

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 92

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI BAČUN 11.409

Maribor, 22. in 23. aprila 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v spravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Nove francoske žrtve

Za varnost in svobodo bo Francija doprinesla vse žrtve, ki bodo potrebne, ne bo pa posegala po tuji, človeka ponižujočih sredstvih — Velik in poučen govor finančnega ministra Reynauda po radiu

PARIZ, 22. aprila. Včeraj popoldne je bila tu pod Lebrunovim predsedstvom seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16.30 do 19. ure. Ministrski predsednik in vojni minister Daladier je orisal splošni politični položaj, finančni minister Reynaud pa finančnega, o katerem je dejal, da je zadovoljiv. Da se pa za dostojne potrebe državne obrambe, so vendarle potrebni novi finančni ukrepi. Zato je predložil ministrskemu svetu v potrditev okoli 30 novih odredb, s katerimi naj bi se dosegel potrebni finančni efekt 15 milijard frankov. V ta namen se bo: 1. poostrojilo nadzorstvo dohodkov; 2. uvedlo pavšalno presojanje o gnotnem položaju obdavčencev; 3. strožje vplačevanje 1% od vseh plačil v korist oborožitve. Povečala se bo dalje gradbena delavnost in amelioracija ter izvedla kreditna operacija z izdajo posebnih bonov na 2 leti, s katerimi se bo izvršil predvideni triletni oboroževalni program.

REYNAUDOV GOVOR.

PARIZ, 22. aprila. Sinoči ob 20. uri je imel francoski finančni minister Reynaud po radiu velik govor, v katerem je pozval Francoze k žrtvam za novo oborožitve Francije. Novi položaj stavi Francijo pred nujno potrebo novih žrtv. Toda za žrtve morajo biti pravično razdeljene, da jih bo francosko ljudstvo zmoglo in odobrilo. »Živimo v resnih časih,« je dejal Reynaud. »Ena izmed malih držav je pripravljena, da reši svojo svobodo, poplavliti vse svoje ozemlje (Holandija!), druga je pa pripravljena, čeprav nesorazmerno slabejša, zoperstaviti se silnemu napadalcu in se pustiti rajši pobiti do zadnjega, kakor žrtvovati svojo neodvisnost. Pa tudi druge čudeže smo doživeli: cele svobodne države so izgubile čez noč s površja zemlje.

NALOGA IN POMEN FRANCIJE.

Sredi med temi državami stoji Francija. Čim bolj raste njena moč, tem bolj jo drugi ogražajo. Kaj pa bi bilo z našo svobodo, ako bi morala tudi ona izginiti s površja zemlje? Kaj bi bili Anglija in Amerika brez Francije? Tudi na njej bi prišla vrsta in tudi oni bi izgubili. Zato tega nikoli ne bomo dopustili in zato poznamo danes le eno samo stranko: stranko Francije, in le eno samo dolžnost: braniti Francijo in njeno moč zato tako povečati, da se bo vsakdo temeljito premislil, preden bo tvegala napad nanjo. V ta namen so seveda potrebne žrtve, ki pa ne bodo zaman. Kajti gospodarstvo Francije je konsolidirano. Najboljši dokaz za to je, da se kapital že pet mesecev vanjo vrača, da se zlato neprenehoma priliva, da proizvodnja narašča in se s tem dviga tudi zaupanje.

IZ PRVE V DRUGO ETAPO.

Prebrodili smo srečno prvo etapo. Bila je najtežja, ker je bila prva. Sedaj smo neposredno pred drugo etapo: s tako dobljenim viškom iz ozdravlega gospodarstva moramo obdržati tisto prednost, ki smo jo dosegli v obrambni pripravljenosti, da nam je drugi ne prejemajo. Kajti dokler vlada sedanja mednarodna napetost, na bolj produktivno nalozitev našega truda žal ne moremo misliti. Potrebna nam je zato velika vsota 15 milijard frankov. Teh pa brez sodelovanja javnosti ni mogoče zbrati, ako ne bomo seči po sredstvih, kakršnih se poslužujejo na nasprotni strani in so vse denarce težka in usodna za vse ljudstvo.

NE PO TUJIH ZGLEDIH.

Ta teja sredstva nasprotno tako naš vzgoji kakor naravi. Mi ne bomo vabili žep prav vsakega nadzoralega mladika v uniformi in ga odzvali v taborniški in našim zračnim avtomobilom ni treba prevažati lahkega materiala za oboroženo gibanje. Tudi ne mislimo iztrgati

naših obrtnikov iz njihovih delavnic in jih vrniti v kolone korakajočih robotov.

Usodni sestanki v Berlinu

KONFERENCA VODSTEV GENERALNIH NEMCIJE, ITALIJE IN ŠPANIJE

BERLIN, 22. aprila. Danes so se pričela tu velika posvetovanja sli osi Rim—Berlin, katerih se udeležujejo glavni predstavniki nemške, italijanske in španske vojske, vodi pa jih sam vodja in državni kancelar Adolf Hitler. Nemško vojsko zastopa okoli 20 generalov pod vodstvom šefa generalnega štaba von Keltia, Italijo je poslala 16 generalov pod vodstvom šefa generalnega štaba Parianija, Španijo pa 6 generalov pod vodstvom generala Moscarda. Navzočna sta tudi oba poveljnika italijanskih čet v Španiji, general Gambara in general Pelegrini. Konferenca generalnih štabov Nemčije, Italije in Španije bo trajala neprekinjeno do 26. t.

Še vedno se ne ve, da gre za preštudiranje vseh možnosti za primer vojne in

Ne nameravamo prisiliti delavcev v neplačano čezurno delo ob nizkih plačah in tudi ne uvesti krutnih kart ter podobnega, čeprav sem prepričan, da bi tudi Francozi vse to storili, ako bi bili prepričani, da je na ta način mogoče odvrniti katastrofo od Francije in ostalega sveta. Toda sedaj se mi tako daleč ne bomo spustili, ampak bomo le nekoliko več žrtvovali od svojega dosedanjega udobja, čeprav ne bomo pri tem uvedli prav nobenega novega davka. Vse te žrtve, ki gotovo niso tako strašne, bomo radi doprinesli za ohranitev svoje narodne, državne in človeške neodvisnosti, moči in pripravljenosti zagotoviti sebi in svetu mir ali vsaj rešitev pred pogubo.

STABOV IN POLITIČNIH VODITELJEV PRED HITLERJEVIM GOVOROM.

Izdelavo enotnega ofenzivnega načrta. Izvršitev tega dela je nujna, ker bo tvorilo podlago političnim posvetovanjem, ki se prične med Nemčijo, Italijo in Španijo v sredo, 26. t. m. tudi v Berlinu. Italijo bo sta zastopala na tej konferenci Mussolinijev zet; zunanji minister grof Ciano in generalni tajnik fašistične stranke minister Starace. Kdo bo zastopal Španijo, trenutno še ni tu znano. Na podlagi rezultatov vojaške in politične konference bo sestavljen govor, ki ga bo 28. t. m. govoril pred nemškim državnim zborom Hitler in v katerem bo v imenu Nemčije, Italije in Španije odgovoril prezidentu Roosevelt. S tem govorom bo padla odločitev o bodoči usodi mednarodnega položaja.

Konferenca v Benetkah

DANES STA SE SEŠLA V BENETKAH J NANJI MINISTER. PRIHODNIJ TEDEEN

BENETKE, 22. aprila. Na povabilo iz Rima sta se danes sestala tu jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Marković in italijanski zunanji minister grof Ciano. Po uradnem poročilu iz Beograda, bosta ob zunanja ministra razpravljala v duhu obstoječih pogodb in prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo o vseh vprašanjih, ki trenutno zanimajo obe sosedni državi. Važen predmet posvetovanj bo predstavljalo zlasti vprašanje ureditve odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko v smislu italijanske iniciative, ki je bila sprožena in obravnavana že ob prili-

UGOSLOVANSKI IN ITALIJANSKI ZUDOPOTUJETA OBA V BERLIN.

kl obiska Telekija in Csákyja v Rimu. Glede sklenitve nenapadnega pakta z Madžarsko pa želi Jugoslavija, da bi bila k temu priletnjena tudi Romunija. Po sestanku, ki bo trajal dva dni, se vrne dr. Cincar-Marković v Beograd, grof Ciano pa v Rim, a takoj nato odpotujeta ova v Berlin, kamor sta povabljeni. Jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Marković bo prisel v Berlin 26. t. m., kjer se sestane z zunanjim ministrom von Ribbentropom, a bo sprejet nato tudi pri Hitlerju.

Nadaljevanje mobilizacije v Nemčiji

BERLIN, 22. aprila. Včeraj je izšel nov poziv vojaških oblasti, da se morajo vsi moški od 19. do 33. leta, ki iz katerega koli vzroka še niso služili v vojski, takoj podvreči novemu zdravniškemu pregledu. Pred dnevi so bili vpoklicani letniki 1917; 1919 in 1920. Sinoči pa je bilo vpoklicanih nadaljnjih šest letnikov.

Garancije vsem balkanskim državam

PARIZ, 22. aprila. Današnji pariški jutranji tisk naglašja z vso gotovostjo, da sta zahodni velebiti ponudili garancije vsem balkanskim državam. Tako zlasti »L'Excelsior«. Tudi »Le Petit Journal« podprtuje garancije, ki so namenjene jugovzhod-

ni in ki jih je vrednotiti z ozirom na mogočno koalico, ki se ustvarja po Rooseveltovi poslanici. »Echo de Paris« naglašuje odvisnost Rima od Berlina v smeri »Pax Germanica«. Končno »Le Figaro« posveča svojo pozornost včerajšnjemu pozivu finančnega ministra Paula Reynauda, da vsakdo prispeva k obrambi po svojih močeh, kajti mir je treba šele pridobiti, izgrbiti se ga pa silno lahko. Francija se nahaj v stanju delne vojaške mobilizacije ter v stanju generalne mobilizacije duha odzornosti.

VELIKE RUSKE POMORSKE VAJE.

LENINGRAD, 22. aprila. V Pinskih zalivu so se pričeli veliki pomorski manevri ruskega vojnega brodogradstva. Svoje podmorje sodeluje dan 50. Med njimi je več 4000-tonskih.

Zapiski

Sir Robert Vansittart

Te dni je bil sir Robert Vansittart kot svetovalec angleškega zunanjega ministrstva in zaupni svetovalec krone ponovno klican h kralju Juriju VI. Po avdientu je konferiral z zunanjim ministrom lordom Halifaxom ter z ministrskim predsednikom Chamberlainom. Zato je vznidljivo znatno pozornost njegove nepričakovane odpočitve v Pariz, ker dokazuje, da je njegova pot v zavezniško prestolnico nedvomno v zvezi s posebno zaupno mislijo. Sir Robert Vansittart je bil rojen dne 25. januarja leta 1881. Leta 1902. je postal ataše zunanjega ministrstva in je služboval kot tajnik angleških poslaštvisv v Parizu, Teheranu, Kahiru in Stockholmu. Leta 1920. je postal tajnik v zunanjem ministrstvu, leta 1928. pa tajnik vladnega predsedstva, kar je ostal do leta 1930. ko je postal glavni diplomatski svetovalec zunanjega ministrstva in zaupnik krone.

V Nemčiji ne bo več svilenih dežnikov

Nemški državni vodja dežnikarske industrije (Fachabteilung Schirme und Stöcke) je nedavno dejal, da impregnirani svileni damski dežniki v Nemčiji ne bodo več dovoljeni. Ti dežniki, ki so zaradi majhne teže tudi v Nemčiji postali zelo priljubljeni, se izdelujejo na Angliškem iz japonske svile. Nemškim strokovnjakom je naročeno, da izdelajo impregnirane dežnike iz umetne svile.

C. T. V.

Kakor poročajo »Times« iz Španije, pškejo Španci s kredo po tujih prostovoljskih tankih in avtomobilih črke C. T. V. To je okrajšava za »Cuando Te Vase — kdaj boš odšel?

Svet se oborožuje

Angleški prekomorski eksport v marca znaša okoli 11 milijard dinarjev, import pa okoli 20 milijard. Zanimivo je, da je v februarju Anglija prodala za 459 milijonov dinarjev vojnih ladij, ki so vse najmodernejše in pravkar prišle iz delavnice.

Rusija in zahodna Evropa

Kadar živijo narodi mirno drug poleg drugega, se ne poznajo dosti. Vojna pa ni samo divjanje razdejavanja, temveč tudi sila kulturne obnove. Od l. 1812 dalje se vrši izenačevanje med Vzhodom in Zahodom v vojnah. Svetovna vojna je pustila na zahodu položaj nespremenjen, osvobodila je pa Slovence in rodila ruski boljševizem. Proti Evropi stoji danes Rusija, ki združuje 169 narodnost in bo šela na kraju našega stoletja sama 300 milijonov ljudi! L. 1950 bo nad polovico Evropecev Slovanov. Boljševizem nehoti služiti zaostri tv nasprotna med Vzhodom in Zahodom. Evropa mu predstavlja »kapitalizem« in z idejo svetovne revolucije združuje proti Evropi vse tlačene in nezadovoljne narode in sloje vsega sveta. Zahod danes trepeče pred boljševizmom, v resnici se pa je boji tem h sil, ki stoje za dejami: boljševizem vodi staro nasprotno do Zahoda panskavcem in svetovna revolucija se razločujeta samo po metodi. (W. Schubert, Evropa und die Seele des Ostens).

Maribor, 22. aprila.

Nevarno za zdravje, lahko rečemo, je bilo čitanje tujih listov v zadnjem času. Prinesli so toliko razburljivih in večinoma neutemeljenih naziranj in kombinacij, da so se včasih človeku kar lasje ježili. Vendar ni vse tako, kakor so kombinirali in prerokovali različni zunanji politični člankarji.

V ospredju zanimanja svetovnih listov je v zadnjem času predvsem Jugoslavija. Kolikor listov, toliko mnenj. Nekateri člankarji so se v višku kombinatorike povzpeli do neverjetnih zaključkov, ki jih lahko vse ocenimo kot zmotne. Gre tu predvsem za odnose Jugoslavije z raznimi drugimi državami. Pri vsem tem delajo omenjeni pisni napaki, ki jo v preslabem poenostavljanju naših domačih prilik in odnošajev na Balkanu sploh — saj še ni daleč čas, ko so v zahodnih državah tudi naobraženi ljudje govorili o „Jugoslovakiji“ in glavnim mestom Budimpešti — pač morajo delati: mesto naše države v mednarodni politiki smatrajo že za definitivno določeno.

Zaradi tega in mogoče tudi zaradi skritih želj nekaterih, se nadejajo, da bi se Jugoslavija definitivno opredelila za ta ali oni blok, za to ali ono skupino držav.

V Evropi sta danes povsem jasno začrtani dve skupini držav. Prva ima svojo osnovo v osi Rim—Berlin, druga pa v križu London—Pariz in Washington—Moskva. Vse manjše države so v direktni ali indirektni zavisnosti osiščene in križiščne in ker je ravnotežje sil v Evropi porušeno, si pač prva kakor druga skupina držav prizadeva, da pridobi manjše države v svoj krog. V tem prizadevanju vidimo tudi glavni motiv različnih alarmantnih vesti, narčevov za delitev itd.

Naša država je v takem zemljepisnem položaju — in tega se tudi naša vlada zaveda — da ji prav nič ni treba igrati nekakega razsodnika v ogromnem sporu obeh blokov. Događki, ki so se odigrali v zadnjem času v Evropi, so pokazali, da ne ležimo na glavni cesti mednarodnih zapletljivost, marveč da se le-ti odigrava vpravo na drugih področjih. Zaradi tega je toliko bolj razumljivo naše nevrtno stališče, pri katerem se popolnoma zavedamo, da bo končna odločitev pač morala pasti, da se tehnika sil v Evropi spet uravnovesi. Ker pa smo pod pritiskom zemljepisne nujnosti tudi mi na tehnici, smo čisto zadovoljni z dejstvom, da nismo niti na eni in niti na drugi skodelici, še manj pa na jezičku: čisto zadovoljni moramo biti, če se nam bo posrečilo ostati vjaki pri jezičku ali še bolje podloga tehnici.

Pri prerokovanjih in ugibanjih o bodočnosti Evrope se moramo vedno vprašati: kakšen interes vodi to ali ono državo pri njenih dejanjih in s čim bi se ta država lahko okristila. Interesi, ki jih nekateri omenjajo, da jih imajo različne države pri nas, niso sorazmerni s škodo, ki bi lahko nastala. Interes vseh naših sosedov in nas samih je, da ostanemo nevtralni in ohranimo vsa naša prijateljstva.

V naši notranji politiki pa smo k sreči spoznali, da bo pravičnega ureditve hrvatskega vprašanja, za katero se zalaga tudi vlada, več doprinesla h konsolidaciji, končni ureditvi in varnosti države, kakor pa marsikatero svedčane obljube in garancije. Sporazum, sklenjen s Hrvati, mora napraviti konec zavestnim ali nezavestnim spekulacijam na naš račun!

Naše mesto v Evropi je določeno. Tega se zavedajo vsi in malo verjetnosti je, da bi kdo hotel začeti tam, kjer se je začelo štirinajstega leta.

Rr.

ZVEZA V PREDNJI AZIJI

ANKARA, 22. aprila. Te dni se vršijo že važna diplomatska pogajanja med prestolnicami prednje azijskih držav. Gre za podpis pakta med Turčijo, Iranom, Irakom in Afganistanom.

MIAJA ODHAJA V MEMKO.

LA ROCHELLE, 22. aprila. General Maja se je s svojo družino vkrcal na angleški parnik, ki ga prepejete v Mehiko.

Sovjetska Rusija v bloku

PRISTOPILA JE ŽE NAČELNO, PODROBNA VPRAŠANJA PA BODO REŠENA
TE DNI. BREZUSPEŠEN PRITISK BERLINA NA LONDON. —

LONDON, 22. aprila. Angleško-francoska pogajanja s sovjetsko Rusijo se nadaljujejo zelo uspešno. Sovjetska vlada je sedaj uradno odgovorila na londonski predlog za pristop k obrambnemu bloku. Sovjetska Rusija pristopa k bloku. Podrobna vprašanja, ki še niso razčiščena, bodo rešena v najkrajšem času. Med temi podrobnostmi je tudi pritegnitev Turčije v obrambni blok, ki se zdi

[sovjetski Rusiji zelo važen že zaradi Dardanel. Načelni pristop k bloku je povzročil v Nemčiji veliko ogorčenje in v Londonu je bilo iz Berlina sporočeno, naj Anglija ne računa na mlajubnost Hitlerjevega govora 28. t. m., ako ne opusti namere zveze s sovjetsko Rusijo. V Londonu se pa na to sporočilo ne morejo ozirati, ker se Anglija ne bo nikoli več vključila nobeni grožnji.

Nov spopad na slovaški meji

ZARADI VPADA SKUPINE MADŽAROV NA SLOVAŠKO SO SE RAZVILI NOVI RESNI SPOPADI. OBOJESTRANSKI PROTESTI.

BRATISLAVA, 22. aprila. Med Slovaško in Madžarsko je nastala nova napetost, ki še stalno narašča. V odgovor na preganjanje Slovakov na Madžarskem, je slovaška vlada ustavila v Bratislavi izhajajoče glasilo madžarske narodne manjšine in razpustila tudi vsa manjšinska madžarska društva. Včeraj je pa skupina Madžarov nepričakovano skušala vdreti pri vasi Saroš-Remetec čez slovaško mejo. Slovaške čete, ki so bile takoj

poklicane na pomoč obmejnimi stražam, so na madžarske strele odgovorile s protistrelci. Vnel se je spopad, v katerega je poseglo celo tudi topništvo. Madžari so bili pregnani, a so skušali ponovno znova vdreti čez mejo in se je razvil nov spopad. Madžarske vesti, ki trdijo, da so slovaške čete povzročile spopad, so popolnoma zlagane. Slovaška vlada je v Budimpešti že protestirala, a tudi madžarska vlada je poslala v Bratislavo protesti.

Rekonstrukcija angleške vlade

LONDON, 22. aprila. V zvezi z osnovanjem novega ministrstva za orožništvo, je ministrski predsednik včeraj izvedel rekonstrukcijo vlade. Burgin je postal minister brez portfelja in le začasno vodi ministrstvo za orožništvo. Novi minister za ruđe je Geoffrey Lloyd, brez portfelja pa kapitan Wallace.

LONDON, 22. aprila. Včerajšnji londonski tisk je sprejel vest o ustanovitvi novega ministrstva za municijo z deljenimi čustvi. Predvsem je grajal, da je bilo za takšno odločitev treba izgubiti tri dragocena teta; in nadalje, da se to ministrstvo ne raztega tudi na mornariško in letalsko ministrstvo. Predvsem je bil tisk soglasno mnenja, da ni prav, ker ni bil v to ministrstvo imenovan Winston Churchill. Vidi očito listi, da s tem ministrstvom ne misli resno, Burgin da ni moč za to. Z vladne strani se pa zatrjuje, da je ta rešitev le začasna.

Nemške vprašalne pole

LONDON, 22. aprila. Nemška vlada je razposlala vsem malim državam vprašalne pole, ali se čutijo morda ogražene po Nemčiji. Ker ni verjetno, da bi katera koli mala država na tako postavljeno vprašanje odgovorila pozitivno, so prepričani, da bo skušal Hitler v svojem govoru 28. t. m. diskreditirati Roosevelta, ker bo v posesti zadevnih negativnih odgovorov vseh malih držav.

Nezgoda nemške mornarice

LONDON, 22. aprila. »Evening Standard« poroča, da nemško vojno brodogradnišvo je plulo včeraj skozi Rokavski preliv, ni moglo v redu nadaljevati vožnje. Rušilec št. 32 se je pokvaril, zato so ga privezali na pomožno edinico. Obe linjski ladji sta pluli daleč naprej, dočim je ostali del eskadre zaostal. Ladjo bodo popravili na odprtem morju, ker ni v bližini prijateljskih pristanišč, ali jo bodo pa vrnili v Nemčijo.

TELEKI IN CSAKY STA SE VRNILA.

BUDIMPEŠTA, 22. aprila. Ministrski predsednik Teleki in zunanji minister Csaky sta se sinoči vrnila v Budimpešto. Predsednik vlade je imel na zbrano množico pred kolodvorom nagovor, v katerem je stavil italijanski in nemški narod Madžarom za vzgled. Oba ministra sta izjavila, da sta z uspehi, doseženimi v Rimu, zelo zadovoljna.

GOEBBELSOV NAPAD NA HALIFAXA.

BERLIN, 22. aprila. »Völkischer Beobachter« prinaša izpod peresa propagandnega ministra Goebbelsa oster članek zoper lorda Halifaxa, češ da je njegova trditve, da ne gre za okroževanje Nemčije, golji nesmisel. V Londonu da je na delu stranka vojne in Roosevelt je pravkar zatrobil skozi njeno trompelo.

KONCNO LE UVEDBA VOJASKE DOLŽNOSTI?

LONDON, 22. aprila. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo ministrski svet razpravljaj v ponedeljek dokončno o uvedbi splošne vojaške dolžnosti na Angleškem.

GIBANJE BOJNIH LADIJ.

GIBALTAR, 22. aprila. Od 16 francoskih ladij, ki so zasidrane v Gibaltaru, je včeraj pet rušilcev in tri križarke odplulo proti vzhodu. Z Malte je odplulo pet angleških vojnih ladij v Gibaltar.

POGAJANJE MED FRANCIJO IN ITALIJO NI.

PARIZ, 22. aprila. Zunanji minister Bonnet je sprejel angleškega veleposlanika, sirja Phippsa. Vesti o pogajanjih med Francijo in Italijo se zanikajo.

PROTI JUŽNI AFRIKI.

BERLIN, 22. aprila. Listi zunanega ministrstva »Diplomatische Korrespondenz« besno napada ukrepe južnoafriške vlade zaradi odposiljave policijskih ojačenj v južnozahodno Afriko na sam rojstni dan vodje nemškega rajha. Pritožuje se, da uporabljajo demokracije silo, kar so doslej vedno zanikale.

NOVI NAPADI NA POLJSKO.

BERLIN, 22. aprila. Današnji berlinski tisk prinaša znova ostre napade proti Poljski.

PETAIN SE ZNOVA VRAČA

SAN SEBASTIAN, 22. aprila. Francoski veleposlanik v Španiji, maršal Petain, ki je včeraj prispel v Burgos in bil sprejet pri zunanjem ministru gen. Jordani, še je davi nenadoma vrnil v San Sebastian.

ZA PROTILETALSKO OBRAMBO.

LONDON, 22. aprila. Minister za civilno obrambo, sir John Anderson, je včeraj naročil vsem protiletalskim obrambnim odborom, naj pospešijo svoja dela, ki morajo biti do kraja meseca končana.

UKREPI V TANGANJIKI.

TANGANJIKI, 22. aprila. Te dni ustano vijo tanganjikiški prostovoljci nov odred bojne mornarice. Vsa javna poslopja so zastražena. Najavljeni so smreč sabotažni akti teke totalitarne sile.

SMRTNA NESREČA MLADEGA DELAVCA.

Snoči ob 20. je blizu Ljimbega ob Savinji tovorni avtomobil, ki ga je šofiral Frano Serbela, do smrti povozil 17letnega delavca Franca Rošla. Mladi delavec je bil na mestu mrtve.

BRUSELJ, 22. aprila. Romunski zunanji minister se je sestal z vodjem angleške trgovinske delegacije, ki potuje v Rumunijo. Razgovorjalja sta se o pripravi za romunsko-angleško trgovinska pogajanja v Londonu.

Vremenska napoved

Vednoma jasno, podnevi toplo, ponoči precej hladno. Nekoliko vetrovno.

Včeraj je bila najvišja temperatura v Mariboru 18,20°C. Danes je bila najnižja 2,7°C, opoldne pa 19°C.

Domači zapiski

Tretji sestanek predsednika vlade z dr. Mačkom

Davi je prispel v Zagreb ministrski predsednik Cvetković. V teku dneva se bo sestal v banski palači z dr. Mačkom in imel z njim doslej najvažnejša pogajanja. Zdalj bodo na vrsti že konkretna vprašanja. V nekaterih krogih zatrjujejo, da glede nadaljnjega poteka razgovorov ni moglo priti med združeno opozicijo in JNS do enotnih misli. Na posvetovanja opozicije v Beogradu je poihel sam vodja zagrebske JNS, dr. Juraj Demetrotić in v političnih krogih z zanimanjem pričakujejo, kakšno stališče bodo zavzeli na odločujočem mestu do predlogov dr. Mačka, ki je bil o poteku dvodnevnih opozicijskih pogajanj v Beogradu izprno informiran.

Oklevanje združene opozicije

Tri skupine združene opozicije in JNS se obnavljajo, poglabiti se v vsebino perečih vprašanj. Njihovi prvaki izjavljajo, da se boje, da ne bi jih politični nasprotniki obtožili, češ, da so izdali srške interese, piše »Obzor«. Takiziranje opozicije zbuja v hrvatski javnosti vtis, da noče izvršiti tiste globoke spremembe, ki je neobhodno potrebna, če hočemo postaviti novo podlago za odnose med Srbi, Hrvati in Slovenci. Če združena opozicija in JNS še vnaprej ostajajo tam, kjer so, se bo hrvatska javnost morala vprašati, kakšno korist ima od političnega sodelovanja s srbsko opozicijo in ali je uresničenje hrvatskih narodnih zahtev podrejeno strankarskim računom teh političnih skupin?

Res je, časi se boljčajo...

Dekanska konferenca vrhbosanske nadškofije je te dni ugotovila, da je bilo v 12 župah nabranih 21.819,25 dinarjev za afriški misijon. Število članov se je povečalo za 800. Vsota ni popolna, ker še niso znani uspehi zbirke po šolah in katoliških društvih. Može se nadejajo, da bo letošnji rezultat zbirke mnogo bolj od lanskega. Da, časi se boljčajo.

Pet prstov, pet slovanskih držav

Sofijski »Zlatorog« prinaša izpod peresa pisatelja Bojana Bolgara članek, kjer poveljuje lepote Splita. Pred silnim spomenikom Orgura Ninskega se navdušuje za slovansko in piše: »Pet prstov na naši roki predstavlja pet slovanskih držav: Rusijo, Poljsko, Češko-Slovaško, Jugoslavijo in Bolgarijo. Ko bi se teh pet prstov stisnilo v pest, bi bila to najmočnejša pest v Evropi!«

Kakor gobe po dežju...

Devet let je minilo, kar je bila Jugoslavija prirojena na devet banov in, imamo že 35 upokojenih banov. Čas je zlato, zato je treba tudi v tem pogledu hiteti z duhom časa dalje...

»Nemškutarsko plast je treba izločiti«

V svoji knjigi »Die slowenische Volksgruppe in Kärnten« piše Theodor Veiter, da Slovenci na Koroškem niso manjšina, temveč obsejna narodna skupina, katere ozemlje se je ločilo z novo državno mejo. Za ugotovitev narodne pripadnosti predlaga kriterij osebne izjave posameznika, odklanja pa nemškutarske in moralniške kakor nacionalnih vidikov, zastopajoče stališče, da je treba izločiti nemškutarsko plast ter upoštevati le prave Nemce in prave Slovence. Zavrača tudi znano nemško prakso, da se na Koroškem razlikujejo tri narodne skupine: Nemci, Slovenci in »Windische«, naglašajoč, da to nasprotuje pojmovanju in jezikovnemu označevanju v deželi. To je tem važnejša ugotovitev z nemškega področja, ker skuša nemška nacionalno-politična geografska književnost uvesti to prakso v znanost. Veiter smatra, da je Slovencev na Koroškem mnogo več, kakor jih je navedla uradna statistika l. 1923. In 1934. Navaja število 55.000, deželni glavar Gröger je 18. aprila 1922 naštel 65.000 Slovencev. Vsekakor so to velike razlike napram uradnemu priznanju, ki ugotavlja le 32.000 koroških Slovencev.

„Večernikovi“ naročniki zavarovani za 10.000 din

Da ustrežemo neprestano izraženi želji, da bi kakor ljubljanska dnevnikarica tudi »Večernik« uvedel za svoje naročnike kolektivno zavarovanje za primer nezgodne smrti, smo sklenili z zavarovalno delniško družbo »Dunav« v Zagrebu, ki ima svojo podružnico tudi v Ljubljani, v Mariboru pa glavno zastopstvo, zavarovalno pogodbo, po kateri bo na podlagi zakonitih splošnih določil o nezgodnem zavarovanju od 1. maja tega leta dalje pri omenjeni zavarovalnici zavarovan vsak redno plačujoči naročnik »Večernika« za primer smrtne nezgode z zneskom 10.000 din.

Z uvedbo tega zavarovanja se bo naš list še bolj približal idealu, ki smo si ga postavili: 1. da ustvarimo v Mariboru, središču severne Slovenije, vsestransko popoln dnevnik, ki bo kos svojih nalogi na tej važni narodni postojanki, 2. da z »Večernikom« v vsakem pogledu zadostimo potrebni slovenske javnosti po neodvisnosti in nepristranskem dnevniku s kvaliteto dobrega informativnega glasila, 3. da naš pri skrajno nizki naročnini nudi »Večernik« svojim naročnikom tudi druge ugodnosti v enaki meri, kakor jih nudijo listi z znatno višjo naročnino.

Stopnjama smo razvijali in razvijamo »Večernik« v vseh treh smerih. Pod prejšnjim lastništvom je »Večernik« izhajal med tednom samo na 4 straneh, ob sobotah na šestih. Z avgustom lanskega leta, ko smo list prevzeli mi, smo ga takoj povečali na šest strani, sobotno-nedeljsko številko pa na 16 strani. Po potrebi je izhajal list tudi med tednom na 8 straneh; praznične številke so obsegale 24 do 28 strani.

Obseg kakor vsebina lista sta bila po prejšnjem povsem nezadostna za edini v Mariboru, drugi slovenski metropoli, izhajajoči slovenski dnevnik. S pridobitvijo od-

ličnih novinarskih moči, s pritegnitvijo številnih dopisnikov v domačih krajih in zunaj Slovenije ter z živahnim sodelovanjem mlajše slovenske generacije, se nam je posrečilo v kratkem času ustvariti dnevnik, ki ga v slovenski časnikarski družini ni več treba biti sram. Vsakdo mora priznati, da vrši »Večernik« že danes na severozahodni meji Jugoslavije izredno važno narodno in državljansko nalogo. Kot neustrankarski in informativen list izpolnjuje veliko vrzel objektivnosti in stvarnosti v slovenskih dnevnikih.

Navzlic temu, da je bila razlika »Večernika« napram prejšnjemu za vsakogar takoj vidna kakor noč in dan, smo vendar ob prevzemu lista staro naročnino »Večernika« 10 din na mesec vzdržali. Marsikdo se je čudil, kako moremo dati list za tako nizko ceno. Storili smo to zato, ker smo videli potrebo, da se z zboljšanjem in povečanjem lista ne glede na neprimerno večje stroške za izdajanje zbrisajo kvantni sledovi preteklosti »Mariborskega Večernika Jutra« ter da naprej z delom in dejanjem dokažemo, da smo hoteli ustvariti v Mariboru z »Večernikom« za slovensko javnost nekaj povsem novega in dobrega.

Naša zamisel je bila pravilna in zdrava. Krog naših naročnikov, odkar izhaja list v naši založbi, se ni le več kakor potrožil, marveč si je medtem »Večernik« pridobil toliko vnetih prijateljev in čitateljev, kakor si jih ni pridobil še noben slovenski dnevnik v osemih mesecih. Vpravo to pa nas bodi, da ne ostanemo pri današnjem stanju ter da z vso energijo stremimo še naprej in naprej, da se čimprej približamo idealu najpopolnejšega slovenskega dnevnika v Mariboru. Zato smo se tudi odločili, da s 1. majem tekočega leta spremenimo dosedanje naročnino ter jo določimo namesto z 10 din

mesечно na 14 din, oz. 16 din z dostavljanjem na dom.

V primeru z drugimi listi, zlasti onimi, ki stanejo pri enkratnem izhajanju na teden mesечно 5 din, ali pa pri trikratnem izhajanju na teden mesечно 10 din, je naša nova naročnina še vedno zelo nizka. Prepričani smo, da bo vsak naš dosedanj naročnik izprevidel, da je »Večernik« tega denarja vreden in da je tudi nova, samo za 4 din povišana naročnina, še vedno tako majhna, da je skoraj za vsakogar zmožljiva.

Dejansko je ta nova naročnina 14 dinarjev na mesec še ugodnejša od prejšnje, ker smo uvedli tudi kolektivno nezgodno zavarovanje za primer nesrečne smrti v znesku 10.000 din. Če bi se hotel zavarovati vsak naročnik zase, bi bilo tako zavarovanje neprimerno dražje.

Za tiste naročnike, ki bi poлагali na časopisno nezgodno zavarovanje še posebej važnost, je pa nova naročnina v sorazmerju z naročnino večjih listov, ki imajo uvedeno nezgodno zavarovanje, tudi nizka. Pri »Večerniku«, katerega nova naročnina znaša na leto 168 din, je namreč sedaj uvedeno isto zavarovanje na 10.000 din za primer smrtne nezgode, kakor pri drugih listih, katerih naročnina znaša 300 din na leto.

Kolektivno nezgodno zavarovanje se je pri slovenskih listih tako udomačilo, njegova velika koristnost zlasti za manj imovite naročnike tako izkazala, da danes upravičeno nihče ne more in ne sme prezreti te cenene blagodati za slovensko ljudstvo.

Prepričani smo, da bodo uvedbo nezgodnega zavarovanja za 10.000 din z zadovoljstvom in veseljem pozdravili vsi naši dosedanj naročniki ter da bodo še vsem svojim prijateljem in znancem priporočali, naj se naročijo na »Večernik«, Uprava »Večernika«.

Važna določila za zavarovanje

Naši naročniki so zavarovani pri zavarovalnici

Kolektivno zavarovanje »Večernikovi« naročnikov za primer smrtne nezgode v znesku 10.000 din temelji na zavarovalni pogodbi, ki jo je sklenila uprava »Večernika« z zavarovalno delniško družbo »Dunav«, podružnica v Ljubljani, na podlagi zakonitih splošnih zavarovalnih pogojev, veljavnih v naši državi za nezgodno zavarovanje. Zavarovalna policija ter splošni pogoji za to zavarovanje so deponirani v upravi »Večernika« v korist našim naročnikom. Zavarovalne premije za vse naročnike plačuje uprava »Večernika«. Zavarovanje »Večernikovi« naročnikov ni prav nič odvisno od volje uprave lista, pač pa je to njihova pravica nasproti zavarovalnici, katero, ako bi odklonila stavišene zahteve, lahko sodno iztožijo.

Nezgode v smislu zavarovanja

Za nezgodo v smislu zavarovanja se smatra vsak od volje zavarovanja neodvisen dogodek, ki deluje z mehanično silo na njegovo telo od zunaj. V smislu

tega glavnega določila je pojm nezgode zelo obsežen. Za nezgodo ali za posledico nezgode veljajo zlasti ti slučaji:

1. sunek, udarec, vbodilaj, zmčekani, ugriz (konja, psa, kače in slično) in padec.
2. opekline, razjednine pri raznih kislinah.
3. udarec strele in električnega toka.
4. zadušitev pri nepričakovano uhajajočih ali nenadno nastopajočih plinih in parah.

4. zastrupljenje krvi, pri kateri je prišel strup v telo kot neposredna posledica nezgodne poškodbe (infekcija rane).

Zavarovalnica jamči za nezgode, če jih naročnik »Večernika« utрпи pri izvrševanju svojega poklica ali izven poklica in ima ta nezgoda za posledico smrti takoj ali tekom pol leta od dneva nezgode. Nezgodno zavarovanje ne velja za poklicne nezgode v tovarnah za eksplozivne snovi in v rudnikih pod zemljo.

Zavarovanje velja za vso Evropo.

Kaj ni nezgoda

Splošni zavarovalni pogoji za nezgodno zavarovanje ne priznavajo več slučajev nezgod za nezgode v smislu zavarovanja. Taksi slučaj, za katere nezgodno zavarovanje ne velja, so med drugimi posebno važni ti-le:

1. ako se je zavarovanec zavestno podal v življenjsko nevarnost ali lahkomiselno ali samovoljno povzročil nezgodo. Sem spada zlasti vsak slučaj samopoškodbe ali samomora, kakor tudi udeležba pri javnih nemirih in pretepih. Če se je nezgoda pripetila pri reševanju kakega človeka, je tak slučaj zavarovan.
2. Telesne poškodbe zaradi operacij, rentgenovih, radijskih ali drugih žarkov, bodisi da jih je zavarovanec sam izvršil na svojem telesu ali si jih je dal izvršiti.
3. epileptične, infekcijske bolezni, sončarica, kap, krč, omračenje duha itd. ter vsakršna druga obolenja in bole-

zenski pojavi, med njimi tudi poškodbe po težkih telesnih hihah ter po trajnih in ponavljajočih se naporih in uporabljanju telesnih sil.

4. zastrupljenje s pikom muh in drugega mrčesa.
5. za nezgode, nastale pri porabljanju motornih vozil, ki služijo javnemu prometu, in pri le slučajni uporabi tujih avtomobilov, jamči zavarovalnica za zavarovalnino, izvenzemski primer, da sofer nima od pristojne oblasti predpisane voznega dovoljenja in da je to moralo biti znano zavarovancu, ali pa, da vodi zavarovanec sam dotično vozilo.
6. zavarovane niso nesčeče pri uporabi letal in podmornic.

Samo redni naročniki »Večernika« imajo pravico do zavarovanja

Samo tisti naročniki »Večernika« imajo pravico do zavarovanja, ki naročnino v redu plačujejo. Čeprav bi imel naročnik na podlagi splošnih zavarovalnih pogojev za nezgodno zavarovanje pravico na izplačilo zavarovalnega zneska 10.000 dinarjev, vendar mu ta pravica ugasne, ako ni poravnal naročnine na »Večernik« za ves čas do 14 dni pred nezgodo. Za nove naročnike stopi zavarovanje v veljavo šele s trenutkom, ko je bila naročnina vsaj za mesec dni naprej plačana.

Zavarovan je vedno samo prejemnik lista, ki je kot tak vpisan v kartoteki uprave »Večernika«, ne glede na to, kdo naročnino plačuje.

Kaj je storiti v primeru nezgode

Odgovor na to važno vprašanje bomo proučili v prihodnji sobotno-nedeljski številki »Večernika«, ko stopi s 1. majem nezgodno zavarovanje naših naročnikov v veljavo. Takrat bomo objavili tudi podrobnosti glede izplačila odškodnine po zavarovalnici ter vsa druga pojasnila, ki so potrebna za naročnike, da bodo deležni velikih ugodnosti tega nezgodnega zavarovanja.

O otrok zažgal Lesjakov hlev v Rušah. Preiskava je dognala, da je izbruhnil ogenj v Rušah zaradi neopredelnosti nekoga 14-letnega fanta, ki je v listnjaku na skrivaj kadil.

Vlom v Prvo dunavsko paroplovno družbo v Beogradu sta izvršila dva vlomilca in odnesla okoli 205.000 din. V blagajno sta vlomila z najmodernejšim vlomilskim orodjem. Eneza je policija že aretirala, drugi je pa pobegnil.

Ciganska opica napadla deklico. V sarajevski okolici je te dni skupina ciganon beračih po dvoriščih in razkazovala veliko opico. Radovedni otroci so veselo gledali žival in se po svoje zabavali. Nenadoma pa se je opica strgala z verige in napadla neko 12 letno deklico ter jo s tesnimi šakami pobila na tla in jo zelo nevarno ranila. Deklico so komaj rešili pred pobesnelo opico ter jo prepegljali v bolnišnico, cigane pa izgnali.

Cehov letos ne bo na Jadran. Vsi turistični vlaki Praga-Sušak in Praga-Split so odpovedani. Ker smejo vzeti letoviščarji s seboj samo 10 mark (100 kron), ne morejo potovati v tujino.

»Saj sem tu, dragica, skrli sem se samo zaradi dežja!«

Tako dobra je kuhinjska čokolada Mírín, da jo najraje jem kar z obema rokama.

MÍRÍN
KUHINJSKA
ČOKOLADA

Obletnica smrti junaka Srečka Puncerja

Dr. Ervin Mejak

Srečko Puncer, doma iz znanih Bralovčev v Savinjski dolini, je izhajal iz predvojnne mlade celjske dijaške generacije, ki se je opajala ob jugoslovanskih zmagah v balkanski vojni, čitala »Preporoda«, »Jugoslavijo« in »Omladino« in ki jo je dramil list »Klic od Gosposvete«. Ta generacija je bila v stalnem stiku s takrat v Celju službojočim stotnikom Rudolфом Maistrom, ki je celjske študente poiskal v tistem shajališču v Zvezni tiskarni, jim pregledoval zvezke pesmi ter jih navduševal in utrjeval v narodni zavesti.

Bilo je ob sebi razumljivo, da se je Srečko Puncer takoj ob preveritvi prostovoljno pridružil vsem onim, ki so takoj vstopili v službo prave domovine, branili poesti ob naši severni meji z orožjem v roki in hiteli na Koroško, da jo priključijo novi domovini Jugoslaviji.

Hitel je Srečko takoj v decembru 1918 za svojim dragim prijateljem Franjem Malgajem na Koroško. V Velikovecu je poleg vojaške službe opravljal velevažno propagandno delo, zlasti je urejeval vse do svoje smrti list »Jugoslovanski Korotani«, ki je prišel izhajati v Velikovec 22. decembra 1. 1918. Ta list je bil nadstrankarski in je zasledoval popolno zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev ter prinašal poleg političnih člankov tudi poljudno znanstvene in leposlovne ter dnevnice iz Korotana. Največ je pisal v ta list Puncer sam. S sugestivno besedo je vršil mladi idealist na Koroškem propagando za Jugoslavijo na shodi in v podrobnem do človeka do človeka. Izkazal se je pri vsem svojem delu in v vojaški službi kot človek najčistejše idealizma in silne energije, bil je prvovrsten organizator, delaven brez utrudljivosti in izredno vsestransko sposoben. Puncer je bil tisti, ki je 6. januarja 1919 na občinem zboru vsedljal »Stanovske zveze« v Ljubljani pred tisočim ognjem opozarjal na nevarnost, ki grozi slovenski Koroški in v predlagani resoluciji pokazal takrat čudovito daljnovidnost. Zadrževal je koncentracijo vsega v zaledju razpoložljive vojaštva, takojšnjo mobilizacijo 22 vojaških letnikov, izvedeno z vso strogoostjo, poverjenjem vrhovnega vodstva operacij na severu generalu Maistru in takojšnjo zasledbo Celovca.

Na Koroškem se je spomladi leta 1919 položaj naših čet jako poslabšal, nasprotiki so bili vedno drznejši, oboroženi so bili dovolj in v nekaj tednih so bili že v veliki premoči nad našimi četami. V tem času je bil vključ v Koroško dogovorjenemu premirju od 13. januarja pa do 28. aprila 1919 skoraj dan za dnevom kak spopad in so bile tudi slovenske žrtve. Od 4. do 8. februarja 1919 so se bili hudi boji okrog Borovelj, v katerih je bil hrabri major Lavrič težko ranjen, njegov pobočnik poročnik Štrnik je pa padel. Južna Koroška je s tem prešla v tuje roke. Obroč okrog Velikoveca se je polagoma zožil. Grehljil je bil že v sovražniških rokah. St. Pavel v Laboški dolini smo morali pa itak že zapustiti 27. decembra 1918. Nujna je bila pomoč našim iz zaledja. Ojačeni pa ni bilo, — Ljubljana je čakala.

V tem mučnem položaju je bil v noči pred 29. aprilom 1919 izdan prvi volji poveljnika divizije, pač pa po želi slovenskih takratnih političnih čimteljev, ukaz, da se drugo jutro prične ofenziva naših čet, ki naj bi osvobodila ves slovenski Korotan.

Sovražnik je bil v pesem: trenutka, pre-

Današnji teži in resni časi v splošnem, in naše domače narodne, gospodarske, socialne in kulturne prilike še prav posebej, zahtevalo od vsakega javnega in političnega delavca realnega ustvarjalnega dela v vseh panogah našega pokrajinskega in državnega življenja. Tako pozitivno delo bo prineslo tudi zaželenih uspehov, ako bo zasnovano na temeljitem proučevanju in globokem spoznanju gospodarskega, socialnega in kulturnega stanja vsakega posameznika in njegove najbližje okolice, vsake družine in družice.

senečen ter se je jedro umikal iz prednjih črt nazaj. Toda to ni trajalo dolgo. Avstrijci, nasproti našim v veliki premoči, so odgovorili s splošno in zelo krepko protiofenzivo od vseh strani, ki je prisilila naše čete, da so morale zapustiti Velikovec (2. maja), in v naslednjih dneh je bila po težkih bojih vsa Koroška izgubljena. Naše čete so v redu zapuščale svoje postojanke, bile so v stalnem stiku z nasprotnikom, ki pa je pritiskal nanje brez prestopanja, dosegel 7. maja deželno mejo in šil je preko nje.

Nedvomno je iskati razloga za ta naš neuspeh v nezadostnem številu vojakov, njih izčrpanosti in v pomanjkanju rezerv, pa tudi disciplina ni bila na visku.

Padli so v teh bojih spomladi leta 1919 naši najboljši, med njimi bivša celjska dijaška Franjo Malgaj in Srečko Puncer.

O junaki Puncerjevi smrti se sporoča, da se je 29. aprila zjutraj prostovoljno pridružil oddelku, ki so z nenadnim napadom vrgli nasprotnike iz Vovber nad Velikovec. Na poti skozi pridobilo slovensko vas je mimogrede stopil v hišo posestnika Grila, po domače Mentla. Puncer je bil še teš in je tu prošil za zajtrk. Ura je takrat kazala šest. Nenadoma so pa v bližini hiše pričeli padati novi streli. Nasprotniki, ki so se nad Vovbrami zopet zbrali, so ojačeni popolnoma nepričakovano napadli vas. Naše slabotne čete so se umaknile. V hitu so se nasprotniki pojavili pri hišah, od koder so streljali za bežečimi. Kopica jih je vdrila tudi v Grilovo hišo, kjer se je mudil Puncer. Brez orožja je izjavil, da je ujet, saj je bil vsak drug izhod izključen. Ali to je bilo žejna krv in je Puncerja spoznala. Strel mu je predrl prsi in zgrudil se je. Še puška kopita so padla po njem, skozi njegova usta pa se je zajeda bajonetova ostrina globoko v lešena tla slovenske Grilove hiše. Puncerju in še štirim njegovim tovarišem so pobrali vse, kar je imelo kaj vrednosti, tudi obleko. Nato so vseh pet zakopali v skupnem grobu ob starem cerkvenem zidu vovberške cerkvice. V septembru istega leta je bilo Puncerjevo truplo izkopano in prepeljano v domači kraj Bralovčev, kjer so mu leta 1930, ob deset-

leto v vsake vasi in občine na našem podeželju. Pri tem o naši boljši in srečnejši bodočnosti naravnost odločujočem realnem delovanju in ustvarjanju pa se morajo najti vse naše slovenske narodne sile v odkritem, medsebojno spoštovanju in podpiranju in v iskrenem prijateljstvu, dobro se zavedajoč, da bo tako konstruktivno delo le ob upoštevanju parole »Vsi za enega in eden za vse« prineslo popolno regeneracijo celokupnega življenjskega stanja v naši deželi in v naši veliki državni skupnosti.

Že pred 15 leti sem takrat v mariborskem »Narodnem gospodarju« v različnih člankih in razpravah opozarjal na nujno potrebo takega pozitivnega, ustvarjalnega narodnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega dela, zasnovanega v stvarnosti, na resnem dejanskem stanju slovenskih načrtih in smernicah in organiziranega po vseh vaseh in občinah, ki so kot samoupravne enice nekeke samostojne male države v veliki državi, ki pa bo z njihovim povzdigom in napredkom avtomatično postala mogoča državna skupnost narodno zaveznih in državljansko ponosnih podanikov splošne hlagine ter srečnega in zadovoljnega državljanskega življenja. Toda v takratni politični zastupljenosti in strankarski zaslepi dobili so bili vsi moji zadnji nasveti glas vpljočega v puščavi.

Zato pa me je pred leti temboj razveselilo dejstvo, da so nekateri javni delavci, zlasti iz učiteljskih vrst, v svojih člankih, branjih iz dolgoletnega vsakdanjega hitrega opazovanja, doživljanja in temeljitega studija obstoječih razmer, nazivali toliko idejno bogate vsebine v obliki praktičnih predlogov za pozitivno ustvarjalno delo med našim narodnim življenjem, da je to brezdvomno tudi naporno, poleg stanovskih dolžnosti opravljenemu delu vsega občudovanja in priznanja vredno. Sveta dolžnost odočelnih faktorjev v deželi in državi bi bila, da javne delavce takih sposobnosti, ne oziiraje se na politično prepričanje in strankarsko pripadnost, za tako pozitivno iz kolega idealizma in čiste ljubezni do naroda in države opravljeno delo primerno nagradijo in jih tudi kot strokovnjake pritegnejo na najvišja mesta, kjer bi znali brez dvomno z največjim uspehi pripomoči do realizacije stvarnih, idejnih smernic, predlogov in načrtov, zajetih iz življenja našega narodnega življa, torej iz prvega

naravnega vira.

Gg. učitelji M. Mencej (učitelj in naše območno vprašanje), Jurancič Josip (osrednji problem območnega šolstva), Vlad. Malhen (območni problem v Slov. gorah), Luknar Franjo (šolski okoliš). Tezno, gospodarske, socialne in kulturne prilike), Terčak Stane (učitelji in narodno-obrambni problemi v Dravski banovini), Zmago Svalger (o vaških knjižnicah), so pokazali na vse pozitivne in negativne vzroke, ki izražajo vlogo v razvoju našega življenja. Imenovani pisatelji prihajajo do zaključka, da delo naših društev in klubov ni medsebojno povezano in po skupno določenem in stvarnem načrtu usmerjeno; da je v svrhu uspešnega narodno obrambnega dela potreben studij območnih vasi in temeljito poznavanje življenjskega stanja v teh krajih in da se mora vse narodno obrambno in kulturno delo združiti z gospodarskim delom, ki pa mora biti podrejeno neki centrali, katera bo dajala temu delu pravilne smernice.

S posebnim zadoščenjem lahko ugotovimo, da prihajajo tudi v zadnjem času klici po slovenskem narodnem programu in po energičnem uveljavljanju naših domačih interesov iz najsiših plasti našega narodnega življa, zlasti pa iz delavskih, kmetijskih, trgovskih in obrtniških krogov, pa tudi iz vrst naših mladih intelektualcev, ki v polni meri soglašajo s tem, da so imeli dosedajni voditelji našega slovenskega političnega življenja v prvih 20 letih osvobodilne pred oči le umazane in pogubonosne strankarske interese in se za naš narodni življenj in njegove življenjske potrebe in zahtev sploh niso brigali ter se tudi niso zanimali za gospodarska, socialna in kulturna vprašanja našega skupnega jugoslovanskega državnega življenja.

Naše stremiljenje za zboljšanjem položaja našega narodnega življa na temelju temeljitega studija in spoznanja sedanjega stanja v vseh vaseh in občinah na podeželju je torej edino pravilno in sedanjemu toku časa odgovarjajoče pozitivno in progresivno politično delovanje in ustvarjanje ki je nam zanesljivo poročilo za to, da bodo ob takem delu naši domači interesi tudi v naši centrali vsestransko enakomerno zaščiteni in zagotovljeni, kakor interesi ostalih članov naše jugoslovanske zajednice.

letnici nesrečnega koroškega plebiscita njegovi tovariši s pomočjo slovenske javnosti odkrili na pokopališču lep spomenik.

Srečko Puncerju je sledil v večnosti kmalu, in to 6. maja 1919, junak Franjo Malgaj. Ni nobenega dvoma, da sta najdragocenejši žrtvi, ki smo jih Slovenci v koroških bojih utrpeli, Franjo Malgaj in Srečko Puncer, moža, kakršnih si je Jugoslavija v svojem nastanku in nadaljnjem razvoju le mogla želiti in kakršnih bi rabili tudi danes in v teh resnih in razgibanih časih.

posledic gospodarske stiske ali postavljenih ovir ter junaka čaka na ugodnejše življenjske prilike.

Priznali moramo, da so tudi kulturna društva vse premalo krepila narodno zavest. Večkrat se je celo dogajalo, da so posamezna dejanja posrednih skupin pospeševala odvajanje od narodne države. Pogrešalo se je sistematsko izvedeno narodno delo med prebivalstvom. Kjer ni pravega in določenega načina dela, ni vidnejših in trajnejših uspehov. V tem je tudi eden izmed važnih vzrokov, da je delavni narod skrajno nezadovoljen in nikomur več ne zaupa.

Vprašanje ugodne in hitre rešitve v teku let nastalih gospodarsko-socialnih problemov je danes tudi vprašanje okrepite njegove narodne in državne zavesti.

Bor. Trepča, Mežica, Zenica, Trbovlje, Jesenice, agrarna reforma, sezonsko delavstvo, nižje uradništvo, kmetstvo, gospodarstvo, socialna pravičnost, itd.; vse to so imena in besede, ki jih dan na dan slimo iz ust slovenskega malega človeka, o katerih on razmišlja in ki obično negativno obremenjujejo narodno in državno zavest.

Navajam besede, ki so bile izrečene na velikonocni ponedeljek na shodu sedanjega aktivnega ministra:

»Prav tako in še bolj, kakor je njuna pravila rešitev političnih vprašanj in pozitivnega političnega dela v državi, je nujno, da se takoj in čim ugodnejše rešijo vsa gospodarsko-socialna vprašanja in videli boste, da med nami ne bo nikogar, ki bi ne bil zadovoljen v državi.«

Besede govornika je ljudstvo, ki ga je bilo mnogo, potrdilo z glasnim odobravanjem.

Slovenska narodna zavest

Vladimir Kreft

Slovenska zgodovina nas uči, da nas je bilo nekdaj mnogo več, kakor nas je danes. Imeli smo lastno državo in svoje vladarje. Naval novih in borbenih narodov je prisilil Slovence, da so morali po pomoč k sosedu. Izgubili smo državno samostojnost, začel se je križev pot slovenskega naroda skozi stoletja.

Reformacija je začela gojiti tudi med širšim narodom slovensko govornico, in če bi ne bilo Trubarja in naslednikov, najbrže bi slovenski narod ne bil vzdržal pojačenega in spretno organiziranega raznarodovanja.

Politično delo lokalnih voditeljev (Bratschko, Omig, Kammerer in drugih), ki so pozabili, da je bil njihov materni jezik slovenski, je v zadnji dobi Avstro-Ogrske iskalo zaslonbo med najsiših plasti slovenskega naroda. Habsburška oblast je delo podpirala. Delni uspehi niso izostali in tako se je povečalo število slovenskih odpadnikov po mestih, trgih in večjih vaseh. Kolikor je to delo uspe-

lo tudi med preprostim ljudstvom, je se bolj oslabilo slovensko narodno zavest in ustvarilo tuje naklonjenega človeka, ki je videl v cesarju svojega drugega očeta, kateremu je bil popolnoma vdan in poslušen. Te ljudi še danes najdemo na deželi in v svojem mišljenju niso bistveno spremenili. Se vedno sanjajo o »starih dobrih časih« in se ne morejo navaditi na današnjo dobo, ki zahteva od posameznika miselno preobrazbo. V prirojeni konservativnosti in patriarhalnosti se nikakor ne morejo sprizgneti z današnjim časom.

Odgovorni politični ljudje so mislili, da v lastni narodni državi ni treba zdraviti rane, ki je razjedala skozi stoletja slovensko narodno telo. V političnem izživljanju, ki je bilo poglavito za vse politične stranke, so vodstva istih pozabila, da je narodna zavest največji dobrobit države, ki narodu omogoča, posebno ob nastopu gospodarskih stisk in v prilikah, kakor sq danes, da narod korekta preko

Spomnite se CMDI!

Novice

Seja celjskega mestnega sveta

Celje, 22. aprila.

Sinoči je bila v mestni posvetovalnici prva seja mestnega sveta v Celju pod vodstvom novega župana g. dr. Alojza Voršiča. Seje se je udeležil tudi okr. načelnik g. dr. Ivan Zobec.

Po predsednikovem poročilu je župan odgovoril na vložene interpellacije glede razsvetljave, kanalizacije itd. Sledilo je poročilo finančnega in gospodarskega odbora. Mestni svet je odobril več podpor raznim kulturnim in narodnim društvom, odklonil pa je podporo Srednji upravi Narodne obrambe, posebnemu dodatku beograjske »Politike«, Delavski knjižnici v Celju, Jugoslovanski češko-slovaški ligi v Celju za pomoč češkim beguncem. Za odkup Prešernove rojstne hiše je celjski mestni svet odobril prispevek 3000 dinarjev.

Nato je mestni svet odobril podaljšanje vodovoda na nekaterih mestih celjske okolice, prav tako podaljšanje kanalizacije in elektrifikacije. Malo bolj skopi so bili pri ojačitvi ulične razsvetljave v okolici. Zanimivo je bilo poročilo o preureditvi Samostanske ulice in za Kresijo, kjer se bodo ulice razširile. Predlagana je bila nova gradbena črta v Samostanski ulici, ki je bila sprejeta.

Celjski mestni svet je odobril predlog, da izda skupno s Turjsko prometno zvezo v Mariboru prospekt mesta Celja, ki ga bo tiskala Mariborska tiskarna.

Za občinska podjetja je poročal m. s. Golobranc. Na cesti med Brenkovičem in Črno potjo bo občina nastanila dve cestni svetilki. Za socialni odsek je poročal m. s. prof. Bitenc, za obrtni in tržni odsek pa m. s. Lečnik. Sprejet je bil njegov predlog, da zastopa celjsko občino v odboru za obrtno razstavo m. s. Holobar.

Pri dopolnitvah volitvah sta bila v finančni in gospodarski odbor izvoljena ravatelj Črneč in dr. Milnar, v pravno-personalni odsek dr. Milnar, Mihelič in Repnik, v gradbeni odbor Fazarinc, v obrtni in tržni Leskovšek in Fazarinc, v prosvetni Dobovnik. Turistični odbor, ki je podal ostavko, sestavljajo Stermečki, Smigovec, dr. Milnar, Berger in ravatelj Črneč. Nato so se posamezni odbori konstituirali tako, da je predsednik finančnega in gospodarskega odbora Črneč, finančni referent Črneč, preds. pravno-personalnega odbora dr. Milnar, gradbenega odbora Fazarinc, turističnega Stermečki. Sledila je tajna seja.

Drobni dogodki iz Laškega

Pred Sokolskim domom v Laškem preureljajo prostor v javni park. Ta preureljavalna dela se bližajo kraju. S tem bo ta del mesta dobil popolnoma novo lice, ki bo Laškemu samo v ponos.

Zid, ki je vezal Sketovo hišo in občinsko stavbo, pada. Sedaj je čas, da se ta del dokončno regulira.

Najprijetnejša pot Laščanov in letovlačarjev je ob Savinji proti Jagočam. Žal

ta lepa pot razen nabrežja od mostu do vile »Stefica« ni urejena, na kar bo treba vsakogar misliti. To promenadno pot je treba tudi razsvetliti, da ne bodo letoviščarji v nevarnosti.

V Hudi jami se je polegel nemir, ki je zaradi nameravane redukcije že dalje časa strašil naše rudarje. Prizadeti so hvaljevali, da je vodstvo znalo premostiti vse težkoče.

Nedeljski obmejni izletniki

Ob priliki nedeljskega obmejnega izleta, ki so se ga udeležili predvsem Sokoli, pa tudi drugi narodno zavedni krogi, smo bili veseposod deležni priskrbi sprejemov. Manjši del izletnikov, ki se je vračal z velikim avtom od Sv. Trojice v Slov. gor. skozi Sv. Lenart proti Mariboru, se je ustavil v nekem kraju, kjer je delo v narodnih društvih prav povoljno razvito. Preko ceste so iz bližnjega škendla, kjer je bila baše neka priridev, prihajali fantje s posebnimi, nove, boljše ljudi predstavljajočimi znaki in kmalu smo slišali iz njih ust prve »aufbiks« in »aufbiks« klice. Vendar smo ostali mirni in nismo pokazali tej zapeljavi, močno vinjeni mladini naših krepkih sokolskih

pesti v prepričanju, da bi jih prav za prav zaslužili le njih starejši, »častiti« voditelji. Ob našem odhodu je gruča te vinjene mladine na sosednjem dvorišču zapela neko — pa ne morda državno ali narodno himno, ki je menda veljala nam v pozdrav. Ko se je pa začel naš avto pomikati, so nekateri pokazali svoje prave obraze in namene. Za nami so doneli »aufbiks« klici in eden se je »ojunačil« celo tako daleč, da je pograbil za kamele na cesti in ga divje lučal za našim že drvečim avtom. Beležimo ta obžalovanja vreden dogodek na našem zadnjem obmejnem izletu kot provokacijo bratov proti bratom in globoko obžalujemo tako »vzgojo« naše obmejne mladine!

VELIK POŽAR V SLOV. GORICAH.

V Vidmu v Slov. goricah je izbruhnil v popoldanskih urah ogenj pri posestniku Francu Segedinu. Hiša je pogorela do tal, prav tako gospodarsko poslopje in vse poljsko orodje. Segedin trpi okrog 100.000 din škodo.

Ogenj je nastal zaradi saj, ki so se vnele v dimniku.

UNICEN MLIN.

Mura je včeraj nepričakovano narasla ter naredila mnogo škode. Mlinarju Ant. Megliču v Veržju je njegov umetni mlin tako poškodovana, da sploh ne mora delati. Komisija je ugotovila, da je škoda okoli 200.000 din.

70-LETNI STAREC ZGOREL.

70-letni kmet Stefan /ažič iz neke vasi blizu Vinkovcev je zaradi nepravilnosti za žgal svoj hlev. Ogenj je kmalu zajel vse prostore, ki so bili leseni in kriti s slamo. Starec se je pognal v goreč hlev ter začel reševati živino. Ali ko je šel po zadnji dve živali, se je zrušil goreč strop, da nesrečni starec ni mogel več iz ognja ter je zgorel pri živem telesu.

IZPOPOLNITEV POŠTNIH NAPRAV

Poštno ministrstvo je najelo pri Poštni hranilnici v Beogradu posojilo 115 mil. din za zgraditev novih avtomatskih telefonskih central v državi. Poleg avtomatskih central v Celju in Kranju se bo

do zgradile tudi po različnih krajih Srbije, Hrvatske in Primorja z razširjenjo na nekatere otoke. Razen tega se bo omejeno posojilo uporabilo za nabavo visokotekovnih naprav za relacijo Beograd-Ljubljana, Ljubljana-Maribor, Zagreb-Maribor, Zagreb-Celje, Sevnica-Zidani most in druge izven dravske valovine. Zgradilo se bo tudi novo pošto poslopje v Kranju.

SEZONSKI DELAVCI ODHAJAJO

Predčasno je bila izdana prepoved od strani izseljenškega komisariata, da se za naše obmejno ozemlje iz okrajev Ljutomer, Maribor levi in desni breg, Slovenji Gradec in Ptuj ne sprejme delavcev na sezonsko delo v Nemčijo, dočim so nameravali kot nadomestilo iz tega ozemlja pospešiti izseljevanje za Francijo. Ker pa so pogoji v Franciji močno razli, kar se tiče zaslužka, je na željo številnih delavcev oblast dovolila izselitev in zaposlitev na sezonskem delu v Nemčiji vsem onim, ki so že bili na sezonskem delu in ki jim je res dejanska potreba iskati zaslužka. Vpričo te omejene dovolitve je postal naval delavcev na borzah dela neznošen, ker žele tudi oni v Nemčijo, ki še niso bili in ki so v mnogih primerih tudi potrebnejši zaslužka kot oni, ki odhajajo zaporedoma vsako leto. Potrebno bi bilo, da se v tem oziru pri sprejemu na delo upošteva socialne okoliščine.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga

Ustanovljena leta 1884, po občini svob. in kralj. glavnega mesta Zagreba, je najstarejša domača zavarovalnica z izvrstnimi temelji. Doslej je izplačala razne odškodnine in zavarovane glavnice

nad četrt milijarde dinarjev

in je s tem nadomestila, oziroma ohranila toliko vrednost narodnega premoženja.

„CROATIA“ zavarovalna zadruga

prevzame vse vrste življenjskih in elementarnih zavarovanj. Obrnite se na GLAVNO ZASTOPSTVO »CROATIE« v Mariboru, Cankarjeva ulica št. 6.

o. iz poštne službe. Za dnevničarja služitelja sta postavljena na pošti v Poljčanu Jože Medved in na Muti Emerik Gregorek. Upokojen je služitelj Franc Sajner v Celju.

o. Cirkularika je odrezala kazalec leve roke delavčevemu sinu Staniku Pijažu v Sv. Lovrenču na Pohorju.

o. Pragersko. Posestniku in peku Radoslavu Lipušu so ukradli kolo.

o. Kolesarska nesreča. Včeraj se je ponesrečil s kolesom zidarski mojster Franc Mežnarčič iz Belotince pri Veliki Nedelji. Pri padcu je dobil po glavi in nogi teže poškodbe.

o. Če se otrok igra z ognjem. 6 letni posestnikov sinček Ivan Tajmaister si je odnesel v drvarnico nekaj žerjavice ter se z njo igral. Užgala se je hiša. Požar je uničil streho.

o. Srnjak napadel dekletce. Udomačen srnjak splyarskega mojstra Franca Hilla iz Vuzenice je napadel 9 letno Marijo Golobovo, jo podrl na tla, jo poškodoval po telesu in ji zlomil desno nogo, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

o. V Splitu je bila zaključena mednarodna železniška konferenca, ki so se je udeležile vse evropske države. Konferenco je vodil švicarski delegat Matter. V glavnem so delegati razpravljali o izmenjavi pravilnika glede uporabe tovornih voz v mednarodnem železniškem prometu.

o. Novi učitelji za defektno deco. V Beogradu so napravili z odličnim ozidom s prav dobrim uspehom izpite za učitelje na šolah za defektno deco gg. in ge. Josip Unverdorben iz Rog. Slatine, Ivan Cvetko iz Maribora, Sonja Praunseis iz Laškega ter Franc Kimovec in Marjan Pavčič iz Trbovlj.

o. Vlomili na delu. V Ilovi pri Sv. Benediktu v Slovenskih gorah je bilo vlijeno pri posestniku Francu Kranerju. Vlomilci so pri belem dnevu izginili s plenom in zabrisali sledi za seboj. Zločinci so najprej vlomili, se splazili skozi kuhinjsko okno ter si odprli vržna vrata. Odnegli so vso domačo in praznično obleko, par novih čevljev, klobuk, precej mesa, preproge in 1000 din gotovine. Skupna škoda znaša do 2500 din. Kraner je bil na njivi, ko so lopovi vlomili v njegovo hišo.

o. Še en ilirski grob v Kranju. Te dni smo poročali, da so odkrili na posestvu Industrija Praha v Kranju ilirsko grobišče. Ko so že razkopali gomilo in nameravali prenehati z delom, pa se je vsul ob izkopanem grobu plaz zemlje in odkril nov grob. V grobu so se nahajale lončene posode in žare.

o. Nesreča pri streljanju. Pri streljanju je ustrlel Ivan Pisanec v nogo mlinarskega pomočnika Ivana Laha. Odpeljali so ga v ormoško bolnišnico.

o. Avtomobilska nesreča pri Sl. Bistrici. Sredi noči se je zaletel v bližini Sv. Jožefa pri Sl. Bistrici v jablano osební avto. V njem so sedeli 32-letni mlarski pomočnik Gabriel Petek iz Maribora, 32 letni tovarniški delavec Konrad Babšek iz Studence ter šofer Čepal. Prva dva sta dobila težje poškodbe.

o. Z motiko po glavi zaradi alimentov. 21-letna težakinja Tereza Colnarčeva iz Dežna pri Makolah je zahtevala od nekakega posestnikovega sina, naj ji plača alimente za nezakonskega otroka. To je fant tako razjezil, da je udaril mater svojega otroka z motiko po glavi ter jo tako resno poškodoval, da so jo morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Celje

o. Uredništvo in uprava »Večernika« v Celju posluje vsak dan od 8. do 10. in od 2. do 5. ure popoldne v Prešernovi ulici 3/II (manufaktura Kolbezen). Telef. 280. o. Akademija podmladka Jadranske straže meščanske šole bo jutri ob 4. uri

popoldne v gledališču. Upričorjena bo prvi simbolični pesnitev Anice Černejeve »Pravilica o morju«.

o. Občni zbor Društva absolventov drž. trg. šol v Celju bo v ned. 30. aprila, ob 8. dopoldne v salonu restavracije Narodnega doma.

o. Dober prizrizek in pijačo samo pri Meštrov, Za Kresijo, Morske ribe.

o. Shajalščice Celjanov restavracija Narodni dom. Priporočila se Blažević.

o. Ni se obneslo. Več znanih Celjanov je v četrtke zvečer neprijavljeno hotelo preizkusiti na nekem griču nad Celjem »novo vrsto sintetičnega« kuriva, kar pa ni pokazalo povoljnega uspeha, ker se poskus ni obnesel. Za zadevo se zanimajo oblasti, ki so zaplenile vrečo in nekaj žagovine.

o. Poroka. V Mariboru se je poročil g. Gusti Laharnar, rudarski nameščenelec iz Laškega z gđ. Jožico Rakovčevico.

o. Padec z motorja. V celjsko bolnišnico so pripeljali 32 letnega trgovca Ludv. Plavšaka od Sv. Jurija ob Taboru, ki si je zlomil roko.

o. Glasnik slavje v Celju. Na Florijanovo nedeljo bo veliko slavje gasilskih čet celjskega okrožja. Po skupni službi božji v optakiški cerkvi bo slavnosten obhod z godbo po mestnih ulicah.

o. Gledališče. V četrtke, 27. bo ljubljanska drama gostovala v celjskem gledališču. Upričorila bo znano Shakespearejevo dramo »Othello«. To bo zadnja predstava za abonente.

o. Brezposelnost še vedno narašča. V nekaj dneh se je brezposelnost v Celju in okolici zopet povečala. Celjska Borza dela ima sedaj v evidenci 1136 brezposelnikov, med njimi 125 žensk.

o. Službo dobe. Borza dela nudi zaposlitev dvema hlapcem, mizarju, žagarju, 5 dekam, natarkarici, 6 kuharicam, gospodinji, postrežnici in trem gosposkim pomočnicam.

o. Celjski sport. V nedeljo ob 16.30 uri bo na Glaziji izbirna tekma v metu diska in kladiva. Istotam bo ob 15. uri prvenstvena tekma mladim SK Celja in SK Atletika. Od 16. do 17. ure bo na Glaziji crosscountry za juniorje in senjorje na 1500, 3000 in 5000 metrov dolgih progah. Ob 17. uri bo na Glaziji prijateljska tekma med SK Železničarom iz Maribora in SK Celjem. Na igrišču pri Skalni kleti bo ob 17. uri drugorazredna prvenstvena tekma med SK Borutom iz Gotovelj in SK Hrastnikom.

o. Poročila sta se v evangeličanski cerkvi v Ljubljani industrijalec Avgust Westen in Olga Vodosček iz Celja.

Ptuj

o. Jurjevski kramarski sejem bo v ponedeljek 24. t. m.

o. Orožje so mu zaplenili. Alojzju Gerlevcu, puškarskemu pomočniku iz Nove vasi je orožništvo zaplenilo orožje, ki ga je imel v popravilu.

o. JSV v Ptuj bo članstvo k razvitu prapora oblastnega odbora v Mariboru, ki bo 7. maja v Mariboru. Prijave sprejema tajnik g. Christof.

o. Kolesarsko društvo »Zvonček« ima v nedeljo dopoldne občni zbor.

o. Sport. Jutri popoldne ob pol 4. bo prvenstvena nogometna tekma med »Gradjskim« in »SK Ptujem«.

o. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Pesem Pariza«. V glavni vlogi Tino Rossi.

o. Avantgardistično gledališče v Ptuj pripravlja 6. premiero. To je Jurčičev »Deseti brat«, ki ga je predelal sam režiser Zizek. G. Zizek si je izbral za likrat »Desetega brata« predvzem v spomin 25 letnice Dramskega društva v Ptuj. »Deseti brat« je bil pred vojno po naših odrih najbolj igran. Zato bo Dramsko društvo z njim naj-slovesnejše proslavilo svoj jubilej.

Maribor

Utrjujmo svojo narodno zavest!

Utrjevanje notranje narodne zavesti slehernega organiziranega ali neorganiziranega poedina je danes v obsejnim teritoriji sveta in nujna dolžnost. Iz vidika tega narodnega imperativa se poedina društva in narodno-obrambne organizacije zbirajo v večje in solidnejše narodne edinice in organizacije, zavedajo se, da je sleherni cepitvenje narodnih sil društvena nezavest in nedozorelost organiziranega članstva. V razdobju usodnih zgodovinskih dogodkov, v katerih nam je usojeno živeti, je posebno mladina poklicana k resnemu delu in razmišljanju. Zbrati moramo v sebi etične in konstruktivne sile v blagor skupnosti in svoje rodne zemlje. Nehati bi se že enkrat morali vsi mali in veliki egoizmi poedincev idejnih in partizanskih struj, raznih priljubljenih lokalizmov in frakcij. Vsi smo eno in neločljivo seme slovenskega naroda, pa bodisi da nam je ime Stajerci, Primorci ali Krajinci, Le v združeni skupnosti lahko obvarujemo, kar nam je najsvetejše — lastno svobodo in prosti razmah na svoji zemlji. Iz tega prvenstvenega vidika se združujejo v Mariboru primorska in domača narodno-obrambna društva. Ta cilj tudi zasleduje po svojih močeh in življenjski tvornosti

Jadranska straža v Mariboru.

Tudi ta organizacija kakor vse druge se trudi, da bi prenovila in pomnožila svoje vrste in doprinesla svoj delež k narodnoobrambnemu delovanju našega obmejnega mesta.

Sledijo si občni zbori in resolucije, toda eno je najpomembnejše: idejno prenoviti samega sebe in se učiniti v živ organizem. Samo tako bo dosežen tisti cilj, ki je pred očmi vseh dobro mislečih državljanov. Vsi, ki še čutijo in se zavajajo svoje narodne časti in tu je predvsem naša mladina, ki se ni povezava v partizanske in stereotipne fraze, so dolžni posvetiti narodno-obrambnim ciljem nekoliko več pažnje in tvornega dela kakor se je do sedaj dogajalo. Povod k temu razmišljanju mi daje tudi prilika razviti treh praporov Jadranske straže, ki

bo 7. maja t. l. Oblastnemu odboru J S je poklonil društveni prapor kralj Peter II., ki je vrhovni pokrovitelj te organizacije in mu bo tudi on kumoval. Istočasno razvita svoje pravice tudi mestni odbor J. S. s kumovanjem mestne občine in krajevnih odbor železničarjev s svojim najvišjim stanovskim predstavnikom iz Ljubljane. Vsa društva so vabljena, da tega dne prisostvujejo temu slavnemu in da vnovič poudarimo smisel in potrebo, služiti nesebično in požrtvovalno naši sveti narodni stvari.

Čim trše so prilike, tem jačša mora biti v nas narodna zavest in sveto stremenje, da se podvržemo z vsemi svojimi življenjskimi močmi svetemu izvoru vsega višjega in resničnega, ki se združuje v en sam poziv in misel: svoboda, narod, država! Prof. Lojze Blizjak.

Zelenka se vendarle seli

Danes bodo odpeljali na 3 avtomobilih iz tekstilne tovarne Zelenka in drug tretjino predimskih strojev, ki so jih zadnje čase demontirali. Stroji bodo prepežani v Zagreb. Kam bodo krenili z njimi iz Zagreba, še ni znano.

Kakor smo zvedeli pa ne bo zaradi demontaže odpuščeno delavstvo, ampak bo tovarna obratovala v bodoče v treh izmenah z delavstvom, ki je delalo do zdaj v dveh izmenah. S stroji ki so ostali bo predimnica zalagala tkalnico.

29. IV. do

8. V. 1939

XVI. Razstava avtomobilov

4. V. Tekmovanje v eleganci avtomobilov. Mednarodna turistično-kulnična razstava. Vino — Obrtni in ročni izdelki. Kmetijski stroji. Pomlad — Sport.

7. V. IV. Mednarodna razstava psov. Tekmovanje »Dama in njen pes«. Na železnici od 24. IV. do 13. V. v Jugoslaviji brezplačen povratek, v sosednjih državah 25—50% popusta. Na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega.

NAGRADE OBISKOVALCEM!

* Opozorilo prebivalstvu. Vsako nedeljo posluje pod okriljem društva »Sola in doma« v knjižnici Pedagoške centrale Koroščeva ul. (Državno učiteljske) od 10. do 12. ure dopoldne vzgojna svetovalnica, ki nudi po strokovnjaki pomoči pri onih otrocih, kojih vzgoja je iz kakršnega koli vzroka težavna. — Društvo »Sola in doma« v Mariboru.

* Pavešič Kamnica. V nedeljo odjoki in jagnjetina na raznju. Ocrti piščanci, prvovrstno vino in sveže Tscheligjevo pivo v sodčku.

* Iz društva upokojencev v Mariboru. Prijatelji našega društva pridite vsi brez izjeme jutri v nedeljo na redni občni zbor v Narodni dom!

Nočna lekarniška služba: Dvorna lekarna pri Sv. Arelu glavni trg 20, tel. 20—05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, 22-70.

Kino

* Grajski kino. Vključno nedeljo Talinsvena romana. Trude Marlen, Willy Eichenberg; ponedeljek: Sužnji Sanghaja.

* Kino Esplanade. Sijajni francoski film izredno lepe vsebine, režije in igre »Zapor brez rešetk«.

* Kino Union. Do vključno ponedeljek senzacijski film »Bell Satan« (Hadži Murat). Napeta vsebina!

* Zvočni kino Pobrežje 22., in 23. aprila zelo zabavni film »Naša mala Peter«, v glavnih vlogah Traudi Stark, Hörbiger, Andergast.

Mariborsko gledališče

Sobota ob 20.: »Potopljene svet«. Premiera. Red B.

Nedelja, ob 20.: »Dijak prosjaka«. Znižane cene.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2348,50 — 2346,50, Berlin 1778,12—1785,88, Bruselj 743,25—755,25, Curih 995—1005, London 207,10—210,30, New York 4408—4468, Pariz 116,95—119,25, Trst 232,95—236,05.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 431—435, 4% agrarji 60 bl., 6% begl. 88 bl., 6% dalm. agrarji 86 bl., 7% stavb. pos. 98,50 bl., 7% inv. pos. 97 bl., 7% Blair 87 bl., 8% Blair 96—97, Delnice: Narodna banka 7500 bl., PAB 216 bl., Trbovlje 180—185.

Radio

Nedelja, 23. aprila
Ljubljana: 8. Ploščo: 8.15 Prens cerkvene glasbe; 9.15 Sramel kratke; 10.30 Ploščo; 11. Koncert klasične glasbe s solisti in Radijskim orkestrom; 12.30 Ploščo; 13.30 Sramel kvartet; 17. Kmetijska ura; 17.30 Godba na pihala iz Kranja; 19.50 Pomlad v glasbi; 22.15 Vokalni koncert prof. Jarca. — Beograd: 13.10 Koncert havajskega kvarteta; 13.15 Prens presenečenj; 18.45 Zabavni koncert s plošč; 21. Koncert Kraljeve garde. — Solija: 13.20 Laska in plesna glasba; 19. Popularni koncert; 20.55 Odločki iz operet. — Monako: 20.15 Puccinijeva opera »Tosca«. — Köln: 19.30 Flotova opera »Marta«. — Bukaresta: 20. Flondorova opera »Noč sv. Jurija«. — Stuttgart: 20.15 iz operetnega sveta. — Budimpešta: 20.10 Odločki iz madžarskih operet.

Ponedeljek, 24. aprila

Ljubljana: 12. Ploščo; 13.20 Opoldanski koncert Rad. orkestra; 18.20 Ploščo; 18.40 Sv. Jurij v legendah in slovenskih običajih; 20. Komorna glasba za pihala; 20.15 Koncert slovenske glasbe; 22.15 Laska glasba. — Beograd: 12. Tamburaški zbor nato zabavni koncert s plošč; 17. Popoldanski zabavni koncert; 21.15 Vokalni koncert.

Halo, radio Maribor 211.3!

V Montreuxu je bila zadnje dni evropska konferenca za določitev valovnih dolžin radioodajnih postaj. Delegati so sprejeli in podpisali posebni evropski dogovor, ki določa nove valovne dolžine evropskih radioodajnih postaj. Po tem dogovoru bodo začele oddajati evropske oddaje postaje s 4. marca 1940. po na novo določenih valovnih dolžinah. Jugoslavija je dobila naslednje valovne dolžine: Beograd 960 kilociklov ali 434,8 metra, Zagreb 1.249 kilociklov ali 240,2 metra, Ljubljana 526 kilociklov ali 570 metrov, Skopje 607 kilociklov ali 494,2 metra, Sarajevo 1.159 kilociklov ali 258,8 metra, Split 1.312 kilociklov ali 228,7 metra in Maribor 1.420 kilociklov ali 211,3 metra.

klov ali 211,3 metra.

Razen tega se lahko v Jugoslaviji gradijo postaje z majhno energijo do dveh kilovatov na valovni dolžini 1.366 kilociklov ali 219,3 metrov, ter 1.438 kilociklov ali 208,6 metrov. Valovna dolžina 1.420 kilociklov ali 211,3 metrov se lahko uporabi za sinhronizacijo več postaj.

PRVA RADIOFONSKA INDUSTRIJA

V Beogradu je bila osnovana delniška družba »Signal« z osnovnim kapitalom milijon din. Družba se bo pečala z radiofonsko industrijo in vsem, kar spada v to panogo. Iz poročil je posneti, da je večina kapitala v domačih rokah.

Jubilejno zborovanje učiteljstva

Danes dopoldne so v Narodnem domu zborovali mariborski učitelji in učiteljice, proslavljajoč 20. letnico, ko je slovensko učiteljstvo v Mariboru prevzelo slovensko šolstvo v svoje roke. Zborovanje je otvoril predsednik učiteljskega društva g. Ciril Kočever. V kratkem nagovoru je omenil povojno delo slovenskega učiteljstva ter se med drugim spomnil še prav posebno onega učiteljstva, ki se je z Maistrom borilo v prevarnih dneh na naši severni meji. Nato je bila z zborovanja poslana pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., na kar je pozdravil predsednik društva zastopnika cerkve stolnega kanonika g. dr. Zagarja, inspektorja v p. dr. Poljanca, ki je še edini ostal od znane trojice Maister—Vrstovšek—dr. Poljanec, prvega povojnega mariborskega nadzornika g. Senkoviča, njegovega naslednika g. Tomažiča in sedanje nadzornike gg. Alta, ki odhaja v pokoj, in Močnika ter Cepudra, nadalje zastopnika mešč. šole g. Rodeta in zastopnika Pedagoške

centrale in učiteljskega g. Siliha ter delegate iz Ljutomer, Dravograda, M. Sobote in obeh mariborskih okrajev.

Sledilo je predavanje nadzornika v p. g. Senkoviča o slovenskem prevratnem šolstvu in predavanje nadz. v p. g. Tomažiča o predvojni in povojnih učiteljskih organizacijah. Poročila o teh predavanjih prinesemo prihodnji teden.

POMLAD NA VRTOVH

V Smetanovi ulici imajo stanovalci mestnih hiš vsak svojo gredo in je postalo tam prav živahno. Ze v zgodnjih jutranjih urah in še zvečer skrbje za te grede meščani, ki kažejo za to delo pravo veselje. Sredi mestnega vrvenja in prahu najdejo v skrbi za vrtove zadovoljstvo in še nekaj koristi jim prinaša. Postavili so že fiziole preklje, solata nadobudno poganja, koleraba, grah, še macehe... Toda vrtovi se ožijo in morda tudi tu ne bo več dolgo poganjala zelenjava.

m. Iz pošte službe. Premeščena je iz pošte I v Gornji grad viš. kontrolorka Helena Dekleva, služitelj Ivan Turk iz Pragerskega na Maribor I in služitelj Ivan Sambolec iz Maribora na Pragersko. Upokojen je zvičnik Vincenc Bauman na Mariboru II.

m. V mestnem parku jutri od 11.—12. koncert vojaške godbe pod vodstvom g. kapelnika Jiraneka.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč vrši v nedeljo 23. aprila OUZD zdravnik dr. Alfonz Wankmüller, Maribor, Franciškanska ulica št. 8, III. nadst.

ŽIVAHNA KUPCIJA ŠPEHARJEV.

Specijaliteti sobotnega trga so špeharji na Vojašniškem trgu. Gospodinja jih najdejo kljub zamotane ureditve mariborskega trga. Tiste, ki niso vezane na nakupovanje na knjižnice v trgovini, kupujejo slaminu, ki daje pristno mast. Slamina je bila danes na trgu po 12 in 13 din. kupčija živahna, toda nakupovanja malo. Datum je že visok!

Umrli na posledicah opeklin

Včeraj smo poročali, da je zdrsnilo 38 letnemu pom. delavcu Jakobu Kelblu v delavnici drž. železnice in je padel v kotel vrele vode. Danes dopoldne ob 10. je v bolnišnici Kelbl umrl.

== Sokol Maribor II. Pobrežje ==
priredi v nedeljo dne, 23. aprila 1939, ob 20. uri v Sokolskem domu na Pobrežju
TELOVADNO AKADEMIJO

Prekmurje

Za spomenik prekmurskim književnikom

Svoječasno smo že poročali o akciji za postavitev spomenika prekm. književnikom, ki jo je začel Klub prekmurskih akademikov. Ker je pa postavitev primernega spomenika prekmurskim buditeljem splošno narodnega pomena in bo imela svoj pravi pomen samo tedaj, če bodo pri njej sodelovali vsi, je prevzel akcijo na predlog Kluba prekmurskih akademikov stalni Meddruštveni odbor v Soboti. Spomenik bo sploh prvi javni spomenik v Soboti, Meddruštveni odbor je zasnoval široko akcijo, ki bi naj omogočila njegovo zgraditev. Pričakuje tudi popolnega razumevanja vse slovenske javnosti, ki bo gotovo njegova prizadevanja v polni meri podprla. S svojo podporo bo znova na videz način manifestirala skupnost med to in drugo stranjo Mure. Denarne prispevke za spomenik treba poslati na ček. račun Občinske hranilnice v Murski Soboti, št. 14-891 (= za spomenik). Poziv Meddruštvenega odbora, ki bo gotovo rodil popoln odziv vse Slovenije, se glasi:

Slovenski javnosti!

Stalni Meddruštveni odbor vseh društev v Murski Soboti namerava v priložnost 20-letnice osvoboditve Prekmurja

ob otvoritvi »Prekmurskega tedna« sredi junija 1939 odkriti skupen spomenik prekmurskim slovenskim književnikom in buditeljem.

Spomenik je namenjen vsem, ki so v času, ko je bilo Prekmurje odrezano od Slovenije, pisali v starinskem narečju slovenske knjige za duhovni in tudi narodni dvig te takrat tako osamelje živčice veje slovenskega naroda. Namenjen je književnikom obeh verzolpov, osamljenim začetrnikom v 18. stol. z obema Kuzmičema, Stefanom in Miklošem na čelu in prav tako vnetim nadaljevalcem do polpreteklih dni — vsem, ki so si kakor začetrnik novejših časov dr. Franc Ivanec prizadevali, svoje rojake kulturno dvigati, jih narodno prebujati in jih zbliževati s slovenskim jedrom.

Spomenik bo stal v središču prekmurske metropole, na trati pred soškim gradom, kot vselej vidna priča slovenstva našladi od jedra odkrzanega slovenskega rodu, ki pa biva med Muro in Rabo od časov, ko sta tod delovala slovan- ska apostola sv. Ciril in Metod — pa do danes in bo živel tod tudi v bodoče.

Kerac France, preds. Brunec Joško, tajnik

Koncert podružnice CMD

Podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« je priredila 15. aprila v Sokolskem domu pevski koncert. Koncert je izvajal spet bratov Živkov iz Maribora. Sored je bil dokaj srečno sestavljen. Poleg nekaj umetniških je obsegal večina slovenske narodne pesmi. Tudi petje samo je naredilo na publiko dober vtis. Neugoden vtis, ki ga je koncert zapustil, pa je izredno slab obisk publike. To velja tudi tedaj, če upoštevamo neprimeren termin, v katerem se je moral vršiti koncert iz tehničnih razlogov. Nekaj krivde pade mogoče na organizacijo

obiska samo, največ pa še vedno na nerazumevanje pri soškim občinstvu in to celo tam, kjer ne bi bilo pričakovati. To velja posebno tedaj, če upoštevamo cilje, ki so jih prireditelji zasledovali. Koncert je pokazal ponovno potrebo resničnega sodelovanja vseh pri podobnih prireditvah. To sodelovanje se ne sme omejiti samo na pasivno odobravanje, temveč na resnično delavnost pri organizaciji obiska in propagandi ciljev, ki jim taka prireditelj služi. Pri tem mora biti vseeno, kdo jo prireja. Samo tako je mogoč napredek.

Drobne zanimivosti iz Prekmurja

Nov transport. V ponedeljek, 17. aprila je odšel iz Soboti spet poseben vlak v Nemčijo. Transport je šel nad tisoč sezonskih delavcev in delavk. Vlak so dale na razpolago nemške oblasti. Kljub starim vagonom našim delavcem vsaj ne bo treba prestopati. — Istega dne so se odpravili še rekuti mariborskega vojnega okrožja.

Novi prometno-policijski predpisi v Soboti. V Soboti vzbujajo mnogo živahnih komentarjev nova ureditve prometa v središču mesta. Občina je zgradila na križišču med Aleksandrovo in Radgonsko cesto prometni otok ter razdelila Aleksandrovo cesto ob Glavnem trgu. Drugi prometni otok je na križišču Aleksandrovo in Lendavske ulice. Določeni so tudi posebni prehodi čez cesto. Občina se je odločila za to novost poleg lažjega reguliranja prometa predvsem zato, ker tako laže uredi cestni promet. Novotarija, ki je delala preglednice baje celo nekaterim redarjem, dela skrbijo tudi nekaterim občanom. Pa verjetno se bodo navadili tudi na to, kot so se že na veliko dru-

gih in se bodo pri razvoju Soboti še morali na marsikatero tudi v bodoče.

Avtomobilna nesreča. Prevrnil se je avto g. Ferdinanda Celca, ravnanja Kmečke posojilnice, pri črnskem križu na cesti proti Tišini. Vozil je svate in so se nekoliko potolčki. Tudi avto se je nekoliko poškodoval. Hujšega ni bilo.

Romanja sezonskih delavcev. V torek se je vrnilo petnajst delavcev in delavk, ki so odpotovali prejšnjega dne s posebnim vlakom do Maribora. Tu so delili vsem potne liste za Nemčijo. Izkazalo pa se je, da za omenjenih petnajst delavcev in delavk potnih listov ni bilo. Tako niso mogli odpotožiti v Nemčijo. Po daljših romanjih po policiji in borzi dela v Mariboru jim je slednja preskrbela četrtinsko vožnjo in dala zanj denar, da so se vrnili v Sobotu. Tu so končno našli svoje potne liste, ki so ostali na borzi dela. Dobili so četrtinsko vožnjo do Maribora, ki so jo pa morali plačati sami. Tako so končno v torek z večerim vlakom odpotovali za drugimi v Nemčijo.

Tombola. Sokolsko društvo v Soboti pripravljalo veliko tombolo za nedeljo, 18. maja. Glavni dobitnik bo motorno kolo. Poleg tega dobitka bo med glavnimi dobitki še 5 koles, slamozeznica in še 13 tombol.

Občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet je bil v Črnelavcih 16. apr. 1939. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Rudi Tita, posestnik, za tajnico Ema Contala.

Požar. V Gornjih Petrovcih je zgorelo gospodarsko poslopje in ena krava, ki je niso mogli pravočasno rešiti.

Posojilo je dobila z rešenjem Ministrstva financ pri Državni hipotekarni banki soška občina za zidavo osnovne šole. Upanje je torej, da bo tako Sobotu kmalu dobila nujno potrebno osnovno šolo.

NAPACNO RAVNANJE S SEZONSKIMI DELAVCI

Letos so bili izdani posebni predpisi za določevanje, kdo je potreben zaposlitve v tujini in komu se sme izdati dovoljenje za izselitev. Tako navodila, ki so bila izdana v skrb za omejitve prevelikega boga z grude in zaposlitve najpotrebnejših, pa kot izgleda niso povsod upoštevana in tudi ne edina, po katerih bi se naj to izseljevanje vršilo. Na to dejstvo smo že nekoč mimogrede opozorili. Danes na to vse merodajne ponovno opozarjamo in to predvsem zato, ker je povzročilo mnogo komentarjev in nezadovoljstva. Po svoje skušajo predpise tolmачiti in jih obiti tako razni krajevni faktorji, kot tudi oni, ki tega nika-

Navadi
svojega otroka
pravočasno na

pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

koj ne bi smeli in ki s svojim postopanjem to pohujšanje še posebno širijo. Ker so pred zakonom vsi enaki, je dolžnost merodajnih, da ga v vseh slučajih tudi izvajajo.

Legenda o nastanku sveta

V začetku sveta je bilo strahovito mnogo vode. Tunguz je žalosten sedel pred svojo jurto in si mislil:

— Tako malo je zemlje, malo trave in mahu za jelene. Vsenaokrog je pusto in prazno, kaj naj storim? Jeleni bodo kmalu požrli zalogo in če bo šlo tako dalje, bo vsega konec.

Zivel je tedaj še velikan — mamut in ro mal po svetu. Orjaška žival je bila okretana, tembolj lena je bila kača, ki je venomer čepela na obali morja in se sončila.

Nekoč je prišel mamut mimo jurte in videč žalostnega Tunguza, mu je dejal:

— Zakaj si tako žalosten? — Sedim in razmišljam: Toliko vode je na svetu, zemlje in zelišč za moje jelene pa tako malo. Kaj bo z nami, ko bo vsega zmanjkalo?

Mamut je dvignil svoj rilec in zatrobil:

— Ne bodi žalosten! Pomagal ti bom. Ti in tvoji sorodniki boste imeli zemlje dovolj! je dejal velikan in se napotil k kači.

— Stišiš, pojdi z menoj, pomagaj mi! Razložil je plazivki kako in kaj in lenuška se je dvignila.

— Če le moreš, pomagaj vselej svojemu bližnjemu! je s dostavil mamut in že sta se lotila posla.

Velikan je z okli razrival zemljo pod vodo in jo rinal na kup. Za nasipom se je nabirala voda, kača se je plazila za mamutom in po njenem navrtanem sledu se je odtekala snežnica. Toda — nasip se

je naenkrat porušil, voda je udarila čezenj, pograbila trobca in kačo ter ju utopila.

Človek je potem, ko je odtekel voda, našel zemlje na pretek. Kajti hribi niso nič drugega kakor zemlja, ki jo je narinal mamut. In reke, ki teko po zemlji, so le sledovi poti, ki jo je nekdaj navrtala kača, plazec se za mamutom...

× Rodoljubna gesta Jana Klepura.

Slavni poljski tenor, ki potuje zdaj po Zedinjenih državah, je poslal predsedniku poljske republike brzoglavni pozdrav s poročilom, da na račun državnega posojila vpiše 100.000 zlotov za obrambo poljske domovine. Obenem poklanja svoja avtomobila in se stavlja državi na razpolago za vsako patriotsko delo. Pripravljen je žrtvovati v skrajnem primeru vse, kar ima, za rešitev narodne svobode.

× Grič, ki leže v morje. V Kaliforniji je hrib, ki se vsak dan za osem metrov pomakne bliže morju. Grič v skupini »Mrtvih bregov« blizu St. Andreasa je dva kilometra dolg in 40 metrov širok. Hrib se trajno pomika v morje, noseč s seboj vse, kar raste na njem. Če se premikanje ne bo ustavilo, preti majhnemu mestecu v bližini. Gilroyu, katastrofa. Cel štab inženirjev je na delu, da podmirira grič in ustavi pokrezanje, ki ga je zakrivilo dolgotrajno deževje.

Darujte za azijski sklad PTLI

FLORENCE RIDDELL:

NEVARNA LJUBEZEN

9. Ukaz mrtve.

Fenella obvesti o vsem dogodku Kentu. Skleneta, da bosta zločin zamolčala, kajti policija in časopisje bi napravilo iz vsega skandal, ki bi Fenella napravil preveč znano. To se pa ne sme zgoditi, če hoče sploh rešiti Dereka. Ben Gamma s svojim služabništvom je že izginil v puščavo.

Za Dereka so se Fenellina čustva vedno bolj ohlajevala. Pogosta bližina Kentova in njegovo neprikrivanje ljubezni do nje jo je premagala. Nekega večera mu obsloni v naročju... Toda čutila je, da ne sme pozabiti na Derryja — zaoblubila se je njegovi umirajoči materi, da ga ne zapusti, dokler ne bo spet srečen.

Tudi Derek, ki se je bil zaljubil v Vando, ljubezen do Fenelle le še hlini, ker misli, da ga ona še ljubi...

10. Omar, sin Mustafe.

Medtem je Kent snoval načrt za beg. Prav tedaj je prišel v Oran njegov prijatelj, mornariški oficir, ki ga je vabil in mu ponujal brezplačen povratek v Evropo. Namesto njega naj bi odpotoval iz Afrike Derek. Ko se je z njim spet se-

stala, ji je pripovedoval, da se arabski rodovi upirajo proti Franciji in da bodo najbrže izbruhnile borbe. Vse to je delo tuje propagande. »Tudi spori med Francijo in Italijo so veliki in nevarni, samo da mi tega nič ne vemo.« Fenella mu razložene načrti. Derry je ves iz sebe od veselja.

Prosljak Omar je videl Dereka na robu puščave prihajati v hišo v uniformi, odhajati pa v civilu. Zamakala ga je uniforma, da bi jo prodal in zaslužil. Tako je nehotne predčasno izdal beg...

11. Poročilo o vojni in prelivanju krvi.

Kent dobi nenadoma sporočilo, da je njegov oče na smrt bolan. Sili Fenello, da bi potovala z njim v London, toda dekle vztraja, da mora ostati blizu Dereka. Veže jo obljuba mrtvi.

Vedno pogostejše so prihajala poročila o uporih: Po izjemnem naključju je Fenella zvedela, da so poslali Dereka s kazensko desetino v trdnjavo sredi puščave, kjer so bili boji najhujši. Z njim ni imela več nikakih stikov, vedela ni ne, ali je živ ali že mrtve. Samoto v Tizi-gounu je prenašala s strašno težavo — vsi tujci in turisti so že odšli v varnejše

6 kraje. Bivanje v mestu je postajalo vedno bolj nevarno.

12. Dva duhova.

Od samotnih noči je bila Fenella živčno tako razrvana, da je skoro bleda. Vedno je imela pred očmi Derryja. Odločila se je, da odpotuje za njim. V noči pred odhodom se nenadoma pojavi v njeni sobi Vanda. Fenella, ki jo je imela za mrtvo, je bila prepričana, da je prišel k njej njen duh. Pripovedovala ji je, kako se je izmuznila smrti: Zora ji je nallala v čašo namesto strupa čiste vode in ji zašepetala naj glumi smrti. Tako sta prevarili Ben Gamma.

Fenella pove Vandi, kaj je z Derekom, kajti ta ni vedela o njem prav ničesar. Vanda jo prosi, da bi jo vzela v letalo s seboj, kajti oče ga bosta laže rešili.

13. Arabsko mesto.

Leteli sta nad puščavo in morali zaslon pristati pri nekem arabskem mestu. Razjarjena množica ju odvde in zapre. Drugi dan ju peljejo pred poglavarja, kjer pa ju spozna Zora in se zavzame zanj. Ben Gamma se v sosednjem mestu bojuje s Francozi. Pod vplivom Zore se njegov namestnik ne upa Angležinjam nič storiti, in mirno lahko odletita, ko Fenella očisti motor.

14. Trdnjava v puščavi.

V puščavski trdnjavi umirajo francoski vojaki in čakajo novih napadov Arabcev,

pomrlo jih je že več kakor so jih postrelili uporniki. Nenadoma nastane razburjenje — na obzorju se prikaže letalo. Gotovo prihajajo za njim druga in prinašajo vesti, hrane, strojnice. Ko pa letalo pristane, ogorčeni ostrmijo: iz njega stopita dve ženi!

Ponudita se za negovanje bolnih vojakov. Sredi strašnih prizorov v kasarni ugledata ob steni ležečega Dereka. Zadnji častnik v trdnjavi umre. Poveljstvo prevzame desetinik, ki neprestano nadleguje Fenello. Arabci zopet napadejo trdnjavo in Derek, ki je počasi okrevaj, je moral že prijeti za puško.

V boju mu je krogla prestrelila pljuča. Prenesi so ga v zavetje. Umirajoč je klical Vando. Fenelle njegove izgubljene oči niti opazile niso. Preminul je v Vandinem naročju.

Arabci znova napadajo. Fenella in Vanda se borita med vojaki. Hipoma se začne Arabci umikati — Francozom prihaja pomoč. Vanda se zgrudi pod Arabčevim strelom iz neposredne bližine.

Po premirju odide Fenella spet v Tizi-goun. Čakala je Kenta, ki mu je umrl oče. Srečna zapustita Afriko in oddeta v življenje...

KONEC.

Ne pozabi naročnine!

Naša vas

V stiski za zemljo

Slovensko kmetstvo je, kot kažejo statistični podatki, številčno zelo skromno; razmerje 12.000 veleposelstev in 24.000 kmetov nam pove, da je vsaki trinajsti zemljiški posestnik veleposelstnik, le vsaki šesti kmet v pravi smislu besede, vsi ostali pa kmetje le po nazivu.

Mirno lahko trdimo, da je nad četrt našega ljudstva „brez nakoval in kladi“ – brez zemlje in usposobljenosti za boljše preživljanje. To porazno stanje je leto za letom slabše. Kam bo privedlo, ga bomo rešili in kako? Eno je neizpodbitno: sami, v okviru svoje lastne upravne enote ne moremo tega problema rešiti, niti če bi zemljo enakomerno razdelili in bi oddali na vsako kmetijsko osebo enak del zemlje. Tudi če bi zemljo je v danih razmerah premalo in ne more urediti pogojev za doseg dostojne višine življenjskega standarda. Vzemimo katerokoli kulturo, nikoli ne more dosegati onih dohodkov, ki bi mogli kmetu dostojno preživljati in ga osveoboditi vsakdanjih brig. Ta količina zemlje bi mogla zadoščala na rodovitni zemlji, to je na taki, ki je bogata na hranilnih, najpozneje potrebnih rastlinskih tleh (dušik, fosfor, kalij, apno), drugič, ki nudi možnost tehnične obdelave (s stroji), kar

zmanjša režijske stroške.

Agrarna reforma, ki naj bi bila popravila predvojne krivice na našem ozemlju, je rezala precej obzirno in zato premalo korenito. Za to so ostali veliki madeži iz preteklosti, ki nam vsiljujejo vprašanje, kje in kako obstaja utemeljenost za obstoj fevdalno kneževskih posestev. Na eni strani tak sunek v razvoj, modernost, novo socialno lice, na drugi sledovi fevdalnega reda. Če je bilo fevdalno gospodarstvo občutna krivica preteklosti, ko ni še bila stiska za kulturno tlo in je bil takratni podložnik to tudi v duševnem oziru, kaka krivica z danimi razmerami pa je danes! Ali naj se čudimo, če se v takih razmerah poraja v prizadežih ostro obsojanje in odpor napram vsem in vsemu? To je razumljivo tem bolj, ker se lastniki veleposelstev v velikih odstotkih tuji, ki jim naš človek robuje v svojo in škodo celokupnosti. Kako naj učinkuje na kmeta s par orali zemlje, kjer ne more niti živeti, niti umreti, če mora zreti na dobro, a zamernjeno ali popolnoma zapuščenno zemljo „mrtev roke“? Veleposelstnik ima les, vinograde in še kaj, da mu ni do poljske zemlje. Produkti proda še vedno po ugodni ceni, izkupicek roma bogve kam, naš človek pa strada.

red A do 65 gramov in v razred S teža jaja. S to kontrolo kakovosti se štitiš potrošniki. Pri preiskovanju se tudi izloči vsa ona jajca, ki niso sveža. Popolnoma sveža se smatrajo ona jajca, čiji prazni prostor je v sredini visok večjemu 5 milimetrov, sveža pa ona, ki nimajo zračnega prostora višjega od 10 milimetrov. Ako jajce ne odgovarja tem zahtevam, se izloči in ne pride v promet. Ravno tako se škaritirajo jajca, ki imajo razpoke v lupini, temne madeže ali pa vsebujejo majhne krvave madeže ali pa celo majhna tija telesa.

Kakor v Nemčiji, tako se sortirajo jajca tudi v Švici, Franciji, Belgiji in drugih državah, ki prihajajo za nas v poštev kot odjemalci. Zato je za izvoznike absolutno potrebno, da se pred odpremo blaga natančno uverijo o kakovosti vsakega posameznega komada pošiljke. Le na ta način bo izvoz jaja zanje tudi res rentabilen.

Inž. J. Teržan: „Skrivnost prehrane rastlin“

„Tajne o ishrani bilja“ je naslov knjige, ki jo je inž. Teržan Josip posvetil kot sam pravi jugoslovanski kmetijski mladini z željo, da bi spoznala tajnosti prirodnih činitelev, ki imajo odločilno vpliv na gospodarsko donosnost kulturnih rastlin.

Na poljuden način nam je pisec v glavnih obrisih prikazal in razložil bistvo življenja rastlin, ki je sicer tako zamotano, da do vseh teh tajnosti prirode niti znanstveniki še niso mogli prodrati. V razmeroma kratkih petih poglavjih je podana snov v lahko razumljivi obliki in, kar je treba naglasiti, pisana je zanimivo, da čitatelja osvoji in ni prežeta z ono hladnostjo, ki spremlja večino strokovnih knjig. Prav radi tega in ker tudi ni dolgozvečna, je gotovo, da se bo izpolnila želja pisca in da bo našla širok krog čitatelev med kmetijsko mladino.

Zbrano je v knjigi veliko zanimivih podatkov in tabel, ki niso strokovno vrednost še posebno dvignejo. Lična oprema in nešteto krasnih slik iz rastlinske proizvodnje celega sveta pripomorejo k pravi posebnosti vrednosti knjige, saj je nazornost najvažnejši princip pouka. Knjiga ni učni pripomoček za majhno število interesentov, temveč zanimivo štivo za najširši krog čitatelev, ki ima namen zbuditi smisel za kmetijsko vedo. Dobro se zaveda pisec, da je spozna-

nje prvi korak k zbolšanju, zato je snov tudi temu namenil.

Kakor mora upravnik tovarne dobro poznati delovanje strojev in poedine dela dela v obratu ki ga vodi, tako bo tudi kmetovalec lahko z uspehom vodil svoj obrat le tedaj, če bo dobro poznal delovanje svojih živih strojev (rastlin in živali). Če ne pozna bistva strojev svojega obrata, tudi ne more smotno podvzeti potrebne mere za izboljšanje.

Gornja knjiga bo k temu spoznanju znatno pripomogla slehernemu čitatelju.

Inž. I. J.

Kmetje zahtevajo ukinjenje carine na poljedelsko orodje

Na zborovanju Glavne poljedelske nabavljalne zadruge v Beogradu so kmetje zahtevali, da se ukine carina na poljedelsko orodje (pluge), dalje carina na modro galico, da država pomaga ustanoviti tovarno za modro galico, da se znižajo davčine na petrole. Kakor so se znižale na bencin in da se končno stopi na prste onim spekulantom s soljo, ki sami meljejo grudnato sol, da zaslužijo z metanjem 25 para pri kg. Zbrani kmetje so se tudi izrekli proti trošarinam, ki jih nalagajo mesta na blago kmetijskih nabavljalnih zadrug.

O jajcih, ki so namenjena za izvoz

INOZEMSTVO PREVZEMA LE NEOPOREČNO BLAGO

Ojetovano prihajajo iz inozemstva pritožbe, da pošiljajo jugoslovanski izvozniki v razne države, zlasti v Švico in Nemčijo, jajca, ki glede kakovosti niti niso neoporečna. Marsikdaj so uvozniki zaradi tega stornirali naročila, pa mnogokrat se je tudi pripetilo, da so dospele blago zavrnili, ker ni odgovarjalo svaženim zahtevam. Inozemstvo je glede kakovosti blaga zelo natančno. Posebno velja to za one države, kjer je blago standardizirano in kjer je vsaka kakovost natančno opredeljena. Ker se zlasti iz severne Slovenije izvažajo velike množice jajc v Nemčijo in zapadno Evropo, je velike važnosti, da baš pri nas strogo pazimo na to, da spravimo v promet le povsem neoporečna jajca, ker bomo le na ta način dosegli dobre cene in si ohranili sloves, ki ga ima naše blago kljub raznim pritožbam.

V naslednjem opozarjamo naše izvoz-

niko na gotove momente, na katere morajo pri odpremi blaga paziti, da se jim blago ne zavrne. Inozemstvo je baš zadnje čase z jajci še precej dobro založeno in zato našega blaga ni lahko spraviti v denar. Boriti se imamo zlasti z jajci danske in holandske provenience, ki so glede kakovosti na višji in veljajo kot najboljše blago. Zato se morajo naši izvozniki potruditi, da se tej kakovosti kolikor mogoče približajo. Le tedaj si bodo ohranili stalne in dobre odjemalce.

V Nemčiji na pr. se vsaka jajce, preden pride v promet, uradno pregleda, klasificira in nato zgosa. Posebni organi presvetlijo v temnem prostoru vsako jajce, ki se nato avtomatično loči po kakovosti in odpremi z odgovarjajočim žigom. Razredov je pet, in po teh razredih se tudi ravna cena. V najnižji razred D spadajo jajca, ki tehtajo do 50 gramov, v razred C do 55, v razred B do 60, v raz-

Nazadovanje izvoza naše živine

V primeri z začetkom lanskega leta je izvoz naše živine močno nazadaval. Prva dva lanskega meseca se je izvozilo za 81,37 milijonov din živine, prva dva letošnja meseca pa za 73,96 milijonov din, to je za dobrih 9% manj. Najmočnejše je trpel izvoz drobnice, ki je letošnja prva dva meseca znašal komaj 1/20 lanskega izvoza. Enako je padel izvoz govede živine za 63,95%. Prejšnje leto je oddlo mnogo živine v Italijo, letos pa tam ni povpraševanja; kolikor se izvozi letos, se izvozi v Nemčijo. Tudi izvoz konjev je nazadaval, vendar se pa pri njih ne občuti tako močno, ker je cena težkih

konjev poskočila. Največ konjev kupuje Italija, za tem Grčija in Bolgarija, čim Nemčija ne uvozi niti 10% vsega našega izvoza konjev.

Pač pa se je prva dva meseca dobilo 20% več za teleta, poskočila pa je tudi vrednost svinj. Edini kupec naših telet je bila Italija.

Razstava konj v Križevcih. Banska uprava bo otvorila v Križevcih veliko razstavo konj belgijske pasme. Zadnje čase se je osnovalo v okraju več novih konjerskih zadrug.

VLADAV PROKUPČEK:

Žena in zemlja

(Roman dvojno ljubezni)

»Ali pojdes k meni za Hakena, te vpraša... se je zadr nani Lachman: Hakena... se je zasmel Haken: Pojde, seveda pojde Haken za Hapen...«

»In človek, ki je temne ure mogel presedeti na razpadnem pragu svoje kolibe, je prišel za vaje nove Lachmanove vprege. Zapotok ne razume. Najmanj pa razume Marija in pogosto vprašuje Martina, zakaj je Haken takšen in zakaj ga Zapotok tako obsoja. Martin ni imel za Hakena odpustanja in Marija mu je vendar hotela odpustiti. Haprestano mora misliti na tega čudnega Hakena, vsa je nesvoja in niti ne ve dobro, zakaj. Saj je sama znala nositi tako pompoziljivo marsikako gorje, tudi to zadnje, padec njenih kobit, ki zanjo nista bili samo par konj. Hotela bi enkrat videti njegove oči, hotela bi mu gledati v obličje, srečati se z njegovim pogledom. Pogosto čaka nani, toda Haken se ne da; če bi moral srečati to čudno gospodinjico, ki hoče videti njegove oči, obrne svoj pogled, kakor zaobrača svoj pogled pes, kadar mu hočete pogledati v oči, in kadar niti to ne odžene Marije, zavzame po naselju pol bica, nategne vaje in požene v diru okoli njega. Belgijski konji, nenavajeni na vožnjo v sklopi, se vzburijo in sivec Haken skriva svoje posejede v divji gošči svojih obrvi in vek. Marija se je skoro strahoma zaradi svojega zanimanja za Hakena in njeno

vihi vožen v kamnolom. In še troj kakor poprej se je prišla k Martinu, ki je zdaj utihnil in se razžalostil. Hodi po hiši kakor ponižani in Mariji ne odgovarja, če ga vpraša, zakaj se tako zapira v samoto in molčanje. V odgovor ji samo plašno stiska roko ali pa jo pogladi. Ob večerih ne hodi več z Mario na polja, niti ne posejeda na pragu. Posejda samo v staji, na praznih žleblj, ob katere že tako davno niso zadrževali verice kobil. Ne enkrat je našla Marija Martina v teli prostorih.

Včasih si je tu prižgal svečko in bral. Marija je prihajala za njim, polagala mu je roke na ramena in hotela, da bi ji bral na glas.

Čudna vaska dvojica! Glej, medtem ko drugi govorijo o slabih časih in stošajo nad izgubami v gospodarstvu, sedita ta dva v hlevu nad knjižo.

Težko, težko se jima je ogibati resničnosti.

Samo tišina, globoka tišina se vedno razprostira naokoli, in če bi bila kjer koli, bi ostala z njima, je z njima, ju spremlja, najsi sta skupaj ali pa je vsakdo sam. Marija, ki je vsak dan drobnejša in nežnejša, spominja Martina na cvet, ki koprni po soncu in rosi. Kakor je sonce in rosa z rožo, tako bi se Martin hotel približevati Mariji.

»Marija, dolg raste,« ji je dejal nekoč. »Sto sta tako močje sedela skupaj. Ne čaka nič odgovora. Samo obraz, je sklonjen k n-

17 nenu obliži in čuti že kar omanjstvo valovanje njene miline. Zatisnil je oči in si vzela Marijo okoli pasu. Toda bal se je, da dela tako preje iz strahu za njo kakor zaradi česa drugega. V prisvitu blede mesečne svetlobe je videl, da se ji v kotih oči srebrijo solze.

Zopet je druga. Sonrak in svet njenih solz je prinašal v ta trenutek neznane prisrčnosti njunega življenja.

Položila je glavo v Martinovo naročje in gledala navzgor.

Tako mi je daleč, je pomislil Martin, pa jo imam na doseg roke.

Knjiga mu je padla z dlani in sveča je ugasnila.

V poltemi vidi globoko žarenje ženskega pogleda kakor iz studenca. Polaskevala se ga je neznama osuplost. V njegovih dlaneh je toliko nemira in hkrati nežnosti, da Marija vztrepetava, ko jo pogladi po laseli. Potem je dvignil njene dolge kite in si zakril v njimi obraz.

Brez besede sta stopila iz staja. Mogoče je bila polnoč, mogoče je tudi že minila. Nizek nebesni oblok brez zvezd, to kave se spajalo z višavami, samo tema je, zapuščenost noč, črna in nema. Nič ni globljeza od tvojega pogleda, si šepeta Martin, nič ni tako krasno živga, tako brez dna kakor to, kar sem tedaj videl.

Zahotelo se jima je iti v to noč, temno in večno. Ali pa hočeta drug drugemu reči nekaj iz večnosti, nekaj, kar ni od tega sveta.

Obejmeta ju je tema, ju poljubljala, gladila ju po čelu in dajala pozabljenje. Ničesar več si ne rečeta.

Noč je dihala dež. Ohladi so ležali nizko. V dahavi je hrumel veter, ki ga je doletel, kotli zapotok in vonec urbov. Glej,

kako se skrivnost snubi s temo, kako ne hiti burri nasproti. Glej, kako znajo ljudje hoditi temi nasproti, kako prav v njej iščejo rešitve iz temne pred življenjem.

Kakor da bi vedela, Martin, da pride nesreča na nas, vem za to tako gotovo in nič mi ni tega reklo, samo jaz sama si tako pravim. Jaz ti mogoče ne dam niti otroka.

Te dolocene besede je nosila Marija temni nasproti, toda izgovorila jih ni.

Takoj za vasio je obema odleglo, in namenoma sta sešla s ceste in potem s poti, samo za slast in veselje, hoditi in ne vedeti kod in kam.

Na zapadu se je dramila burja. Včasih je ostro završala. Tu v poljih pa je bilo še vedno brezvetrje, taka mlačna, občutljiva noč, tem tišja, kolikor močnejše se je oglašalo nad gozdovi. Kakor da bi ne bil november.

»Vrniva se,« je zašepetala Marija.

»Vrniva se,« je svetovlala Martin, toda besede obeli je odnesel zavan naglega vetra. Stala sta že v dolini blizu Dobja. Ne vedoč, kaj bi, sta prisluškovala v temno noč, ki je bila za nju tolažba.

Prišla sta do Dobja. V njegovih krošnjah je škripalo, dulo in velo. Burja je prihajala tudi že v dolino. Na nebu so se jeleg pojavljati modre proge, oblaki so se trgali, nad gozdom se je jasnilo.

In Dobje je nazlo utihnilo. Zdelo se jima je, da se je tudi otisnilo. Sedla sta k hrastovemu deblu, tako oba isti čas in brez besed, kakor da bi imela oba iste misli.

»Ko sva bila tu takrat, Martin,« je začela govoriti Marija, »s nama je zdelo, da je življenje samo pesem.« (Nadaljevanje v sobotnodelski številki)

Pravni svetovalec »Večernika«

H. I. v B. Če ste bili pri Vašem bivšem delodajalcu uslužben kot poljski delavec in ste tudi v resnici delali le na polju, njihval in travnikih, potem za Vas ne veljajo niti določbe zakona o zaščiti delavcev, niti določbe banove odredbe o minimalnih mezdah. Minimalne mezdne tudi niso odredene za gostilniška podjetja, moli, neposilne tovarne, izdelovanje razstreliv, ostene železnice, nakladanje in raztovarjanje blaga ter za rudarska zadruga podjetja, ki zaposlujejo samo člane.

P. O. v S. V Vašem dopisu pripovedujete, da ste na sejnu kupili kravo, in je prodajalec pri kupelji zabreval, da je krava breja. Sedaj pa da ste se prepričali, da prodajalecva zatrjevanja niso bila resnična, ker krava ni breja. Dejstvo da li je krava breja, ali ne, v smislu zakona ni hiba pri živini. Ako gre za hibe pri živini, se mora pravica do jamčenja sodno uveljaviti v 6 tednih, sicer je tožba ugasnila. V predmetnem slučaju pa imate šestmesečni rok za sodno uveljavljanje pravice do jamčenja za to, da je krava breja, ker ta lastnost ni hiba pri živini in velja za prestanek pravice do jamčenja isti rok, kakor pri premicnihh.

G. H. v P. Če ste bili imenovani za skrbnika v to srho, da se vam dostavi menična tožba in s tem predlone zastavljanje, potem ste tudi upravičeni, proti menično-plačilnemu nalogu podati ugovore, ki jih morate vložiti pri sodišču v 3 dneh po vročitvi menične tožbe in menično-plačilnega naloga.

C. S. v B. Vašega pisma pasnemo, da ne kokiš Vašega soseda uhajale na Vašo parcelo, da ste soseda večkrat prosili, naj kokiši zavarje, ker Vam delajo škodo, da pa Vaš sosed Vaših prošnji ni upošteval in ste končno kupili strup, ga raztresli po parceli, na katero so sosedove kokiši prihajale, vsled česar da so sosedove kokiši, ki so strup pozobale, na lieu mesta poginile. Ker zahteva sosed od Vas odškodnino za crknjene kokiši, hote se morali ugrizniti v kisto jako in mu plačati vsaj polovico odškodnine, ker je drugo polovico Vaše sosedi po našem mnenju sam zakrivil s tem, da se ni oziral na Vaše ponovne prošnje radi zavarovanja kokiši.

S. T. v V. Pravite, da Vas je gospodarjev vol, ki ste ga gonili pri oranju, tako nesrečno sunil z rogo v levo oko, da Vas je takoj na nivi izteklo. Po Vaših navedbah je vol prav mirne in krotke narave. Ker hočete zahtevati od gospodarja odškodnino, Vas opozarjamo, da se je po našem mnenju, ki smo si ga ustvarili na podlagi podatkov Vašega dopisa, nesreča zgodila po golem naključju, posledice ta-

koga golega naključja pa zadenejo tistega, v čigar imovini ali osebi se primeri togolo naključje. Le ako je kdo povzročil naključje po krivdi, da je kršil zakon, ki skuša odvrniti naključne posledice, je odgovoren za vso škodo, ki bi se sicer ne bila zgodila.

G. Vešaduk, Pluj. Na Vaše pismo od 17. IV. 1939 Vam odgovorjamo, da kolnotnost, da li je račun kolekovan, ali ne, ne vpliva na vprašanje plačila obresti. Ako pa je Vam nasprtnik obljubil, da Vam obresti ne bo računal, potem mu jih tudi ni treba plačati. Nasprtnik tudi ni mu pravice zahtevati obresti za eno leto, če je les dobavl v pasameznih partijah, i ste mu tozadevno kupnino plačali takoj po dobavi. Tudi cene lesa trgovce ne sme samolastno zvišati, ako je bila cena med Vami in njim točno dogovorjena.

Film

Skippy — pasja zvezda

Doslej je bila navada, da so režiserji filmov posvečali kaj malo pozornosti živalskim podobam in senam iz živalskega življenja. In vendar sprejema občinstvo z največjim navdušenjem in veseljem vneumljenjem vsako mačko, ki se pojavi na platnu, ali pa nerodni zhib mladega medvedka v živalskem vrta. In pasje zvezde, ki so bili junaki celih dram, so bili enaki popularni kakor človeške zvezde.

V zadnjih filmih je odstopil svoje mesto pogumni in junaški Rin-tin-tin tovarišu, ki je sicer manj pustolovski, je pa zato toliko bolj sladke in priljubljen, kar je v zvezi z njegovo mirno naravo in ljubeznijo do udobja. Dlakavi ferrier Skippy, skrbno negovan in pri vsaj svoj igravosti povsem očitno zavedajoč se svoje resnosti in važnosti, je ljubljeneč vseh holliwoodskih igralcev in igral, ki ga imajo priliko videti. William Powell je izjavil celo, da je Skippy najmodrejša in najbrilnejša žival na svetu, da je trinitni vzgoje, kajli pesek zna zaigrati jezo, ravdnost, odpor, ljubezen, ljubosumnost. Njegova vzgoja je bila seveda nad vso skrbna in temeljita. Imel je in ima še vedno učitelja in vzgojitelja Franka Weatheraira, toda tudi njegov lastnik Henry East se mu posveča od jutra do večera, in skrb za njegovo telesno lepoto in blaginjo je poverjena in ženi iz Eastovega služabništva.

Njegovo življenje je torej zelo daleč od »pasjega življenja«, če si predstavljate, da potuje samo z luksuznimi vlaki.

Elka Maribor. Na Vaše pismo z dne 18. aprila 1939 Vam odgovorjamo, da je Vaša ideja glede izdelovanja varovalnega aparata za varnost življenja v slučaju plinskega napada naravnost odlična, da pa bo dobila pravo vrednost šele tedaj, ko hote izdelati vsaj 1 vzorec, ki bo pokazal praktično vrednost tega aparata proti plinskim napadom. Naprava tega vzorca menda ne bo združena z velikimi stroški, pač pa hote s takim vzorcem gotovo prav lahko našli podjetnike, ki bodo te aparate v družbi z Vami izdelovali in Vam dali na razpolago tudi potrebna denarna sredstva. Zato pa le pogumno naprej in uspehi prav gotovo ne bodo izostali.

Pravni svetovalec »Večernika«

Odreze št. 11, 22, 23, aprila 1939.

Kaj je to ?

kolere je pojedel za časa treninga znaša 42-kilometrov

pravili, da je podzvel ta senzacionalni let kljub prepovedi ameriških uradov. Film pride v Evropo pod naslovom »Pomoloma čez ocean«.

Stevilne francoske filmske igralce namerava najeti italijanski film: režiserja J. Feydena in njegovo ženo, Francoiso Rosayeva, Michela Simona, glavnega predstavitelja Quai des Brumes, J. Gabina in Sacho Guitryja z njegovo zadnjo soprogo Jaqueline Delubacovo. Italija hoče izdelati letno 130 filmov.

Ameriška družba XX. Century-Fox ima za leto 1938 skoro za poldrugi milijon manjši dobiček kakor i. 1937 (7 mil. dolarjev).

Film o Nobelu. Danski pisatelj in potovalec Peter Freuchen piše za ameriško filmsko družbo Columbia scenarij filma, ki bo prikazoval življenjsko usodo Alfreda Bernharda Nobela, iznajditelja dinamita in osnovevalja slavnih Nobelovih nagrad za umetniško, znanstveno in mirovno delo. Freuchen, ki je pred leti napisal scenarij filma »Eskimo«, v katerem je igral tudi glavno vlogo, ter knjigi »Eskimova žena in »Polarna žena«, oddide te dni v Stockholm, kjer bo imel pripravne posvete s člani Nobelove ustanove.

Ameriški filmski igralce Spencer Tracy piše knjigo »Zapiski iz Hollywooda«.

V Varšavi so odprli kino, nazvan »Napoleon«. V njem bodo igrali samo francoske filme.

Nagrada za filmski motiv iz pravnega življenja je razpisala družba »Tobis« v Berlinu. Film naj bi vzbujal in krepi smisel javnosti za pravni čut in poudaril odgovornost čvarjev prava, predvsem sodnikov in odvetnikov. Prva nagrada znaša 3000 nemških mark.

Pomenki z mladino

Alotz Gajšek, Št. III. Napisal si prisrčno pismo iz našega obmestnega kota. Prav je, da odraščate od meji mladci, ki veste, kod gre vaša pot! Tudi Tvoji nedavni spomini, ko si stal ob progi in sočustvoval, bodo ostali Tebi in nam drugim do konca dni v zavesti. Pesem »V mraku« bo izšla. — **Vladko Kos, Maribor.** Kmalu si se oglasil. Tako je prav. Tvoja sestavljena je dobra. Pozdravljen!

Za mlade znanstvenike

17. vprašanje.

Kako si bo napravil ogenj brodolomec, ki je pozimi običal na zapuščenem otoku?

Odgovor na 16. vprašanje.

V zadnjem vprašanju opisano dejanje je »entoptičen« pojav. Ta pojav nastane na notranji strani očesa brez slehernega zunanega vpliva. Črne vejice, ki jih vidimo, so sence vlaknen krvnih žilic (kapilar), ki so na očesni mrežnici. Ker se žilice vilikasto razpredajo, izgledajo kakor drevesne vejice. Pojav ni nikakršna optična prevara, ampak je je notranji očesni pojav, ki postaja sam postopoma viden.

Sestavljena

Vladko Kos.

Tri črke stran dajo neba, od kodar veter k nam pihlja...

Naslednje štiri glavno mesto, ki sneg zakriva ga prečesto.

Od tega črko k trem še daš, žival domaćo zdaj imaš!

Besede zveži zdaj vse tri, moža dobiš, kot hrast stoj!

Njegovo sinje je morje, junaško vedno mu sreč.

Križanka

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Vodoravno: 1. pijača; 5. pastir; 6. mlava; 7. površina; 8. zver (3. sklon ed.); 10. osepčanski kmet. Navpično: 1. prevozno sredstvo; 2. oblika glazola; 3. priroda; 4. človek, ki odira; 5. del obraza; 8. veznik; 9. veznik (narobe!).

Steber

A	A	A	A	A
A	A	A	D	G
H	I	I	I	K
K	K	L	L	M
N	O	O	O	O
P	P	P	R	R
R	R	R	S	I
U	U	V	V	Z

ptič višavja
morski razbojnik
naraščanje morja
zimska obleka
bivša prestolnica
nasilnik
del obleke ali priv
naša reka

Od a — b izum pomorske tehnike.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. delo; 5. torek; 6. et; 7. so; 8. koraj; 10. oko; 11. piš. Navpično: 1. dotok; 2. or; 3. lesa; 4. okolš; 5. tekač; 9. rop.

Rešitev kvadratov.

Vodoravno in navpično: 1. Oslo; 2. slap; 3. lama; 4. opal; 5. Lima; 6. iver; 7. meso; 8. Aron; 9. Nada; 10. Atos; 11. dožl; 12. Asir.

Citajte »Večernik« za mladino

»Večernik« za mladino

Leto 1

Maribor, 23. aprila 1939

Štev. 17

Pomladni večer

Vladko Kos.

Sonce zahaja za tiho dolino,
logove zagrinja spokojen mir.
Zvona glas plava čez tiho dolino
v skrivnostno pomladni večer.

V temno vorando prihaja vonj evetja,
pred mano odpira narcis se dolteč,
v srcu odmeva glas nočnega petja,
iz néha smehlja se mi mesec bleščec.

Žabe iz mlake veselo regljajo,
v tihoti večerni njih pesem domi.
Lepa pomlad si, ko zvezde migljajo,
da svet spet krasen se mi zdi.

Srečanje z volkovi

(Iz ruščine.)

Potniki so se odpravljali k počitku. Izpregli so konje in jim nasuli ovs. Okoli konjev so oddikali sneg in razvrstili sani. Kraj sebe so pripravili dve sekiri za sekanje suhega dračja, ki so ga nameravali nalagati na ogenj, ko bi se zmračilo.

Potan Maksimovič je izvlekel iz kožnate torbe kos kruha, nekaj čebula in bakreni lonec s kvasom. Ko so povečerjali, so legli, da bi zaspali. Znenada pa se je iz daljave zaslišalo neko zavijanje. Nekajkrat se je ponovilo. Za kratek čas je zavijadla v noči tišina — ali samo za kratek čas. Malo trenutkov za tem se je čisto razločno zaslišalo renčanje in škrtanje zobovja. V gozdni tišini ni ušel noben glas.

»Volkovi!« je preplašeno zašepetal Potan Maksimovič in dregnil za dremanega Stukolova.

Dikov in ostali delavci so že zdavnaj zaspali.

»A? Kaj je?« zamrmra Stukolov ter se počasi predriznil. »Kaj pripoveduješ?«

»Ali ne slišiš, kako zavijajo?« ponovi Potan Maksimovič.

»Slišim, tulijo, no — in kaj?« ravnodušno omeni Stukolov. »Precej jih bo. Meso so zavohali.«

»Nesreča!« vzdihne jokavo Potan Maksimovič.

»Kakšna nesreča? Tu ni govora o kakšni nesreči... Tu je potrebno samo dovolj ognja. Hej, fantje! zakličite Stukolov delavcem: »Vzdramite se že enkrat!«

Delavci se počasi dvignejo in začnejo s Stukolovim in Potanom Maksimovičem nalagati na ogenj. Dotlej slab ogenj je zagorel kmalu z velikim plamenom.

Sah

Mednarodni turnir v Margateu

7. kolo je poteklo spet popolnoma po programu. Velemejstri so vsi dobili svoje točke. Turnir je skoraj pred zaključkom in tudi položaj na tabeli je dokaj razčlenjen. Keres in Flohr se vodita le bosta verjetno svoj naslov pred Capablancem ohranila do konca. Keres je v odločnem napadu porazil Poljaka Najdorfa, o katerem so si Angleži, ki so vabili na turnir, očitno vedeli obetali. Capablanca

je gladko odpravil Golombeka, Flohr pa Vero Menčikovo. Poslednjemu na tabeli se je nasmešila sreča: Wealecroft je premagal Seregenta, ki je igral v obrambi zelo močno. Thomas pa je le remiziral z Milner-Barryjem.

Stanje po 7. kolu: Keres in Flohr 5½, Capablanca 5, Thomas 4½, Milner-Barry 3½, Najdorf in Seregent 3, Menčikova in Golombek 2 in Wealecroft 1 točko.

RUSKA OBRAMBA

(1. kolo v Margateu)

Beli: Milner-Barry. Črni: Keres
1. e4, e5 2. Sc3, Sf6 3. Le4, Sxe4 4. Dh5, Sd6 5. Dxe3, Dc7 6. Dxe7, Lxe7 7. Lb3, Sc6 8. Sf3, Sf5 9. d3, Sd4 10. Sxd4, Lb4 11. Le3, Sf5 12. Lf4, d6 13. 0-0-0, Le6 14. d4, Lxb3 15. axb3, Kd7 16. Sd5, c6 17. Sxe7, Sxe7 18. e4, a5 19. Ke2, a4 20. Td1, h5 21. Dxa4, bxc4 22. a3, Sf5 23. Kc3, The8 24. Kxd4, Te7 25. Le3, Sc3, Sd3, f6, f6, f6, f6 27. d5, exd5, 28. Kd4, Txe8 29. Th1, Txe4+ 30. Kxd5, Td4+ 31. Kd4, f5 32. Txf5, Te4+ 33. Kd5, Te3+ 34. Kd4, Te4+ 35. Kd3, Te3+ in remis zaradi večnega šaha.

SPANSKA OTVORITEV

(1. kolo v Margateu)

Beli: S. G. Thomas. Črni: S. Flohr
1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf5 5. 0-0, Le7 6. Sc3, b5 7. Lb3, d6

8. Sd5, Lh4 9. Sxe7, Dxe7 10. c3, 0-0 11. d3, Sa5 12. Le2, c5 13. h3, Lh5 14. Dc2, Sd7 15. Dc3, Sa6 16. Sd2, Sd6 17. b4, Tab5 18. a3, Tfe8 19. bxc5, dxc5 20. f4, exf4 21. Dxf4, Se5 22. Dg3, Lg6 23. Lf4, Sbd7 24. Sg4, Tce8 25. Sc3, Tbe8 26. Sd5, Dd8 27. a4, b4 28. a5, bxc3 29. Sxc3, Sc6 30. Sd5, Sd4 31. Tf2, Se6 32. Lb3, e4 33. Lxc4, Lxd4 34. Sc3, Lg6 35. Lxa6, Tcd7 36. Lb5, Sd4 37. Le7, Dc7 38. Ld7, Dxd7 39. Lb6, Sb3 40. Ta3, Se1 41. d4, Sd3 42. Tf2, Dd5 43. Kh2, h5 44. Sd1, Se1 45. Txe7, Txe7 46. Dxe3, Txe3 47. Tdb2, Dc4 48. Dc3, Dd4+ 49. Dg3, Dd5 50. Sc3, Dc4 51. Sb5, Df1 52. Df2, Dd1 53. Tf2, Dd3 54. Se7, Te7 55. d5, Sd3 56. d6, Sxf2 57. dxe7, f6 58. Txf2, Dd4 59. e6D+, Lxe6 60. Sxe8, h4 61. Se7, Kf7 62. Kgl, Kg6 63. Sd5, Da3 64. Se8, Kf7 65. Tf1, g6 66. Sg4, f5 67. Se5+, Kf6 68. Ld4 in črni preda.

Filatelija

Politika in znamke

Veliko zanimanje in nakupovanje albanskih znamk.

Filatelisti se sprašujejo, ali bodo lahko zaključili svoje kolekcije albanskih znamk, ker je Italija zasedla Albanijo. Mnogi pričakujejo pozitivne rezultate, saj so v prvih letih našega stoletja Italija imela albanski poštni monopol in je šla vsa albanska pošta preko treh italijanskih poštinih agencij v Skadro, Draču in Janini. Ko se je Albanija l. 1913 osvobodila turške jarma, so najprej natisnili na turške znamke albanske črne orke. Te znamke so bile v prometu dokler niso Italijani v Turinju natiskali novih, s sliko Skenderhega. Za avanturistične epizode nemškega princa Wieda, ki je le malo časa vladal Albaniji, so le-lele znamke pretisnili z napisom »Krofti Mbreti«. Od tedaj pa do l. 1929 ni bilo novih znamk zaradi vojne. Zasluge znamke je sicer izdal Essad pasha, ki je v vojni stal na naši strani. Enotne

znamke pa so izšle v letih 1920-1922. L. 1925 je novi kralj Zogu izdal serijo znamk. V 25 letih albanske neodvisnosti je bilo izdanih skupno okoli 350 znamk. Nekaj prvih izdaj je zelo redkih. V velikih filatelističnih središčih, Londonu in Parizu, so zadnje dni prodali velike množice albanskih znamk, ker filatelisti mislijo, da bodo postale velike redkosti.

Vatikanse znamke

Ko je izdal Vatikan po smrti papeža Pija XI. znamke »Sedevacante«, je bilo po njih živahno povpraševanje in filatelisti so iskali tudi stare znamke nekdanje papeške države. Najstarejše znamke so iz leta 1852 in so na njih upodobljeni ključ sv. Petra in tiara. Z lateranske pogod-

bo je bila zajamčena suverenost Città di Vaticano in l. junija 1929 so bile dane v promet nove znamke. Sedem znamk z nizjo vrednostjo spominjajo na znamke iz l. 1852; prikazujejo prav tako Petrove ključ in tiaro, samo da v drugih barvah. Na šestih znamkah višje vrednosti je podobna vladajočega papeža Pija XI. Od l. 1929 je bilo izdanih več serij znamk, od katerih so se največje zanimali za znamke iz l. 1933. Leta 1934 so je ob priliki mednarodnega pravniškega kongresa in 1400-letnice Justinianovega kodeksa objavila serija šestih znamk, leta 1936 ob razstavi katoliške tiska serija 8 znamk in l. 1938 za arheološki kongres serija 6 znamk ter za letalsko pošto 8 znamk. Papeške znamke se odlikujejo z nežno in dovršeno izdelavo.

z. Litvanske znamke so Nemci ob zavzetju Memela pretisnili z napisom »Memelska je svobodna«.

z. Argentinska šolska ladja »Presidente Sarmentoe« je pravkar izpolnila 39-letnico splovitve. Ob tej priliki so izdali znamko s sliko ladje.

z. Kanadski obisk angleške kraljevske dvojice bodo proslavile znamke za 1, 2 in 3 cente. V promet jih bodo spustili 15. maja.

z. Hitlerjev rojstni dan so Nemci proslavili z izdajo znamke z njegovo sliko. Znamka se prodaja z 38 pf. dodatka.

z. L. 1639, je bil ustanovljen parlament angleške kolonije Barbados. Sedaj, ob tristoletnici, bodo izdali 4 spominke znamke s slikami tedanjega angleškega kralja Karla I. in sedanjega Jurija VI.

× Lokavost podgan. Angleški major Stanton je bil pred vojno v službi v Sudanu, kjer je več milij daleč od Nila na letih na tako zvane kenguru podgane, ki so tudi v največji suši vztrajale na mestu. Odkril je, da raste v kratki drečevni dobi v puščavi majhna lubenica, grenkoga okusa, pa zelo sočna. Ko dozori, ji podgane pregrežejo korenino, razgrejejo pesek in zasujejo lubenico v jamo. Ko zmanjka v pustini vode, poiščejo podgane v pesku skrite lubenice, jih pregrežejo in posrkajo sok. Za dolgotrajno sušo desetih mesecev je posrkala vsaka podgana blizu 40 lubenic.

× Sentimentalen bandit. Pred dnevi so ulovili v New Yorku bandita, nazvanega »Volka«, ki je imel na vesti mnogo zločinov. Nekoč so ga obkolili stražniki in sprožili za njim 50 strelcev ne da bi ga

bili zadeli. Nedavno se je zločinec zaljublil v mlado črno in prišel na sestanek v neko restavracijo. Zaljubljeni »Volke« je videl le svojo izvoljenko in ni slutil, da igra pri bližnji mizi skupina policajev na karte. Ko je mlada damica dvignila kopreno in s tem dala dogovorjeni znak, so se vrgli stražniki na lopova in ga prestrelili, preden je utegnil pograbiti svoj revolver. Dama je medtem na skrivaj pobegnila. Na prsih mrtvega zločince so našli Shakespearove sonete, sentimentalne pesmice, ki jih je bandit sam zložil in več odrezkov raznobarvnih las, spominov na ljubezenske pustolovščine zločinskega don Juana...

o. Dva prsta si je odsekal preteklo nedeljo zjutraj pos. in mizar Mlasko Franc iz Ščavnice Sv. Ana v Slov. gor., ko je opravljal neka mizarska dela, pri čemer mu je spodletelo.

Križanka št. 29

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. znan ognjenik; II. očel-njava; III. čutilo; kraj, znan iz prve kršćanske dobe (koncil); IV. padavina; osebna; »Nibelungov«; V. del pohištva; VI. zli duh; VII. žensko ime; VIII. znan italijanski slikar; škodljivka železa; IX. strup; X. znan kipar; XI. del; romanski veznik. Navpično: I. zaimek; darilo; evropska reka; 2. obrtnik; 3. drugo ime Komenskega; denarno pismo; 4. prislov; neprijetno dišča spojina; 5. star poždrav; angleško črnilo; žensko ime; 6. bolezen; ime znanega plavalca; 7. žensko ime; zaimek; 8. zelenica; priprava.

Na lovu za tigrom

Tiger je najkrvoločnejša zver, kar pa gotovo veste. Domuje v azijskih in predvsem indijskih pragozdovih. Gotovo vas bo zanimalo, kako zverino ulovijo — živo. Domačini napravijo orjaško kletko, v kletko pa privežejo kozo. Po sredini kletke pa je napeljana debela vrvi, ki je v zvezi z umetnim zapahom. Tiger pride lepo v kletko, se hoče pogneti proti kozli, a zadene v vrvi. V istem trenutku se vrata že zapahnejo in tiger je ujet.

Ko zverina spozna, da ne more nikamor več, se po navadi tako zbeha, da še kozi nikesar ne stori.

Preizkušajte vaše zmognosti!

Položite pred sebe na mizo risalno desko. Potlej vzemite tri igle, na ušesca katerih ste obesili majhne papirnate zastavice. Zabodite dve igli v razmahu 30 cm. Zdaj vzemite v roko tretjo iglo z zastavico ter jo po-

spomine. Pavle je bral z največjo napetostjo in užltkom. Znenada ga je nekdo prijel za ramo, da mu je zdrknila knjiga iz rok.

»Jaz sem, bratec!« je dejal starejši brat, ki je bil za leto dni starejši ter je imel za leto dni več pameti. Naš poglavar si, pa si se tako prestrašil. Bral si, da Indijanci koga zasledujejo, ko sem se te pa dotaknil, pa si že mislil, da te imajo, hahaha!

Pavle ga je premeril s pogledom in mu odvrnil: »Sin mojega očeta, Veliki Lisjak, ne biebataj! Sam jezik te je!»

(Se bo nadaljevalo.)

izkušajte započiti točno v sredini na najboljstri črti med obema iglama. Če se niste zmotili več kakor za dva centimetra, ste lahko zadovoljni.

Poizkus za vaše uho. Zavežite si oči in sedite štiri do pet metrov od svojeje tovariša. Zaprosite ga, da bo metal na knjigo različne predmete, kakor čepe, nože, britvice, nože itd. Vi pa uganite, kaj je padlo na knjigo! Če zadenete dvakrat od deset slušajev, ste lahko zadovoljni.

Nekaj o potresih

Noben potres ne prihaja sam od sebe. Počasni, prav počasni se v zemeljskih plasteh zbirajo napetosti, ki se jim skladi sprva še upirajo. To je kakor naboj, ki je pripravljen za strel. A sprožitev? To je nekaj, kar povzroči, da se nabrana napetost sprosti. Pri potresih igrata to vlogo tudi mesec in sonce, če smemo verjeti ameriškem astronomu dr. Perrineu iz Cordobe v Argentini.

Popolnoma brez podlage njegova naziranja ne morejo biti. Vsi vemo, kako povzroča privlačna sila lune plimo in oseko. Te sile učinkujejo tudi na trdno zemeljsko skorjo. Če se je kje v njej nabrala prevelika napetost, tedaj povzroči, te sile pač sprožitev in tako nastane potres.

Dr. Perrine pravi nadalje, da se težji potresi dogajajo najraje ob času polne ali nove lune, torej v času, ko sonce in mesec nista vedno v isti smeri, a »vlečeta« vendarle nekako na isti črti.

Branko: Povej, Ančka, zakaj je očelova cigareta na enem kraju požalena?

Ančka (resno): Ho, še tega ne veš, malček? Zato, da jo prižge na pravem kraju.

Betnavski Indijanci

Igor Samorod

Se tišči dan so kokoši divje zakodakale po dvoriščih, jeziorite gosposinje pa so preklinjale ter se jezile zaradi oskubljenih putk. Naši Indijanci pa so napravili iz peres obroče in si jih nataknili na glave. Potlej so fantje občudovali drug drugega in za trenutje se jim je zadelo, da so pravi Indijanci — le v Ameriki še niso bili. To Ameriko bodo morali odkriti. Končno so jo odkrili pod Pohorjem. Naši Indijanci so sklenili, da bodo njihova lovišča v Betnavskem gozdu.

Pavle se je dvignil in povzel: »Mi, naš rod kolonistov, Betnavski gozd

bo naš. Ali gorje belokožcu, ki se bo drznil stopiti na naša lovišča! Poslali ga bomo tja, kjer ni spomladanskih sap.«

Zadnje je povedal naš Pavle strogo in krvočno, kakor se glavariju spodobi.

In pipa je krožila v krogu. Morala bi biti nabasana s tobakom, ker ga pa ni bilo, smo se morali zadovoljiti s suhim listjem. Tega je bilo v gozdu več kakor dovolj. Saj je bilo poglavito to, da je bilo v pipi nekaj, kar se je kadilo in da je vsak lahko nekakrat junaško potegnili. Vkljub vse-mu temu junaštvu pa je marsikateri prav smrtno prebeledel. Dva sta hila blede ko kreča.

All vrnimo se k Pavlu in pustimo

Zenski količek

Narodna noša bodi naš ponos

Narodne pesmi, narodni običaji in narodne noše so zunanji izrazi narodovega čustvovanja, mišljenja in smisla za dekorativnost. To so narodne svetlinje, ki jih je treba čuvati in neokrnjene predajati bodočim pokolenjem, da bodo vedela, od kod izvirajo in v kateri smeri morajo nadaljevati svoje življenje, da bodo vedela kako so živeli in čustvovali oni, ki so polagali temelje našemu narodu.

Tako bi morali biti, na žalost pa je marsikaj drugače in narobe. Naše narodne svetlinje izginjajo v skrinje, muzeje in kronike. Le v zapisnikih še čitamo, da se je nekoč našemu ljudstvu že na zunaj poznalo, da je res naše. Novejši rodovi pa so zavrgli lastno in se okitili s tujim perjem, misleč, da je tuje lepše.

Tako je izginila predvsem naša narodna noša. Dolga leta je bila popolnoma pozabljena, šele zadnje čase se je začela pojavljati v večjem številu, to pa seveda predvsem le na raznih prireditvah, povorkah, kongresih itd. In zakaj? Odgovor je za nas precej srčaten. Zato, ker so nas tuji opozorili, da spadajo naše narodne noše med najlepše na svetu. Povsod so si priborile prvo, če ne to, pa vsaj drugo mesto, in to mnogo pomeni. Precej boljši od nas so v tem pogledu naši bratje in sestre na jugu in jugovzhodu, medtem ko smo mi Slovenci na

našo narodno nošo že tako pozabili, da večinoma sploh ne vemo več, kako izgleda. Seveda, polagoma tudi naši bratje nošo opuščajo, in to je za nas vse največjega obsojanja vredno. Kakor smo ponosni na svojo narodnost, tako moramo biti tudi ponosni na našo narodno nošo. Vedno češče se dogaja, da kupujejo bogate tulke naše kompletne narodne noše, ali pa vsaj samo kranjske rute, naše klekane čipke, dalmatinske bluze in bosanske životke ter se potem z njimi postavljajo na najelegantnejših prireditvah v Parizu in Londonu, dočim se naše žene in dekleta brezpozno klanjajo tujim modnim bogovom in vdajajo raznim tujim vplivom, mimo toliko opevanih in res slikovitih domačih noš pa hodijo z zaprtimi očmi.

Izgleda pa, da smo tudi v tem pogledu preživeli čas krize in se bližamo preobratu. Naši modni listi prinašajo vedno več naših pristnih narodnih noš z izrazitimi narodnimi motivi. V letošnjem poletju bodo imele narodne noše iz najrazličnejših naših pokrajin veliko modno vlogo. Le hitro na delo. Ne poudite letos na letovanje brez narodne noše. Naj vas ljudje ne izprašujejo, kdo ste, kaj ste in od kod ste, naj vidijo na vaši obleki, da ste zvesta hči svojega naroda.

Ko boš iskala novo stanovanje

Ko se mlada človeka poroči, se začne za njo poleg medenih tednov tudi skrbi. Treba si je urediti dom, v kolikor si ga nista že poprej. V mestu si poiščeta svojim razmeram odgovarjajoče stanovanje. Mladi ljudje so pa navadno neizkušeni in nagli. Vzamejo prvo stanovanje, ki jim na oko ugaja. Ne precenita ga pa s praktične in higienske plati. Predvsem se je treba pobrigati, če je suho. V mokrem stanovanju si kvarimo zdravje, pohištvo in vse druge stvari (slike, knjige, obleke, jestvine in drugo). S kritičnim očesom je treba pregledati stene in tla, kjer se najlaže odkrijejo sledovi vlage. Razen tega izdaja vlažna stanovanja že duh zraka. Drugo vprašanje je, koliko ima stanovanje preko dneva sonca. Brezsončno stanovanje je nezdružljivo in dolgočasno. Pogledati je tudi treba, kakšen je štedilnik v kuhinji, če dobro vleče in odgovarja tvojim potrebam. Še večje važnosti pa je, da se prepričaš, če ni v stanovanju golazni. To se najlaže zgodi v mraku. Takrat prihajajo na dan razni grili, ščurki in stence. Potegni iz zida par žeblice, ki jih je pustila prejšnja stranka, ker tam se rade zadržujejo stence. Pogledi, če se okna in vrata dobro zapirajo.

Ko si si to ogledala, pridejo na vrsto

pritikline. Pobrigati se je treba, kako je pri hiši z vodo in straniščem. Pri mnogih hišah je stranišče bog ve kje za ogrom, vodovod pa v pralnici in pogostokrat se potem najemnik tolče po glavi, češ če bi bil to popreje vedel, ne bi nikoli vzel tega stanovanja. Vprašaj tudi, kako je z drvarnico in kletjo, in če imaš pravico do kakšnega prostora na podstrešju in v vrtu, če je pri hiši. Polzvedbi pri hišnem lastniku, kje je prostor za sušenje perila ter steganje preprog in posteljnine, in v kakšnih razdobjih smeš uporabljati pralnico. Ker ima vsak hišni lastnik v svoji hiši predpisan tudi neki hišni red, se pobrigaj še za tega, da ne bo pozneje nikakih nesoglasij, prepričev in tožb.

Ko ste se torej tako vsestransko pogovorili s hišnim lastnikom in se tudi sami prepričali o stanju in kakovosti stanovanja, tedaj se odločite, ali je za vas ali ne. Nikoli pa ne najemajte stanovanja na slepo.

Umij steklenice takoj!

Mož pravi ženi: »Daj mi brž litrsko steklenico, meni se mudi! Zena hiti v shrambo in išče med steklenicami. Vsaka, ki jo zagrabijo, je umazana. Mož postaja nestrpen. Nazadnje se žena odloči za eno izmed umaza-

»KVARTET MLADIH SRC«

Mariana Simson, Werner Stock, Pavel Klünger in Hilda Schneider

nih in jo hiti umivati. Toda usodina na dnu steklenice in razni kolobarji ob strani se dize stekla kakor začarani. Gospodinja se prične razburjati, mož godrnja, cink, in steklenica je v kosih. Mož se razjezi, tresne z vratmi in odide praznih rok.

Takšni prizori se ponavljajo v mnogih hišah. Ali je to potrebno? Ali ni bolje takoj žrtvovati tistih par minut in steklenico umiti, dokler je v njej še vse sveže. Takoj po uporabi več kakšna umazanja je v steklenici in jo lahko hitro odstraniš, odstraniš pa z lahko tudi vsak duh. Snažne steklenice je treba pokriti s krpo, zamašiti s papirjem ali pa obrniti narobe, da se ne zapraše.

Slab duh iz steklenice odpravimo najlaže z gorčico (na litrsko steklenico 1 žlico), ki jo razpustimo v vroči vodi. To vodo vlijemo previdno v steklenico in jo pustimo v njej nekaj ur. Nato jo izplahujemo še z gorko radonovo raztopino in končno s čisto vodo.

Znaš skuhati dobro kavo

Potem jo kuham po tem navodilu: Preden kavo zmleješ, jo segrej, ker se s segrevanjem močneje razvije aroma kave. Zmleji kavo tik pred kuhanjem; ker se sicer izvetri. Zrna zmleji v prav droben prah. Grej ročko z vrelo vodo ali pa nad sopro. Trup za vsako skodelico zvrhano čajno žličko zmlete kave. Če je le mogoče, ne rabi nobenih primesi.

Zamaši odprino ročke s kepo belega papirja. Na zmleto kavo vlij vodo v trenutku, ko prične vreti. Skuhano kavo pusti 5–8 minut nad sopro.

Kuhinja

Pečen puran. Osušenega purana od znotraj in zunanaj solimo, položimo v pekačo, denemo na vrh košček presnega masla in ga pečemo pri precej močnem ognju. Med pečenjem ga pogosto oblijemo s sokom, ki se izceja iz njega. Pečenemu puranu odrežemo najprej glavo in vrta, nato natančno v sklop obo bedri in peruti. Nazadnje prerežemo trup vodoravno in po dolgem na pol, potem lrbet na dva ali tri dele, spodnji del pa samo na dva dela. Razrezanega purana, zopet sestavimo na podolgovat krožnik, tako da je

spodnja stran obrnjena navzgor. Našo ga polijemo s sokom in postavimo na mizo.

Jetrna pasta. V 1 kg svinjskih jeter narežemo na rezine, poparimo s krompom in pustimo jetra v njem približno 5 minut. Medtem se vremo eno osminko kilograma na drobno kocke narezane sveže slanice, da postekleni. Na tej masti zarumenimo potem drobno zrezano čebulo, pridenemo peteršilja (kdar ima rad tudi majaron), nato pa še zmleto jetra in sol ter vse skupaj dobro premešamo. Narejeno pasto spravimo potem v kozarec za vkuhavanje, ga neprodušno zapremo in kuhamo v sopari približno 20 minut. Tako pripravljena pasta se drži dosti časa.

Praktični nasveti

Če si po kuhinjskih tleh razlijemo mast, jo je treba takoj politi z mrzlo vodo, da se strdi in se ne vleže v pod.

Čiščenje belega krzna. Dobro pšenično moko razgraj v skodelici na štedilniku. V tej moki operi belo krzno, toda pazi moraš, da je moka ves čas vroča. Ko si gotova, iztepi moko in krzno bo kakor novo. Na isti način lahko očistiš belo obleko iz tibeta.

Kuhana jajca, pripravljena za dekoriranje solate ali mesa, pomodrijo, če stoji dalje časa olupljena. Pokapaj jih z limoninim sokom in ostala bodo popolnoma bela.

Iz hrastovega pohištva spraviš vodne madeže, ako stopiš v finem olju nekoliko soli in odgrneš s to tekočino dotične lise. Če so v pohištvu še drugi madeži, jih izmli s segretim pivom. Potem izbriši dotično mesto s suho, mehko krpo in likaj tako dolgo po njem s flanelo, — ki jo namakal v tekočino iz terpentinskega olja in raztopljene goske, vsakega enak del, — dokler madeži ne izginejo.

Parketna tla, ki so zelo umazana in zadelana, lahko brez škode pomiješ z mrzlo milnico in izplakneš s čisto vodo. Zbrisavati pa jih moraš sproti in hitro do suhaga. Ako so v parketu mastni madeži, segrej milnico. Seveda ne delaj tega preagosto, ker na ta način spraviš iz tla tudi ves vosk in drugo masno in je treba potem parkete na novo masno in je treba potem parkete na novo tekat temeljito ga sušenja je tedaj, kadar je to res potrebno.

MALI LORD DŽEF

»Mar res tako menite, kapitan?«

V tem pride na šolsko ladnico kapitan Briggs ter obvesti Geoffreya, da se bo tudi on lahko vkrcal skupaj s Terryjem prihodnjo sezono na parnik »Kraljica Marija«.

»Pogrešala sem te, dragi Džef!«

Na zabavi v mestu zagleda Geoffry nenadoma Doris, ki mu pravi, naj se vrne k njej in Jimu. Geoffry pobegne iz sobe, Doris strga z njega suknjič in vsije v podlago ukradene dragulje, da bi jih tako stihotipila v Ameriko, ne da bi Geoffry sam za to vedel.

»Ali razumeš, kaj se to pravi?«

Dečki se pripravljajo na pot s »Kraljico Marijo«. Kapitan Briggs opazi v Geoffreyevem suknjiču neko gubo. Odpre jo in v njej najde dragulje. Geoffrey se da, da je te dragulje vlačil Doris, toda on kljub temu ne izdaje svojih starih prijateljev.

Zanimivosti

Devet žrtev demonske lepote z vražjim srcem

Zločinska gospa de Vartelle, ki se je hotel s pomočjo strupa poastiti premoženja bogatega Parižana

Mlada lepota, gospa de Vartelle, je bila za vlade Ludovika XV. pravi vrag v ženski podobi. Bila je žena najmlajšega izmed treh sinov bogatega Parižana, grofa de Niorsa. Najstarejši sin je bil škof v Meauxu, drugi sin je bil poročen in je imel dva otroka, najmlajši sin, soprog de Vartellove, je bil brez potomstva.

Nekoga jutra je prisopal v pariški policijski urad stari de Niors.

Grof je izročil ravnatelju skrivnostno pismo,

za katerega ni vedel, kdo ga je prinesel. V pismu je bilo sporočeno, da bo iz maščevanja zaradi nekoga, ki ga je bogataš svojčas uničil, vsa družina de Niorsovih ubita. Se isti dan je bogataševa rodbina le po naključju ušla zastrupljenju. Strežaj, ki je nosil jedi na mizo, jih je namreč pokušal in se po strašnih bolečinah v želodcu

zgrudil mrtev na tla.

Tako je nehotel rešil de Niorsove gotove smrti. Zaslišali so vse služabnike, toda nihče ni mogel dati pojasnila. V palačo so prišli detektivi, preoblečeni v slugo, toda tudi ti niso mogli priti zločinca na sled.

Osem in štirideset ur kasneje, ko se je stari de Niors vrnil s policijskega urada, so v groznih bolečinah

zaradi zastrupljenja umrli drugi sin, njegova žena in oboje sinova.

Tik pred smrtjo je rodila mlada žena tretjega sinčka, ki je po čudnem naključju ostal živ. Dete je prevzela gospa de Vartelle, ki je z največjo paznjo in ljubeznivostjo skrbela zanj...

Tragična smrt družine srednjega sina de Niorsa je globoko pretresla vse svoje. Najstarejši bogatašev sin, škof v Meauxu, je prihitel v Pariz in tolažil sorodnike.

Nekaj dni po smrti bratove družine je mlajši sin, moč de Vartellove čul, kakor prodaja nekdo na ulici smokve. Odprl je okno, poklical prodajalca v stanovanje in

kupil usodno košarico lepih, svežih fig.

Ko je grof použil šesto smokvo, so ga zgrabili želodčni krči. Vsa hiša je bila na nogah, poklicali so zdravnika, toda vsaka pomoč je bila zaman. Pol ure po tem je najmlajši de Niorsov sin mrtev. Mlada, 25 letna de Vartellova je postala vdovica.

Smokve so bile zastrupljene. Toda, kdo jih je zastrupil? Grof se je le nekaj trenutkov oddaljil iz sobe, kjer je bila na mizi košarica s sadjem. Kdo bi mogel v tako kratkem času izvršiti grozno dejanje? To je bila

uganka za policijo in sodno komisijo, vsi so si zamažali glave. Preostalo ni drugega, kakor da se poostrili nadzorstvo v bogataševi palači.

Škof iz Meauxa je smrt najmlajšega brata zelo presunila. Od razburjenja je moral v posteljo. V hišo je dospela teta, sestra starega grofa in skrbela za hrano. Toda deseti dan potem, ko so pokopali mladega de Niorsa, je škof nenkrat začutil zbadanje v želodcu. Prihitel je zdravnik, zamažal

V silnem trpljenju je škof izdihnil na istih posledicah, kakor njegova dva brata. Ugotovili so samo, da je bil sladkor, ki ga je dal v mleko, zastrupljen.

Ves Pariz je bil pokonci! Vse je ugibalo o krivih zločinov v palači de Niorsovih. Policija je bila noč in dan na poslih, toda zločincev niso našli. Od ust do ust je krožila vest, da v palači straši...

Truplo pokojnega škofa so položili v velikem salonu na oder. Ponoči je čul pri mrtvecu tudi stari sluga Saint Jean. Prvo noč je prihitel v grofovo spalnico in mu v eni sapi pripovedoval, da mu je

mrtev škof ukazal, naj takoj odnese malčka,

ki se je rodil tik pred smrtjo matere,

na skrivaj neki siromašni gospe na deželi, daleč izven Pariza, kjer naj ostane dete do desetega leta. Stari de Niors je Saint Jeana naglal, češ, da se mu meša. Ob 2. po polnoči je nastala

v palači strašna eksplozija.

Nekakšna bomba je bila vtihotapljena v spalnico sestre starega grofa in eksplozija jo je popolnoma razmesarila. Slično bombo so našli v spalnici de Vartellove, ki se pa ni razpočila.

Policija je bila pred neresljivo uganiko. Stari de Niors je zaupal nadzorniku, kaj mu je izpovedal sluga. Policijski šef je nemudoma ukazal, naj najmlajšega potomca de Niorsov odnese

v neko sirotišnico na deželo. Ko je gospa de Vartelle zvedela, da so ji zaupano dete odvzeli, je pohitela k staremu grofu in se, na videz užalje-

na, ostro pritožila zaradi takšnega poslopanja...

Poteklo je nekaj dni. Sluga Saint Jean se je vrnil v Pariz. Nekoga jutra, ko je bil stari Niors pri policijskem ravnatelju, je planil v sobo ves razkušan Saint Jean. Komaj je še ulegel priznati, da je videl de Vartellovo, kako je zastrupila smokve, če se je zvesti sluga zgrudil mrtev na tla.

Stari služabnik se prej ni upal izdati grofice. Gospa de Vartelle je slutila, da edino on ve za njeno tajno, zato ga je na povratku z dežele zastrupila...

Policijski šef in stari grof sta pohitela naravnost v sobo de Vartellove. Izenadenjena demonska žena je vse priznala, ne da bi se le malo pokesala svojih groznih dejanj. Hotela se je polastiti premoženja starega de Niorsa

in njegovih sinov ter se potem poro-

čiti z nekim vojvodom, ki ga je na skrivaj strastno ljubila...

Gospa de Vartelle je v spremstvu policijskega šefa in starega grofa odšla v zapor. Nihče drug ni vedel za njene zločine. V celico so jo zaprl pod lažnim imenom. Ko je lepota ostala sama, je opazila poleg sebe več velikih rut. Razumela je, zakaj so jih ji pustili. Zvezala jih je, zataknila en konec na okensko rešetko, si zadrgnila drugi konec okrog vratu in se obesila. Pol ure kasneje je vstopil ječar in ostrmel. Demonska zastrupiljalka,

lepa grofica je visela mrtva v celici.

Sele po francoski revoluciji je javnost zvedela, da je bila samomorilka iz ječe nekdanja ugledna dama, snaha bogatega grofa de Niorsa, lepa, obenem pa brezsrčna zastrupiljalka, ki je spravila na drugi svet sedem žrtev bogatašev družine...

Pragozdni drevesni velikani in pritlikavci

Avstralija ima rastline še iz davnine, ko je nastajal v zemlji promog

V Avstraliji raste 228 različnih vrst eukaliptov in sorodnih dreves. Ponekod zrastejo v najpomembnejše pragozdne naše zemlje. Po 18 mesecih se eukalipti že 6 do 8 m visoki, osmesekmetna drevesa zrasto 100, nekatera celo 140 m pod nebo. So velikani, katerih krošnja zeleni 150 m visoko.

Nekatera drevesa so stara 2000 let. V pragozdovih je na tisoče volilov dreves, v katerih najdemo človek in žival zavetje pred

nalivi ali vročino. Na tleh leže razpadla, od sonca ožgana bela debla, vmes rasto prastari kaurjarji, neke vrste drevesa med vrbo in cipreso, ki so rasla na zemlji že takrat, ko so se stvarjali prvi sloji promoga. Med visoko travo raste avstralski pritlikavec, komaj nekaj decimetrov visoko drevesce. Po pestrosti redkih rastlin, ki jih je drugod težko najti, spada Avstralija v edinstveno celino živih fosilov.

Kitajska je pravi raj za osvražene tašče

Kitajska žena osvaja zmerom znova moškega in ljubi svojo taščo

Pravijo, da so Kitajci brez čustev. In vendar ni naroda na svetu, ki bi se znal v ljubezni tako približati, kakor Kitajci. Ideja, na kateri stoji kitajski zakon, je širša, globoka. Če bi vsi narodi tako spoštovali zakon kakor Kitajci, bi ne bilo ločitev.

Zenjin pripelje nevesto pod očetov krov, kjer jima posreduje in določijo prostor po premoženju. Dekleta uče že zgodaj spoštovati svoje tašče. Zeninova mati jemlje di ženi svetovalka, prijateljica in druga

matni, ki svojo snaho resnično ljubi. Vsako jutro pohiti mlada žena s skodelico čaja k tašči, ji voščo dobro jutro in jo vpraša, kako je spala.

Kitajec je velikodušen soprog. Tako zahleva odgoja in tradicija. Mož daje ženi denar in veruje v njene gospodinske sposobnosti. Po ljudskem reku drže ljudje današnji čas v svojih rokah, bodočnosti morda niti ne bodo doživeli. Zato se mladina že zgodaj poroči in materam je v ponos če povijejo možem čim več sinov.

Človek, vsekni se pošteno, toda v robec

Brisače za nos so bile nekdanj draga, luksuzna reč, samo za »boljše sloje«

V začetku 16. stoletja je neka Benečanka propagirala uporabo »fazoletta« in novo modo so Parizanke takoj poslele. Toda sileni robci, ki so ga tedaj nosili za pasom ali v roki, je bil sila draga reč, ki je preprosti ljudje niso zmogli.

L. 1545 je napisal Jean Sulpice, da če se želi moras usmisliti, se daj v robec, nikoli pa ne v roket! Erasmus Rotterdamski je že ugotovil, da je »brisanje nosa z robcem nadvse dostojna stvar«. Večina ljudi je pa še danes spretno, s pomočjo prstov, praznila nosne kanale.

V srednji Evropi so uporabljali »fancanel« prvič l. 1584. Obstojali so posebni predpisi, kdo ga sme uporabljati...

Rabljena Marija Antonieta je plačevala robce po 4800 do 6400 dinarjev! Napoleonova žena, cesarica Jožefina je dala za robec le še 300 din. Jožefina je tudi bila prva, ki se je držala v javni družbi pritisniti robec k ustam in se usmisliti. Imela je namreč slabe zobe, ki jih je spretno skrivala z robcem...

V modi je bilo tedaj, da se je moral vsak lastnik robea glasno usmisliti.

Kdo bo zmagal – Gibraltar ali Ceuta?

Na križišču dveh svetov, dveh morij, se plete usoda evropske bodočnosti

Igra prirode je na krajnem jugu Evrope, v Spaniji, pomaknila v morje jeziček zemlje, ki je spočetka ozek in nizek, na kraju se pa vzpne v strmo, kamnito, preko 400 m visoko steno. To je Gibraltar, nepremagljiva, močna trdnjava Angležev, straža ob vhodu v Sredozemsko morje. Na nasprotni strani se je zagrizel v morje prav tak polotoček, ozek in nizek, ki se končuje v višini 200 m. To je španska luka Ceuta, s trdnjavo Hacho na griču.

Prirodna stražnika sta to, vsak na drugi strani ožine. Vekovi so šli mimo njih, mrko si gledata v obraz in tekmujeta, kdo bo drug drugega požrl. Pod njihovimi stenami so prodirale fenicijske, grške, kartaginske in rimske galije, izza njihovih sten so prežali drzni gusarji na trgovske ladje in jih izpajali. Danes žvižgajo mimo sirene orjaških parnikov, plovejo jekleni velikani vojni brodovij raznih velelji. Na površino švigajo zdaj pa zdaj številne podmornice in se znova potapljaajo, na obzorju pa letajo eskadre težkih bombarderjev.

Za stare Grke so bila Herkulova

vrata konec sveta. Strme stene, močne struje, ki se pretakajo tod s hitrostjo 8 km na uro iz Atlantika v Sredozemlje, jaki vetrovi in nepregledna gladina Oceana, je ustvarila Grkom fantastične pojme o svetu onstran, da si niso upali dalje.

Med Gibraltarjem in Ceuto se vekomaj ljubosumno gledata evropska in afriška kultura, vzhod in zapad, dve rasi, dve vere... S pomočjo afriškega Herkulovega stolpa so prišli Mohamedovi sinovi v Gibraltar in zavladali v Spaniji. Prinesli so deželi sado, katere uživajo nemirni prebivalci polotoka še danes. Alhambra, Granada, Sevilla, Alcazar, Cordoba... Neustrašni vodja Evrov, Tarik, je stopil na skalo na evropskih tleh, nazvali so jo »Djebel al Tarik«, Tarikovo brdo, današnji Gibraltar.

Spanija se je rešila Mavrov ali ključ domovine, Gibraltar, je ostal v rokah Angležev. Za zameno so dobili sinovi turetorjev na afriški obali Ceuto, z utrjeno trdnjavo Hacho. Mesto so bili utrdili Portugalci že v 15. stoletju, odrezali so na najožjem delu polotoka

od celine in ga pretvorili v trdnjavski otok.

Deset najmodernejših težkih trdnjavskih baterij preži danes nad Ceuto na morje. Strašne topovske cevi v izmeri 30,5 cm preže proti Gibraltarju, ali slednji je močnejši, še višji in ves zabetoniran z najmodernejšimi dalekostrelnimi topovi.

Nekaj pa ima Ceuta, s čimer poseka Gibraltar. To je morski svetilnik, ki stoji blizu trdnjave, 148 m visoko, za 100 m višje od onega v Gibraltarju. In ko mežikata dve kakor kresnici veliki lučki ponoči preko ožine v svet, šepečejo valovi legende o nešteti junakih, ki so poizkušali svojo srečo na tem prelivu dveh morij, dveh svetov. Zdaj se zapredajo niti evropske zgodovine, na prostoru med Gibraltarjem in Ceuto se zbira brodovja, v jeklenih trupih velikanskih ladij še molče topovi. Ali se bo zgodovina starega sveta tu maščevala nad zavojevaleci? Borbo dveh svetov bodo nadomestile zdaj države iste hemisfere, vere in rase. Kdo bo zmagal, Gibraltar ali Ceuta? Kopna in pomorska tehnika demokracije ali totalitarnih držav?

Kultura

Likovna razstava II. Umetnostnega tedna

Radivoj Rehar

Razstava slik in plastike od 16. do 26. t. m. v okviru letošnjega II. Umetnostnega tedna v Mariboru, nameščena v veliki uniojski dvorani, kaže že na prvi pogled velik napredek naše domače likovne umetnosti. Zira, ki je dela izbrala, je bila strožja kakor navadno, kar je razstavi in razstavljalcem samo v prid. Tako strogo bi bilo treba postopati pri vseh razstavah. Mimo tega nudi razstava tudi neko zaokroženo, harmonično podobo, kolikor je to seveda pri umetnikih različenih smeri in razvojni stopenj sploh mogoče. Predvsem ni na razstavi nobenih ekstremističnih eksperimentov, za katere smo postali po razočaranju dveh preteklih desetletij bolj kritični.

Razstavljajoči umetniki se dele najprej na čiste slikarje in na priprave, na take, ki jim je barva glavni ali celo edini izrazni element, in na take, ki polagajo več pozornosti na predmetnost, na risbo; poleg tega pa še na pripadnike različnih struj in čustvovani.

Na čelu prvih je kot skramost Zoran Mušič. Mušičovo izrazno sredstvo je izključno barva, kateri podreja vse, zlasti predmetnost. To je isto gledanje na probleme slikarstva, kakor pri Rihardu Jakopiču, in vendar je umetnost Zorana Mušiča daleč od Jakopičeve. Mušič je predvsem kozmopolit. Njegova umetnost je evropska in ustvarjal bi jo lahko enako kot Francoz, Čeh, Hrvat itd. Toda znal si je kljub temu ustvariti svoj lastni izraz, kar izpričuje, da je umetniška individualnost. Vendar še močno eksperimentira, dasi je že daleč od nekdanjih ekstremnih eksperimentov. Njegov napredek v nekaj letih je zelo velik, in pot, ki jo hodi, je nedvomno pravilna. Otrsti se bo po moral manire, ki jo kaže na tej razstavi najbolj v edinem olju v »Kamnici«, in smo jo opazili enako izrazito tudi že na nekaterih njegovih prejšnjih delih. Ta manira obstaja v razbistični sliki, ki jo ustvarja razmetavanje enakih ali podobnih barvnih ploskev, na omenjeni sliki predvsem v rumenih in temnih ploskvah, ki jih nahajamo celo na nebu. To jemlje perspektivno globino in koncentracijo. Manj je uporabljena ta manira v gvaših, v katerih se je pokazal svojstvenega mojstra. Nekateri izmed njegovih prave umetnine, najboljši je pa »Trg svobode I«. Tu je podana globina, posrečena predmetna in barvna kompozicija ter notranje doživljena izraznost. Ko bo Zoran Mušič združil svoje svetovnjaštvo s slovenskim bistvom, bomo dobili simbiozo, ki bo nedvomno pomembna za celokupno naše slikarstvo.

celokupno naše slikarstvo.

Na nasprotnem polu kakor Mušič stoji France Mihelič. Se do nedavnega je gledal Mihelič na problem slikarstva popolnoma grafično in pripovedno, in še le v zadnjem času je pričel iskati ravnotežja med grafičnimi in slikarskimi elementi. Zaradi tega je realist in zelo blizu posebno naši štajerski pokrajini. Na njegovo prejšnje gledanje spominja deloma še olje »Haloze v jeseni«, a najbolj daleč so je od tega odmaknil pa v »Mrtvem Kurentu«. Tu mu je barva celo že važnejša kakor predmetnost. Ta slika je pomembna na njegovi razvojni poti, dasi ni v vseh delih enako dobra (levi zgornji del). Zelo posrečeno je rešil nevarni problem motiva in načina v »Drevoredu«, kjer je podana značilna, barvna ubranost in grafična predmetnost. Zanimiva je dalje tudi »Koča v Haloza«, ki pa jo kljub vsemu nekoliko moti pretežno ozadje. Najboljše delo je pa »Romanje na Ptuški gor«, tako po kompoziciji kakor po barvni rešitvi zastavljene naloge. Pozna se, da je kompozicijo vestno studiral. Male korekture bi njeno vrednost še dvignile. Tudi Mihelič je močan talent, in kar ni manj važno, naš domači, blizu tistim novim slovenskim smerem, ki jih opazamo tudi v literaturi (ruralisti) in v glasu.

Karel Jirak je nekako v sredini med Mušičem in Miheličem. Izšel je sicer iz drugih izhodišč kakor onadva, se iz ekspresionizma približeval nekakšni pripovednemu realizmu ali »novi stvarnosti«, krenil pa nato bolj v čisto slikarstvo. Na njegovo drugo dobo nas na tej razstavi spominja več ali manj »Krajina«, ki pa je v gornjem delu boljše kakor v spodnjem, kjer je osrednja ploskev prevlečena. Drugo gledanje podobne smeri predstavlja »Krajina pod Uršljem«, dočim so vse ostale razstavljene slike verna podoba najnovejših Jirakovih hotev. Prav značilna je tu slika »Most«, ki kaže odlične detailje, ni pa dognana v osrednjem levem in skrajnem desnem gornjem delu. Celotno doganejša je razpoložensko živa in barvno harmonična »Zimska krajina« s finimi toni in zračnostjo. Značilna za tonski kolorizem novejšega Jiraka je slika »Zajčje«, glede portreta pa slika »Deček«, kjer je posebno obraz podan izredno mehko in fino. Dobra po kompoziciji in tonih je slika »Tihozije«. Zdi se, da vodi najnovejši razvoj Jiraka na tisto končno pot, kjer bo mogel ustvarjati najbolj zrele umetnine.

Edini, ki se je pokazal na tej razstavi

je figurativni kompozicionar, je Maks Kavčič. Kavčič stoji med Mušičem in Jirakom. Razstavil je samo štiri dela, toda ta izpričujejo od zadnje lanske razstave nenavadno velik napredek. Kavčič se razvija v čistega slikarja, vendar v smeri naših najmlajših, in kakor Mušič, ima tudi on je svoj svojstveni izraz. Najboljše njegovo delo na razstavi je nedvomno »Mož s časnikom«. Tu je kompozicijsko slajno rešil problem izpolnitve prostora, ozadje ni mrtvo in konture so mehke, prav tako mehke so pa tudi barve z vsemi odtenki. Enake kvalitete dokazuje njegov »Deček«, samo da tu ni tako fino rešen problem postavitve v prostoru in da je ozadna ploskev preenočena. Isto velja za njegov »Akte«. Dobra je kompozicija »Portreta« s karakterno izraznostjo obraza. Kavčič je s temi deli dokazal, da ima lepe razvojne možnosti.

Svojevrsen je Ivan Kos, ki dokazuje še zmerom raznoličnost v načinu gledanja in rešavanja problemov. Zato ni niti izrazit pripovednik niti čist slikar. V raznih delih je oboje. Kosove sposobnosti so zelo mnogolike in mnogostanske, samo da jih ne zna vedno plodonosno izkoristiti. Mora pa se mu priznati, da je v novejšem razvoju naš, da zna v boljših delih pogoditi značaj slovenske krajine in da ima poseben čut za poezijo razpoloženja. Na tej razstavi nas je celo presenetil s svojo na nov način gledano sliko »Predmestje pozimi«, ki je eno njegovih sploh najboljših del. Tu se mu odpirajo nove možnosti in bilo bi škoda, ako ne bi šel po tej poti dalje. Lep napredek izpričuje portret »Moj oče«, tudi

eden njegovih najboljših dosedanjih portretov. Najbolj pristno naša je njegova »Kmetija«, na kateri pa preveč teži ozadje (kakor pri Miheliču »Koči v Haloza«). Pri sliki »Ob železnici je preenočeno, in premalo razgibano desno spodnje osrednje. Kos se še vedno razvija.

Albert Sirk se pripravlja na kolektivno razstavo v Celju in je zato tu bolj mimogrede zastopan, vendar pomenijo njegovi trije akvareli nov uspeh in spadajo med njegova boljša dela na tem področju; kjer je priznan mojster. Akvareli so vsi trije dobri, najmočnejše je pa morda »Tihozije«. Olje »Ribiči na Korntu« kvalitativno zaostaja za akvareli in nas spominja na Sirkove starejše ribiške motive, med katerimi so pa bili mnogi močnejši. Sirk je svojisk slikar in predstavnik samostojne smeri na razstavi. A. Sirk m. el. ki je zastopan s tremi deli, akvarelom, litografijo in risbo, je nekam odmaknjen od sodobnih smeri in se zdi, da premalo slika. Po razstavljanih delih, ki še niso zadosti izraziti, bi bilo tveganje ugotoviti si kako določeno sodbu o njem. S tremi deli, dvema akvarelima in tempero je zastopan dalje Zlatko Zel. O njem sem govoril obširneje nedavno, ob priliki njegove kolektivne razstave. Boljši sta temperi, najboljša pa je »Krajina«. V tej smeri ima največ možnosti uspešnega razvoja.

S plastiko je zastopan samo Borut Hribar, ki nastopa sploh prvič v javnosti. Razstavil je dva portreta v lesu in žgani glini. Hribar je realist in se bo z nadaljnjim delom in poglobitvijo v probleme plastike nedvomno še uspešno razvil. Prihodnje bi ga želeli videti tudi v figuralni plastiki.

Razstava, ki po svoji mnogolikosti in kvalitati odlično reprezentira našo domaćo umetnost, bi zaslužila vsjo pozornost s strani naše javnosti!

Sport

Nedeljski sportni spored

Jutri se bo nadaljevalo nogometno prvenstvo v vseh skupinah in razredih v državi. V nacionalni ligi, kjer je vprašanje prvaka in zadnjih dveh prav za prav že rešeno, so v predzadnjem kolu na sporedu sledeče tekme:

V Zemun: Zemun-Ljubljana (2:3); v Beogradu: Jedinstvo-Hajduk (2:3); v BASK-Slavija (Var.) (0:0); v Zagrebu: HASK-BSK (2:2); in Gradjanski-Jugoslavija (1:2); v Skopju: Gradjanski-Slavija (Sar.) (2:3). V oklepajih so jesenski rezultati.

Podvezjevo prvenstvo prvega razreda se bo nadaljevalo s semifinalnima tekmaroma Maribor in Kavcov. V Mariboru se bosta srečala ob 15.30 na igrišču Rapida ISSK Maribor in SK Kranj, v Kavcovu pa ob 13.30 prvenstvena tekma med ČSK in SK Bratstvo iz Jesenic.

V drugozvezdnem prvenstvu maribor-

skega okrožja se bosta odigrali dve tekmi v Ptuj. Ob 14.30 na igrišču SK Ptuj tekma Ptuj-Gradjanski, ob 15.30 pa na igrišču SK Ptuj srečanje med Dravo in Lendavo.

V domačem juniorskem prvenstvu je prvenstvena tekma Rapid-Zelenica. Zelenica spoznamo preloženja radi dvojnega gostovanja Zelenice izven Maribora. Kot edina juniorska prireditelj bo prijateljska tekma Maribor-Slavija v predgri k tekmi Maribor-Kranj.

S. Upravni odbor LNP-a je sprejel ponudbo ZNP-a za odigranje medmetne nogometne tekme Zagreb-Ljubljana dne 29. junija v Zagrebu.

S. Lohotekletski sodniki se naprošajo za sodelovanje pri jutrišnjem otvoritvenem mečinu na Zelenicačarjem stadionu, kamor naj pridejo ob 8.30.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

PRVO POGlavJE.

Človek z neba.

Warren Clinton je padel kakor kamen. Tedaj je napravil veliko napako, da je prehitro potegnil vrvice svojega pada. Namesto da bi se bilo padalo takoj odprlo, se je ovilo okoli telesa mladečega letalca.

Groza se ga je polotila. Bil je komaj nekaj sto metrov nad zemljo. Že ga je svila zavijala v svoje gube. Clinton je imel preveč dela, da bi se bil izpraševal, kaj se je zgodilo z njegovim letalom, ki ga je moral zapustiti.

Napoved se mu je posrečilo, da se je izvil iz svile. Vrvi so se napele. Močan sunek mu je povedal, da je padalo zajelo zrak in se razpelo. Skoroj ohvel se med nebom in zemljo in obšel ga je občutek nelagodnega olajšanja.

»Srečo sem imel!« je zadržal sam pri sebi.

Rešen pa še ni bil. Kakor je mogel v temi prehoditi, bo padel v sredi gozda. Leteti s padalom sredi noči v gozdove Kentse grofije, to niso muče solze! Warren Clinton se ni spustil v globino za zabavo. Sele ko mu je letalo začelo padati proti tlemi, se je odločil za skok, ker pač druge izbire ni imel.

Med padanjem si je moral reči, da je

še poceni odnesel zdravo kožo. Letalska nesreča ni kar tako, zlasti če se primeri malo pred polnočjo, in na dan, ko ni mesečine. Warren Clinton je že dve leti vsak dan letal med Croydonom in Le Bourgetom. Kadar je bil megleno ali deževno, je bila vožnja precej dolgačasna. Sicer pa bi bil bi službo prav rad pustil, če bi mu bili dali v zameno kakšno prijetnejšo pot.

Vpraševal se je, na koliko kosčkov se bo razbilo njegovo letalo. Freddy Moss, — tako so imenovali vodjo njegove eskadrilje Stephena Mossa —, ga je izdelal in zdaj bo žalosten. Warren ga je že v začetku opozoril na nekaj pomanjklivosti, ki jih je opazil pri letalu, toda Freddy se za njegove opomine niti zmenil ni.

Drugače je bilo: letalo hitro, malo je porabilo in lahko ga je vodil. Ko je Warren zapušal Le Bourget, je bil pripravljen na vožnjo brez ovir. Preletel je Kanal v redu, potem se je letalo iznenada streslo in Warren je začel slutiti, kaj se pripravlja. Motor je deloval čedalje slabotnejše, letalo je padalo. Nazadnje se je moral zaupati padalu.

Ko se je že blizal tlemi, se je začel bolj zanimati za okolico. Biti je moral nekje med Tunbridgeom in Westerhamom. Pokrajina je bila raztrgana in po-

krita z gozdovi. Veter ga je gnal pod vrh nekega zriča. Pod njim je bil gozd, ki se mu ni mogel več ogniti.

Nedvomno ga čaka zdaj hude četrte ure. Mladi mož je stisnil zobe in začutil močan udarec. Noge so se mu zadele ob nekaj trdega. Znašel se je na nekakšnem strešnem slenu. ki se je zibalo, in oprjel se ga je z vso močjo obupa. Potem se je otresel padača, ki ga je veter takoj odnesel, in skušal ugotoviti, kje prav za prav je.

Biti je moral res na nekakšni strehi, toda hkratu je tudi videl, da je na vrhu zelo visokega drevesa. Kako se je moglo oboje ujemati? Od pada je bil še preveč zmuden, da bi bil mogel ves natančno premisliti, toda nekakšen bloden spomin se mu je le vsilil. Kje je že videl kočo na vrhu drevesa? Kako? Kdaj?

Počasi so se njegove oči navadile temne. Okoli njega so se zibale veje in šumljale v vetru polne noči. Drugače je bilo vse tiho. Nekaj korakov stran je opazil nekakšno lino. Zlezel je do roba strehe. Spodaj je zagledal nekakšno teraso. Po zlezu se je spustil nanjo. Terasa je bila ograjena povsod naokoli, le tam ne, kjer se je začela lestva, ki je držala na tla.

»Tako!« je zagodrnjal Warren. Čedalje bolj presenečen. »Kdo le stanuje v tem gnezdu, sredi gozda, cele milje od ljudi?« Obrnil se je in zagledal pred seboj vrata. Za trenutek se je pomisljal, potem je potrkal, toda bil je že v naprej pre-

pričan, da se ne bo nihče oglašil. Če bi bil kdo v tem čudnem prebivališču, bi ga moral slišati, ko je priletel na streho. Še malo je počakal, potem je pritisnil na kljuko. Vrata so se odprla. Vonj po tobaku in rumu mu je udaril v nos.

»Hej!« je zaklical. »Ali je kdo tu?«

Samo sunek vetra mu je odgovoril. Warren je zadržal diha in posvetil okoli sebe z električno svetilko, ki jo je zmerom nosil s seboj. Zelo se je začudil, ko je zagledal pred seboj čedno opravljeno sobico. Na sredi je opazil mizo, ki je visela od stropa kakor na ladijah. Ob eni strani je stal velik kovčeg in na njem je bilo nekaj knjig. Postelja je bila pokrita s čistiimi rjuhami. Lina je bila podobna ladijski in zagrnjena z zastorom. Očitno je moral biti prebivalec kočo mornar, ki se ni mogel navaditi bivanja na kopnem in si je dom opremil kakor ladijsko kabino. Zibanje drevesa je moralo biti podobno zibanju ladje na morju. Šumenje vej je bilo kakor šumenje valov. Warren, ki je bil še zmešan, je skoro podlegel temu slepuh in komaj se je preprčal, da ni na morju, ampak na vrhu drevesa sredi Kentse grofije. Hotel je priti čimprej od tod. Saj ni imel pravice stopiti v to kočo, in če bi zdajle kdo prišel in ga vprašal, kaj ga je zaneslo sem, bi bilo njegovo opravilo precej šepalo. Saj je padlo njegovo letalo več kilometrov stran in padalo mu je odneslo bog ve kam. Nič ni kazalo, da je priletel z neba.

(Dalje sledi)

ISSK Maribor-SK Kranj

Jutri popoldne ob 15.30 bo na Rapidovem igrišču prva podvezna semifinalna tekma med domačim ISSK Mariborom in SK Kranjem iz Kranja. Za srečanje vlada veliko zanimanje, saj so gosti preteklo nedeljo pokazali, da se jih absolutno ne sme podcenjevati, ko so zmagali nad slabo razpoloženim moštvom Zeleničarja. Presenečenje tudi tokrat ni izključeno, posebno pa se morajo Mariborčani potruditi radi tega, ker morajo prihodnjo nedeljo na povratno tekmo v Kranj, pri kateri bo morda odločil naskok, ki si ga bodo zagotovili doma. Mariborskemu občinstvu se obeta jako zanimiva in, kakor je tudi zadnja nedelja pokazala, jako fair borba.

Prvi lahkoatletski meeting

Ob 9.30 bo na Zeleničarjevem stadionu prvi letošnji lahkoatletski meeting, s katerim odpirajo sezono SK Zeleničar. Ker bodo nastopili vsi najboljši atleti mesta Maribora, bodo tekmovalja gotovo jako zanimiva. Posebno zanimanje vlada tudi za izbirna tekmovalja v skoku ob palici, metu kopja in teku na 400 m, ker bodo v teh disciplinah poedini določeni atleti tekmovali, da si priborijo

Nadaljevanje prvenstva moštev v rokoborbi

Državno prvenstvo moštev v rokoborbi je dospelo za mariborske klube Maraton in Pekovski SK doslej samo do prvega kola, v katerem je zmagal Maraton in se tako plasiral za nadaljevanje tekmovalja. V drugem kolu za mariborskega zastopnika v državnem prvenstvu ni bilo nasprotnika,

Naša reprezentanca rokoborcev proti Italiji

Na zadnji seji Teško-atletске zveze je bilo sklenjeno, da se bodo za sestavo reprezentance proti Italiji v načelu upoštevali prvaki letošnjega poedinskega prvenstva v Slavonskem Brodu. Ostane le odprto vprašanje našega zastopnika v polteški in teški kategoriji. V polteški je, kakor znano, ostala borba med Sarajevčanom Čukom in Mariborčanom Pir-

JUGOSLAVIJA V DAVISOVEM CUPU.

Jugoslovanska teniška reprezentanca se bo sročala letos v prvem kolu z Irco, ki bodo iz tekme privedli enega tedna pripravljenega v Zagreb, da se navadijo na naše podnebje in na igrišča. Tekmovalja bodo od 5. do 7. maja na igrišču ATK na Salati.

15-LETNI JUBILEJ TEŠKO-ATLETSE ZVEZE

Jugoslovanska teško-atletska zveza v Zagrebu praznuje letos 15-letnico svojega obstoja. V Zagrebu bo ob tej priložnosti tudi skromna proslava tega jubileja. V okviru jubilejnih prireditev bo 12. maja nastopila v Zagrebu italijanska reprezentanca rokoborcev, ki je v svetovnem prvenstvu zasedla četrto mesto.

OTVORITVENI JUNIORSKI MEETING
SK Zeleničar razpisuje mednarodni otvoritveni atletski meeting za juniorje razreda C, B in A, ki ga priredi SK Zeleničar v Mariboru 30. IV. 1939 ob 10. uri na svojem stadionu. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so vključeni v JAS-u.

rijo vstop v reprezentanco Slovenije, ki bo koncem meseca nastopila v Trstu proti elitni Julijske Krajine.

Celjski sport

Jutrišnji popoldan bo igrišče na celjski Gilažiji prizorišče živahnega sportnega tekmovalja nogometašev in lahkoatletov. SK Celje je povabil enajstotisto SK Zeleničarja iz Maribora na odigranje prijateljske tekme. Nasprotnika sta si po moči skoro enaka, ker odprade moment prvenstvene borbe za točko, bo tekma res lepa in prijateljska. Začela se bo ob 17. Ob 15. se boš na istem igrišču srečali juniorški moštvi SK Celja in Atletik SK v prvenstveni tekmi, med obema nogometnima tekmarja pa bo tekmovalje v cross-countryju, v okviru katerega se bodo vršila tudi nekatera izločilna tekmovalja za sestavo reprezentance Slovenije proti Julijski Krajini. Na igrišču Atletika pri Skalni kleti pa bo ob 16.30 drugorazredna prvenstvena tekma Borut—Hrastnik, ki jo bo sodil g. Preisinger.

s. Teniško tekmovalje z Madžarsko za Srednjeevropski pokal bo letos v Zagrebu od 28. do 30. aprila.

s. Za zimsko olimpiado v St. Moritzu leta 1940. se je doslej prijavilo 10 narodov.

v tretjem pa bi se moral srečati z zmagovalcem Croatia (Zagreb)—Radnik (Zagreb). Radnik proti Croatiaji ni nastopil, tako da je ta zmagala par forfait in bo v naslednjem tretjem kolu — najbrže prihodnjo nedeljo — nastopila v Mariboru SSK Maratonu.

cherjem neodločeno ter je odločila tehnična za Čuka. Po vsej priliki bo upoštevan Pircher, ker se s tem zmanjšajo stroški potovanja, na drugi strani pa sta nasprotnika res popolnoma enakovredna. V teški kategoriji bodo najbrže se izločila tekmovalja, ker je prvak države Gerovac pozvan na odsluženje kadrovske roka.

Prijavnine in nagrad ni. Pismene prijave je poslali na naslov: Jenko Jože, stadion SK Zeleničar, Maribor, Tržaška cesta, najpozneje do 23. IV. 1939 do 12.

Težke in vrstni red tekmovalja:

Juniorji razreda „C“: predtek 200 m, met diska, skok v višino, tek 1000 m, tek 200 m finale, met kroglice, skok v daljavo, tek 4 krat 100 m; Juniorji razreda „B“: tek 100 m, met kroglice, tek 1000 m, skok v višino; Juniorji razreda „A“: tek 60 m, met kroglice, skok v daljavo.

s. Na jutrišnjem lahkoatletskem meetingu SK Zeleničarja bo sodeloval v izbirnem tekmovalju za sestavo reprezentance Slovenije tudi naš rekorder v metu klavira Stepišnik. Kot delegat podpreve bo tekmovalju prisostvoval g. Danilo Sanein iz Ljubljane.

s. Škotska—Irska 1 : 1. Mednarodna nogometna tekma amaterjev je končala neodločeno.

s. Max Schmeling se bo 2. julija boril v Stuttgartu s svojim rojakom, dvakratnim evropskim prvakom Adolfom Heuserjem.

Pomoč ie tu!

Vsi, ki trpite

na kamnih v žolču, ledvicah, mehurju, piite

zdravilni DUBRAVKA - čaj

sestavljen v kem. farm. laboratoriju

lekarne Mra. Ph. IVA ANDRIJIČA v Mostaru

in prav kmalu boste rešeni teh neznosnih bolečin

Uspeh je zjamčen po kratkem zdravljenju. Prihaja veliko zahval in priznani — Skatlica 100 oramov z natančnim navodilom **din 30—**, tri škatlice **din 90—** v zavoju franco poštna.

DUBRAVKA - čaj, dobite tudi v vseh lekarnah!

Reg. S. št. 14471 od 21. V. 1938

s. Na teniškem turnirju za prvenstvo Sredozemskega morja v Atenah je naš igralec Radovanović (Beograd) v prvi igri premagal Grka Zerendija 6 : 4, 6 : 0, drugo igro je izgubil proti Švedu Schröderju 3 : 6, 2 : 6, v tretji pa ga je porazil von Cramm z 1 : 6, 3 : 6.

s. Na teniškem turnirju v Atenah sodelujejo razen Radovanovića tudi naše igralke gđ. Florjanova, Kovačeva in Sernčeva, izmed katerih sta gđ. Florjanova in Kovačeva doslej še neporaženi.

s. Upravni odbor LNP-a je zavrnil protest SK Zeleničarja v pogledu verifikacije

prvenstvene nogometne tekme proti ISSK Mariboru, odigrane 19. III. t. l., ter je v celoti sprejel stališče poslovnega odbora.

s. Plavalni dvoboj, ki bo obsegal vse discipline olimpijskega plavalnega sporeda, bo 4. in 5. avgusta med Nemčijo in Anglijo.

s. Finalna tekma za angleški pokal bo 29. aprila na wembleyskem stadionu v Londonu. Nasprotnika bosta Wolverhampton Wanderers in Portsmouth.

s. Plavalni dvoboj Nemčija—Francija bo letos 12. in 13. avgusta v Monakovi.

s. Grk Syllas je postavil v metu diska nov grški rekord z 51 m.

Sokolstvo

Izločilne tekme sokolskih tekmovalcev za Pariz v Mariboru

Kakor smo že poročali se naši sokolski vrhunski telovadci pridno pripravljajo za prijateljsko meddržavno tekmo s Francozi. Tekma bo 13. maja v Parizu. Savezno načelnništvo je pravočasno sestavilo točen načrt, po katerem naj se vršijo priprave tekmovalcev in je ukrepanje vse potrebno za strog izbor 8 članovske vrste, ki bo zastopala našo telovadbo v tujni.

Doslej so bile že tri izbirne tekme, in sicer 19. marca v Ljubljani za zapadne župe, 26. marca v Zemmu za vzhodne župe in 8. aprila v Zagrebu kot prve skupine izbirne tekme. Tekem se je udeležilo za naše razmere veliko število

tekmovalcev — 23 po številu. Od teh je dopuščenih na poslednje izbirne tekme le še 12, med katerimi se bo bil hud boj za 8 gostnih mest.

Sokolstvo najsevernejše župe je počasteno z odločitvijo saveznega načelnštva, da se vrše te tekme v Mariboru 7. maja predpoldne. Tekme bodo pristopne širši javnosti in Sokol Maribor-matica bo poskrbel vse potrebno, da bo prireditve dosegla mednarodno višino. Tekma, ki bo dan pred odhodom tekmovalcev v Pariz, bo pa tudi najzgodnja manifestacija vsega našega obmejnega sokolstva in naše neomajne narodne zavesti.

ENCIJAN

Draga Hudalesova

Trideset let je minilo od takrat, toda gospa Lonny se je natančno spominjala tistega večera. Sonce je pravkar zlezlo za dolgi hrbet Strme gore in tople vetrič je rahlo stresal brstiče veje po drevju. Od gozda sem se je razločilo slišalo klokočanje vode po kamenju in od vseh strani so se oglašali kosi.

Za kapelico pred vasjo je gospa Lonny, ki je bila takrat še Graharjeva Polonca, pregnala iz grmovja jato vrabcev in strnadov. Ostra zima jih je združila, in čeprav so se že po vseh dvoriščih svetili plugi, so še vedno letali skupaj. Prav za prav jim je še vedno trda predla, le vranam je že nekakj kmetov pripravilo veselo pomladansko pojedino na njah po prijošnih straneh Loške doline.

Gospa Lonny se je tudi spomnila, da je nastala za soncem tisti večer svetlorumena večerna zarja, ki je prav počasi prešla v jasno in čisto nebo. Le medio se je slišalo zvonjenje iz cerkvice svetega Roka pod Strmo goro in zdelo se je, da je šele tisti večer prvikat dahnila pomlad v tesno in vlažno Loško dolino, kakor bi hotela preslepiti Graharjevo Polonco, naj ostane in ne hodi od doma.

Toda Polonca se ni ozrla, čeprav bi, rada še enkrat videla Loke, rojstno vas, v prozornem večernem mraku, ki je čepela kakor čreda ovčje pod vzhodjem temnih gora. Ni se ozrla, zakaj pred njo je peljala bela cesta po dolini, ki se je vedno bolj

širila in prehajala tam daleč nekje v široki, svobodni svet.

„Ali ste slišali?“ bodo govorili ljudje jutri, morda še pojutrišnjem, potem pa nič več, „Graharjeva Polonca je šla služiti v mesto?“

„Katera Graharjeva?“

„Ah, tista bajtarska!“

Ko je šla skozi vas, so ženske sicer gledale za njo, toda nobena je ni nagovorila, nobena ji ni želela sreče na pot.

„Polona, pokora,“ so vpili za njo otroci, „kam greš s culo kakor desetnica?“

Za ogrom zadnje hiše se je spomnila, da je veter najbrže ugasnil sveče, ki jih je prižgala za slovo na očetovem in materinem grobu, toda ni se vrnila. Še odleglo ji je, ko je spoznala, da je že izven vasi.

Trideset let je že minilo od takrat, vendar se je gospa Lonny še dobro spominjala, da je bila že daleč v polju, ko je Potočnikov Sultan, suho in pretegnjeno sceno, še vedno bevsal za njo. Pozneje je doživela marsikaj: došti trpljenja, ponižanj in žalosti, vendar ji ni nič ostalo tako živo v spominu.

Kadar koli se je pozneje v tujni domislila tistega večera, je sklenila, da se ne bo nikdar več vrnila domov, čeprav se ji je pogosto zbudila v srcu vroča želja po domačih gorah, gozdovih, potokih in planinskih pašnikih, kamor je hodila ob nedeljah k bratu Ivanu, ki je bil pasir, po živodmodri encijan.

V neprestanih razočaranjih, v obupu in vedno strastnejšem iskanju sreče se je zgodilo Polonci tako, kakor se zgodi dostim, ki jih je zvalil široki svet. Zgubila se je v vabljivem zahrbitnem življenju velikih mest in bi tudi utonila v tem blatu, če je ne bi rešil stari, bogati Uraman. Kar čez noč je pogosto premišljevala, a se je ved in zapravljeno mladostjo.

Odslej je hodila po mehkih, dragocenih preprogah in vrtove njenih vil so krasile cvetlice, ki jim ni poznala imen, hrepnela pa je po domačih tratah in domačem cvetlju.

„Obiskala bom svoj domači kraj,“ je pogost opremišljevala, a se je vedno premišljala, ko se je spomnila večera, ko je odhajala.

Poslala je bratu mnogo denarja in mu naročila, naj skrbi za očetov in materin grob. Pisala mu je tudi, da ga bo morda nekoč obiskala in takrat bodo ljudje iz Loke videli, kakšna gospa je postala bajtarska Polonca.

Leta so tekla in stari Uraman je umrl. Brez obotavljanja in brez odlašanja se je Polonca odpravila na pot.

Utrujena po dolgem in mučnem potovanju je pogosto počivala na polju med postajo in vasjo.

Kmetje, ki so delali na polju, so jo radovedno gledali in se ji spoštljivo odkrivali. Otroci so se ji umikali s ceste in niso prav nič vpili za njo.

Loke pa se niso spremenile, le tam, kjer je pred tridesetimi leti splašala jato vrabcev in strnadov, je zdaj stala ponosna bela hiša in na njenem pragu je gospa Lonny spoznala svojega brata Ivana.

Kakor bi udaril na zvon, je vsa vas

zvedela, da se je vrnila Graharjeva Polonca, gospa Lonny Uramanova.

Prihajali so znanci in sorodniki in vsi so bili enako srečni, da jo vidijo. Prišel je gospod župan in jo pozdravil v imenu vseh vaščanov in tudi on je bil ganjen, ko ji je segel v mehko, negovano roko. Gospa Uraman jim je milostno odzdravljala. Sedela je, vsa v svili in nakitu, v širokem in udobnem stolu in se smehljala. V njej je živo gori tisti večer pred tridesetimi leti, ko ni imel nihče prijazne besede zanj in ko so otroci vpili za njo: „Polona, pokora, kam greš s culo kakor desetnica?“

Res je šla kakor desetnica, toda vrnila se je kakor kraljica. Naj se je plazijo v prahu pred njo, ne bo jim izkazala svoje milosti!

Kratko in neprijazno je odgovarjala na njihova pasje ponizna vprašanja, toda nihče ji ni zameril. Bila je bogata dama in smela je biti ponosna.

Zgodilo pa se je, da ji je majhno, revno dekletce prineslo šopek z domačih planin in gospa Uraman ga je najprej sprejela malomarno, kakor vse, kar so ji poklonili, nato pa so njene srepe očl nenadoma zalile solze in okamenelo obličje ji je spreletel srečen smehljaj.

Ce je gospa Uraman, Graharjeva Polonca, ostala potem vse do svoje smrti v Lokah, pač ni ostala zato, ker so jo njeni rojaki, prav tisti, ki je nekoč, ko je revna in ponižna morala zapustiti rojstno hišo, niso imeli dobre besede zanj, zdaj tako prijazno sprejeli, temveč zato, ker se ji je iz pisanega šopka nasmehnil modri encijan.

Ma! položi dar domu na oltar

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nar. najmanjša ostoilina za vsake oglas je 10 nar. — Družbe preklicati doplačila in žetonovskimi oglasni dne 1. — po besedi. Najmanjši znesek za vsake oglas je 10 nar. — Družbe tiskane besede se računajo dvakrat. Oglasni davki za enkratno objavo znaša 2. —. Znesek za vsake oglas se plačuje takoj pri naročilu oglasov. Za vsake oglasne odgovore stane malih oglasov se mora ohraniti znanost za 3 dni.

Razno

ZLATO IN SREBRO,
briljantne, zastavljene listke
15% nujno za nakup
M. ILGERJEV SIN,
Maribor, Gosposka ulica 15.

AFRIK ZA MADRACE
razčesane in v vrhli, dobite
najceneje pri Ferdo Kuhar,
Vetrinjska ul. 26. 3488-1

HALO! HALO!
Na koncert! V nedeljo, dne
23. aprila v kotlino pri kolo-
dvoru Bistrica, na novo
ovortena gostilna, izvrstno
ljutomerko in pekrsko vino,
topla in mrzla jedila. Postrž
ba, točna, Cene solidne. Se
priporoča Zamuda Rozi.
3494-1

GOSTILNA PRI »LOVCU«
(Lahainer), Frankopanova ul.
V nedeljo koncert. Sortirana
vina. Priporoča se Vrabci-Vic-
man. 3528-1

NE POZABITE
da dobite najboljšo vino v
»Prešernovi kleti« v Gospo-
ski ulici. 3529-1

BUČNO OLJE
dobro in vedno sveže, nudi
Tovarna olja, Maribor, Ta-
borska 7. 3540-1

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«, Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 3544-1

ČEVJARSTVO
po pok. Cirilu Lovcu se vodi
napreje z dobrim delavcem in
znižanimi cenami. Se pripo-
roča vdova Lovca. Glavni
trg 4. 3466-1

BIZELJSKO VINO
od 5 litrov naprej po din 8.
Gostilna Achtig, Frankopano-
va 55. 3470-1

Priporoča se dober
KNJIGOVSKI MOJSTER
za naročila, Spodnja Hudinja
84, Celje. 3462-1

VRTNICE
visoke, nizke, plezalke, poly-
ante, zgodnje breskve, razne
zelenjadne sadike itd. nudi
VRTNARSTVO IVAN JEMEC
Maribor, Prešernova ulica.
3106-1

Toči se dobro
STARO IN NOVO VINO
v »Stari« Sani Franc Raz-
vanje. 3465-1

KRUH TURIST.
Črni kruh iz rži je zelo te-
lo, otane 8 do 10 dni v naj-
večji vročini popolnoma svež
in okusen, Parna pekarna
Peletarg, Betnavska cesta 43.
tel. 28-24. Podružnice: Mar-
ibor, Ulica 10. oktobra, Mel-
ska cesta 65 in v trgovini
Skaza Glavni trg. 3240-1

VSAKI OSEBI
— družini — nudi stalni za-
služek »Mara« Maribor.
Orožnava 6; Celje, Slomsko-
trg 1. Pletilnica — Razoski-
halnica. 1803

POSTELJNE ODEJE
res močne, prešite, izgotov-
ljene posteljno perilo, pernice
zlagljive madrace, kuh. per-
le, inct. Najboljše pri A. Stu-
hec specialna trgovina za iz-
delovanje posteljnih odelj.
Stojna ulica 5. 2274

ZIDAJTE POCENI!
Nostice, betonsko železo,
ograde, cevi, vsakovrstno
okovje dobite zelo poceni,
rabljeno, ali vendar dobro
ohranjeno pri trdnici Justin
Gustinič Maribor, Tartin-
bachova ul. 14 in na podruž-
nici, ogaj Pruske-Tržaške
ceste. 2409

»LUNA« STEZNIKI

vas napravijo vitko in ele-
gantno, izgovarjajo se po
meri tekem 6 ur, brez gumila
in ribje kosi. Tudi najnovjši
moderki v veliki izbiri pri
»Luna«, Maribor, samo Glav-
ni trg 24. 3557-1

VINOTOČ

od 5 litrov naprej pri major-
ju Zenkovič, Pivola-Razva-
nja. 3477-1

POHIŠTVO
Na molli razstavi pohištva v
Čafovi ulici sem dosegel za-
dovoljiv uspeh. Tudi Vi se
odločite in naročite svoje
pohištvo. Františkanska 12.
mizarstvo. 3550-1

ZAHVALA
s katero se podpisani zahva-
ljujem splošni zavarovalni
družbi »Jugoslavija« v Ljub-
ljani za hitro in kulantno iz-
plačilo požarne odškodnine,
katero sem dobil radi požara
na hiši in gospodarskem po-
slopiju. Mernik Leopold, Jan-
ževa gora pri Mariboru.
3489-1

**GOSTILNA KREN (KLE-
MENSAK)**
priporoča fine domače kloba-
se in meso iz kible. V nede-
lo pogance, vino lastnega
pridelka. Lep, senčnat vrt.
3500-1

DOLGOROČNA POSOJILA
za zidanje hiš in na posesti
kmetov po 6 odst. v najkraj-
šem času, državnim uslu-
žbenem. Posojila dale posre-
dovalce Dravince Aloiz. Ce-
lje, Gregorčičeva 3. Za odgo-
vor 6 din znanost. 3580-1

GOSTILNICA
Prodaj dobro ohranjene mi-
ze, kuhinjske, goslinjske mi-
ze, stole, 2 kredenci, 1 omar-
a, leseno oblogo, razno ste-
klo in hotelske blazne. Naslov
in ogled pri Jugospedit, Ale-
ksandrova c. 51. 3589-1

VINOTOČ NOVAČAN
na Koških odprt. 3468-1

SPREJEM NA HRANO.
Sokolska ulica 4. Pobrežje.
3575-1

LOKAL
sposoben za vsako obrt, se
odda, Vprašati buffet Sramek,
Tržaška 1. 3588-1

UMETNA GNOLJA
kakor Čilski soliter, apneni
dušik, superfosfat, kalijevo
sol itd. nabavite pri Kmeti-
ski družbi, Meljska c. 12.
tel. 20-83. 3203-3

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, šnečerija, Ljub-
ljana, Gosposvetska 14.
2771-1

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec, Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, šnečerija, Ljub-
ljana, Gosposvetska 14.
2771-1

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec, Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, šnečerija, Ljub-
ljana, Gosposvetska 14.
2771-1

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec, Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, šnečerija, Ljub-
ljana, Gosposvetska 14.
2771-1

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec, Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, šnečerija, Ljub-
ljana, Gosposvetska 14.
2771-1

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec, Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

Posest

VILA
nad 4 leta davka prosta, 4
sobe, kuhinja, kopalnica, ve-
randa, terasa, kleti, sadni vrt
itd. se prodaja za din 240.000.
Maribor, Metelkova 23. Na-
tančnejša polasnila Pregileva
4. 3474-2

STROKOVNJAKI SO SE PREPRIČALI

da je
Continental
vendarle najboljši!

Samoprodaja:
IVAN LEGAT
Maribor Ljubljana
Vetrinjska 30 Tel. int. 24-34 Prešernova 44 Tel. int. 26-56

PRODAJ HIŠO
soba in kuhinja, gospodarsko
poslopije in vrt, Zg. Radvanje
Hostejeva 9. 3479-2

HIŠICO
v okolici Maribora. Ponudbe
na upravo po 30.000 Aa.
3536-2

VINOGRADNO POSESTVO
na prodaj blizu Maribora. Na-
slov v upravi. 3548-2

NOVOZGRADBA
2 sobi, kuhinja, vrt, periferi-
ja. 20.000.

5-STAN. NOVOZGRADBA
pri kolodvoru 120.000.

TRGOVSKA HIŠA
pri larni cerkvi, 10 oralo-
v zemlje, 150.000. Vinogradno
POSESTVO
15 oralo- v mestu, 90.000.
Posredovalnica

»RAPID«
Maribor, Gosposka ulica 28.
3549-2

STAVBIŠČE
na prodaj v Magdalenskem
predmestju. Naslov v upravi.
3555-2

PRODAJ HIŠO
kuhinja, 2 sobi, veranda, klet,
vodnjak, vrt in blaz za din
31.000, A. Wodovnik, Mai-
strova ul. 65, Tezno pri Ma-
riboru. 3484-2

ENODRUŽINSKO HIŠO
zelo okusno, kompletno ograj-
eno, 14.500 din. Vprašati se
Zg. Radvanje, Hostejeva 3.
3475-2

Lepe
STAVBENE PARCELE
Tezno Maistrova ulica, prodaj
Jank, Limbuš 14. 3516-2

STAVBENE PARCELE
v bližini mesta, lepa lega, po-
ceni na prodaj. Tudi na obro-
ke. Vprašati Pobrežje, Nasip-
na 55. 3501-2

3 STAVBENE PARCELE
na prodaj. Volter, Košaki.
3503-2

PRODAJ HIŠO
s 888 m² za 14.000 din. Ma-
ribor, Zg. Radvanje, Zvezna
ul. pri Mlakar. 3504-2

ČE IMAS STAVBIŠČE.
prideš tudi do hiše. Vprašati
Pobrežje, Sokolska ulica 23.
3576-2

MALA TRGOVINA
v centru mesta, z inventar-
jem, brez zaloge, ugodno na
prodaj. Ponudbe na upravo
pod »Bodožnost«. 3592-2

Prodaj

KRASNA PREPROGA
2x3 se ugodno prodaj. Fran-
čiškanska 21. prihl. desno.
3459-4

Poceni na prodaj kompletna
priprava za
IZDELAVANJE SLADOLEDA
Vprašati Meljska cesta 12.
3451-4

ELEKTROMOTORJE
dinamo stroje, rabljene, vseh
napetosti in velikosti kupuje
Elektro-Sinič, Maribor, Mel-
ska 1. 3452-4

Več rabljenih
OBLEK
prodaj. Celcer, Slovenska
26. 3498-4

Prodajo se kompletno ohran-
jeni in izigrani
TAMBUR, INSTRUMENTI
Vprašati pri g. hišniku na
glavni pošti, Maribor.
3519-4

2 tovarna
AVTOMOBILA FORD
model AA, nosilnost 1200 do
2200 kg. generalno poprav-
ljena, poceni na prodaj. Vpra-
šati pri N. Mišlenovič, avto-
delavnica, Maribor, Aleksan-
drova 57. 3525-4

TURBINE
vsakovrstne stroje in strojne
dele za parne in vodne po-
zone, posebno za žage in mlins-
ke naprave, v zelo dobrem
stanju prodaj Križnič, Maribor
Zolgerjeva ulica 20. 3511-4

Stanovanje
2 SOBI S ŠTEDILNIKOM
ali sobo in kuhinjo z vrtom
takoj oddam, Pobrežje, So-
kolska ulica 2. 3469-5

SOBNO
KLETO STANOVANJE
(soba, kuhinja) se odda s 1.
majem mirni družini 2-3
oseb. Ogled po popoldnevih.
Dušanova 9. 3476-5

SOBO IN KUHINJO
oddam. Studenci, Jurčičeva
93. 3482-5

SOBA IN KUHINJA
se oddaja mali družini. Vdo-
vniška 3. Studenci. 3530-5

LEPO STANOVANJE
soba, kuhinja in vse prikljike
se samo mirni stranki takoj
oddaj. Kino Esplanade.
3533-5

DVOSEBNO STANOVANJE
zaprto, se odda s 1. junijem
Prisojna 2, pri tovarni Mirim.
3545-5

SOBA IN KUHINJA
se oddaja. Pobrežje, Gos-
posvetska 44. 3490-5

DVE SONČNI SOBI
in kuhinja se oddaj v najem.
Zravska cesta 24, vprašati
v trgovini. 3505-5

SOBA IN KUHINJA
se odda s posebnim vplodom
Pobrežje, Aleksandrova 31.
3515-5

DVE SOBI S KUHINJO
oddaj mirni stranki. Naslov
v upravi. 3560-5

ODDAM
2 sobi in kuhinjo ter 1 sobo
in kuhinjo. Nova stavba, Na-
sipna 53, Pobrežje. 3565-5

V novi zgradbi na Teznom se
oddaj
KRASNA STANOVANJA.
Blizu tezenskega kolodvora,
pri avtobusni postaji ob glav-
ni cesti. Vprašati Tezno,
Pruska cesta 49. 3566-5

Soba odda
Odda se
OPREMLJENA SOBA
pri parku bližnjemu gospodu.
Poseben vhod. Kroščeva 5.
3447-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddaj v Stanko Vrazovi,
Vprašati Glavni trg 4, Lovca.
3467-7

Lepa
SOBA S ŠTEDILNIKOM
se s 1. majem oddaj. Betnava-
ska 39. 3527-7

OPREMLJENO SOBO
oddaj dvema ali 1 osebi. De-
lavka ulica 21. 3537-7

GOSPODA
sprejem na stanovanje. Splo-
varska 6. 3538-7

„Večernikovi“
mali oglasi
so najcenejši, saj stane
beseda samo
50 par

PARKETE

HRASTOVE, BUKOVE ter JAVORJEVE v vseh merah nudi in polaga
po strokovno izvežanih polagaleih
REMEC-ČO. KAMNIK-DUPLICA
Zastopnik: inž. C. R. LUCKMANN
Maribor, Prešernova ulica 4

POSOJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

N. R. D. I. D. O. M.

4. 2. O. J.

TELEF. 1. 2

Deležna glavnica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3—5%.

Daje posojila na vknjižbo in na menice pod najugodnejšimi pogoji.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru — Vse hranilne vloge so proste in se izplačajo neomejeno!

OPREMLJENA SOBA
se odda v Strossmajerjevi
28. II. nadst., vrata 9. Tam
se prodajo tudi **kanarčki**.
3478-7

**PISARNIŠKE TROŠOBNE
PROSTORE**
v novi hiši, centum, takol
oddam. Kino Esplanade.
3532-7

SEPARIRANA SOBA
se odda v 1. majem. Vprašati
Gregorčičeva 23/I. 3539-7

SONČNA SOBA
s posebnim vhomom se odda.
Jerovškova (Mazdalska)
št. 71. 3541-7

OPREMLJENO SOBO
v bližini parka oddam. Na-
slov v upravi. 3552-7

SOSTANOVANKO
sprejem v elegantno sta-
novanje, kopalnica itd. Na-
slov v upravi. 3554-7

OPREMLJENO SOBICO
oddam. Koseskeza ul. 35.
3493-7

OPREMLJENO SOBO
Meljka 16/I. Vhod Klavniška.
3496-7

PRAZNA SOBA
se odda. Celcer, Pristaniška 2.
3497-7

OPREMLJENO SOBICO
s 1. majem. Delavska 51.
3499-7

OPREMLJENA SOBA
se odda. Boljšemu gospodu
tako ali s 1. majem. Wilden-
rainerjeva 16, pritličje 2.
3517-3

OPREMLJENA SOBA
se odda. Meljska 18. Frass.
3512-7

OPREMLJEN KABINET
s preskrbo ali brez se odda.
Kettelewa 23. 3502-7

OPREMLJENA SOBA
se odda. Meljska 18. Frass.
3512-7

MEBLIRANA SOBA
s posebnim vhomom se odda
ali s prvim majem gospo-
dični ali gospodu. Gospo-
sveška 15. desno. 3513-7

SOBA
z eno ali dvema posteljami
se odda. Meljska cesta 41-I.
3562-7

**OPREMLJENA ALI PRAZNA
MAJHNA SOBA**
s posebnim vhomom se odda.
Vprašati pri Gusel. Čevljar-
stvo. Tyrševa 14. 3556-7

OPREMLJENA SOBA
se odda in gospodinja se
vzame na posteljo. Spilavar-
ska 3-I. 3559-7

LEPA. SONČNA SOBA
se odda in proda športni vo-
ziček. Loška 5/I. 3508-7

**OPREMLJENA, SONČNA
SOBA Z OSKRBO**
uporaba vrta, se odda. Pri-
pravno za upokolenca in le-
tovišče. Istotam se odda
opremljen kabinet. Nova vas.
Vrtna 8. 3564-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM.
Vprašati pri Čevljarju. Stri-
tarjeva 5. 3590-7

PRAZNA SOBA
se odda s 1. majem. Marko-
va ulica 4. 3591-7

Služba dobi

AKVIZITERJE
za mesto in okolico iščem.
Zglasti se pri zavarovalnici
»Sava«. Aleksandrova cesta
43. 3108-9

POMOŽNO NATAKARICO
za nedeljo popoldne in pridno
dekle za vse išče. gostilna
Krempl, Radvanje. 3269-9

VRVARSKI VAJENEC
se sprejme. Keber, Tezno.
Ptujška c. 14. 3409-9

SLUŽKINJA
išče se mlajša in priklupna
služkinja iz mesta ali okolice
ki bi opravljala vsa prilož-
nostna dela. Služba traja 10
dni. Pomožna. Pomožna je po-
slati na upravo »Večernika«
pod »Služkinja«. 3471-9

PLAC. NATAKARICO
Vprašati Meljska cesta 12.
3480-9

SLUŽKINJA
za vse, večja tudi kuhanja.
se išče k onemu otroku. Na-
slov v upravi. 3531-9

**POŠTENO IN ZANESLIVO
KMETSKO DEKLE**
dobi službo pri vrtnarji bli-
zu mesta. Naslov v upravi.
3495-9

Podružnica splošne zavarovalnice
»Jugoslavija« v Mari-
boru

IŠČE URADNIKA
s kavčijo ali garancijo za din
15.000 do 20.000. V pošev
pridejo samo v Mariboru bi-
valoške osebe, stare do 35 let.
Pomožna na ogli. odd. pod
»Jugoslavija«. 3506-9

Edino INFICIN

omamlja popočenja in trajno ZOHAR-
JE, RUSE, BUBE in ŠČURKE in vso
ostalo kubniško golazen. Ako ne ko-
risti — vrzem denar! Orig. doza 15%
ovoj dis 6%. PO POSTI.
LEKARNA KRAJČEVIČ, UKOVAR

POSTENO PERICO
ki lepo in pazljivo oere, obem-
nem tudi pošteno strežnico
za nekaj časa. Wildenrainer-
jeva 11/II. 3551-9

MLADO SLUŽKINJO
s 1. majem lahko nastopi.
najbolje kmetijska. V upravi
pod »Dobra gospodinja«. 3514-9

Sprejme se SOBARICA
mlajša, za malo obitelji. Plača
din 200 mesečno. Nastop 1.
maja. Pomožna na Anica Vol-
novič, Indijca. Dunavska ba-
novina. 3518-9

SLUŽBO
v industrijskem podjetju do-
bi, kdor položi 20—25.000 din
v go. ovini. Pomožna na »Ve-
černik« pod »Blizu Maribo-
ra«. 3563-9

UČENCA (KO)
sprejem v specialni trgo-
vino. Krčevina pri Mariboru.
Aleksandrova c. 7. 3573-9

IŠČE SE POSTENO DEKLE
za prodajo bonbonov. Ale-
ksandrova cesta 19. v veži.
3574-9

FRIZERKO.
verzirano v vodni in železni
ondulaciji, prejem. Nastop
in plača po dogovoru. Salon
Glurasek, Ptui. 3581-9

KAVARNIŠKA KUJARICA.
tudi začitna, se išče za ta-
kol. Predstaviti se od 14. do
16. ure v pisarni Velike ka-
varne. 3593-9

SLUŽBO IŠČE

IŠČEM SLUŽBO
služe ali skladiščnika z dobri
mi spričevali in z večletno
praksjo. Dopise na oglasni
odd. lista pod značko »Dobro
telefoniste«. 3456-9

PRIMERNO SLUŽBO
išče knjigovez v tovarni ali
kakem drugem podjetju. Po-
možna pod »Knjigovez« na
družnico v Celju. 3463-10

BOLJŠE DEKLE
s kavčijo išče službo prodaj-
alke v slašč., pekar., tobak,
ali kaj slane. Tudi za po-
spravljanje pisarn. Pomožna
na upravo pod »Podjetna«. 3472-8

BOLJŠE DEKLE
želi službo postrežnice. Cenj.
pomožna na upravo pod »Za-
nesljiva«. 3473-8

GREM KOT GOSPODINJA
k starejšemu gospodu. Na-
slov v upravi lista. 3561-10

GREM ŠIVAT
na dom obleke, perilo, krpan
in prepravilam za dnevno 20
din in hrano. Naslov v upravi
lista. 3558-10

STAREJŠA GOSPA
(vdova) išče službo kot go-
spodinja k starejšemu gospo-
dinu ali k mali družini. Po-
možna na oglasni odd. »Ve-
černika« pod »Pridna in za-
nesljiva«. 3582-10

Dopisi

MLADA DAMA
želi prijateljstva starejšega
gospoda, ki ji lahko pomaga.
Pomožna s sliko na upravo
pod »Mlada dama«. 3547-12

ZELIM ZNANJA
z Mariborčanom, ki poseduje
svoj motor, v starosti od 35.
let naprej. Pomožna na po-
družnico »Večernika« pod
»Samska«. 3520-12

BREZOBVEZ. UPKOJENEC
želi znanja z gospodinjico ali
vdovo do 40 let z nekaj pre-
moženja. Dopise pod »Usoda«
na upravo lista. 3523-12

POH. ŠTVO

izdelke naših najboljših mo-
strov, v veliki izbiri kupite
najugodnejše v zalozhi pohištva
zdrženih mizarjev 2282

Maribor, Vetrinjska ul. 22

Vinotoč

»Marijin dvor«
za Kalvarijo
otvorjen

Kolesa

različnih znamk proda po-
ceni in na mesečne obroke
à din 100-
mekanik

DRAKSLER

Vetrinjska ulica 11

**Uživajte boste
ozdraveli**

rešite
se
revme
v Varaždinskih topličah.

Prospekte in informacije o ceni
predsezoni pošilja uprava kopa-
lišča

VARAŽDINSKE TOPLICE

Vsak hrepeni

po lastnem, udobno urejenem domu. Vse Vaše želje
glede pohištva izpolni dobro in znano poceni tvrdka

Ivan Klančnik, Maribor, Mejna ul. 6, tel. 23-19

Naglušni!

VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh, praktično
NEVIDEN, neel. kličem, nobene žice,
brez baterij, nikake pretiki ne. Zdrav-
niško preizkušen in priporčen. Za-
btevalje takoj brezplačno prospekte
in pogoje za

30 dnevno preizkušnjo

To adrešite!

KUPON št. 36

Pošljite mi brezplačno in molimno prospekte kakor tudi pogoje za
30 dnevno preizkušnjo.

Ime: _____

Naslov: _____

APARATI VIBRAPHON
(Dep. 36) Zagreb Boljkovića 3

Zahvala

Vsem prijateljem in znancom, ki so
rajno gospo

Rozo Lampe, roj. Mandl

spremlili k zadnjemu počitku ter ji daro-
vali v slovo vence in cvetke in nam iz-
razili svoje prisrčne sožalje, izrekamo
tem potom najiskrenejšo zahvalo.

LAMPE FRANC
in ostalo sorodstvo.

Naročniki pri naših inseren-
kupujte jih ter oglašujte!

Centrala: MARIBOR in novi paleti na ogir
dospoke - Slovenske ulice

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna nalozba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravske banovine s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davno močjo — — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej
Južnoslovenske hranilnice

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se
ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštai čekovni račun šte. 11. 409.